

דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

גילויים נוספים הנוגעים להרכב ההון במסגרת הנדבך השלישי של באזל ודוח על הסיכונים מונגשים ונכללים באתר הבנק בכתובת:

<https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

7	דוח הדיקטוריון וההנהלה	א.
95	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	ב.
98	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ג.
97	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ד.
172	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
180	אינדקס ומילון מונחים	ו.
181	רשימת סניפי הבנק	ז.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	מידע צופה פני עתיד
8	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
9	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח
13	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
15	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
21	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
23	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
26	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
33	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף
39	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
42	חברות מוחזקות עיקריות
3	סקירת הסיכונים
43	התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם
48	סיכון האשראי
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
52	גילוי על הטבות במסגרת התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (טבלה 22)
54	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 23)
55	פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 24)
55	הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 25)
56	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL (טבלה 26)
57	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 27)
58	יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינוי באומדנים (טבלה 28)
60	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 29)
64	התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 30)
65	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור (טבלה 31)
67	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור שנמכר (טבלה 32)
68	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)
69	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 34)
70	מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 35)
70	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 36)
72	התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (טבלה 37)
74	חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 38)
75	חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 39)

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

77	סיכון שוק	3.2
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
78	אומדן ה-VAR (טבלה 40)	
80	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 41-43)	
82	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 44-45)	
84	סיכון סילוח ומימון	3.3
87	סיכונים אחרים	3.4
91	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים	4
93	מדיניות ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	4.1
93	בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	4.2
	מידע נוסף	5
94	תרומות ופעילות לקהילה	5.1
94	נושאים נוספים	5.2
176	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

13	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
18	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
24	טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים)
26	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
27	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
28	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
28	טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
29	טבלה 8 - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
30	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
30	טבלה 10 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
31	טבלה 11 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
33	טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות ערך
33	טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי
34	טבלה 14 - הרכב פיקדונות הציבור
34	טבלה 15 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
35	טבלה 16 - יחס הלימות הון
36	טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
36	טבלה 18 - התפתחות ההון
377	טבלה 19 - הון רובד 2
37	טבלה 20 - יחס מינוף
40	טבלה 21 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
52	טבלה 22 - גילוי על הטבות במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חברות ברזל"
54	טבלה 23 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
55	טבלה 24 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים
55	טבלה 25 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור
56	טבלה 26 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL
57	טבלה 27 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
58	טבלה 28 - יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינויים באומדנים
60	טבלה 29 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
64	טבלה 30 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
65	טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה)

67	טבלה 32 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר
68	טבלה 33 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
69	טבלה 34 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
70	טבלה 35 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
70	טבלה 36 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
72	טבלה 37 - התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי
74	טבלה 38 - חשיפות עיקריות למדינות זרות
75	טבלה 39 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
78	טבלה 40 - אומדן VaR-
80	טבלה 41 - שווי הונג מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
80	טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההונג נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
81	טבלה 43 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
82	טבלה 44 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
82	טבלה 45 - ריכוז בסיסי הצמדה
82	טבלה 46 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
83	טבלה 47 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
85	טבלה 48 - יחס כיסוי נזילות
92	טבלה 49 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרץ 2024

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 במאי, 2024 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 31 במרץ, 2024. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר, 2023

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: מלחמת חרבות ברזל והשלכותיה, התפתחויות במצב הביטחוני בצפון הארץ, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
 2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
 3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
 4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
 5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה וכן התפתחויות במצב הביטחוני בצפון הארץ.
 6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
 7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.
- המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.
- האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח. פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בעיקר בחטיבה הקמעונאית, בחטיבה העסקית ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** אחראית על הענקת שירות ללקוחות הקמעונאיים, בין היתר, באמצעות מערך הסניפים, מוקדי הבנק וערוצי הדיגיטל. החטיבה מספקת שירותים במגוון תחומים בעיקר משכנתאות ואשראי צרכני וכן שירותי בנקאות פרטית במגוון תחומים.
- **החטיבה העסקית** מנהלת את הפעילות העסקית תוך מתן אשראי ושירותים ללקוחות עסקיים תוך מיקוד במימון כלל סוגי הפרויקטים של בניה למגורים, לרבות התמחות במימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה), מימון קבוצות רכישה, מתן אשראי מסוגים שונים לעסקים קטנים ובינוניים, לרבות במסגרת הקרן בערבות המדינה וכן, מתן שירותי בנקאות כשירות (BaaS) לגופים פיננסיים.
- **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ומעקב אחר יישומה, ועל ניהול מקורות המימון לרבות פיקדונות הציבור לפעילותו של הבנק והחשיפות הפיננסיות שלו. כחלק מתחומי אחריותה, החטיבה כוללת בין היתר את מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות ובכלל זה ניהול ההון ומכר תיקי אשראי, מחלקת נכסי לקוחות, חדר עסקאות, נוסטרו, בק-אופיס ניירות ערך, אסטרטגיה וחדשנות פיננסית.

כמו כן הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

לפרטים נוספים אודות חטיבות ואגפי התמך ושינויים במבנה האירגוני של הבנק ובאופן ניהולו ראה [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק [תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"), ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים: המשך פיתוח פעילויות הליבה, הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה, ושיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית.

א. **המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים**, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות בתשואה הולמת על ההון, הרחבת פעילות ליווי בניה בתחומי הפעילות הנוכחיים, ושיפור רווחיות פעילות האשראי הצרכני:

● שוק המשכנתאות

- הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי מינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים וגיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
- הבנק יפעל לספק שירותים בתחום המשכנתאות וליצור שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.
- הבנק ממשיך את פעילות מכר תיקי משכנתאות למוסדיים ואחרים, במטרה לאפשר את צמיחת הפעילות, להגדיל את הרווח ולשפר את אופן ניצול ההון ופועל באופן מתמיד להרחבת התשתית והיקפה.

● ליווי בניה למגורים

- הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישה והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.

● אשראי צרכני

- הבנק ישפר את רווחיות הפעילות על ידי מיטוב של ערוצי המכר, התייעלות אגב דיגיטציה של תהליכים, חיתום מבוסס מידע ושימוש במודלים מתקדמים, שדרוג תהליכי המכר השיווק והגבייה והשלמת הצמיחה דרך רכש אשראי.
- פעילות האשראי הצרכני מרוכזת בחברת הבת תמר אריאל קפיטל.

● ניהול נכסי לקוחות

- הבנק יציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך מהגבוהות במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה.
- הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה הפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם בייעוץ נ"ע.

כמו כן, כחלק מהמהלך להגדלת מספר הלקוחות והרחבת הפעילות הקמעונאית, פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפרישה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, והסטת פעילויות מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה.

ב. **הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:**

- גיוון תיק אשראי על ידי פיתוח האשראי העסקי בתחומי נותני אשראי ועסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום זה, ובאמצעות השתתפות בקרן למתן אשראי לעסקים קטנים בערבות המדינה, מימון רכש ספקים והלוואות כנגד בטוחות אחרות.
- פיתוח פעילות מתן שירותים בנקאיים לאחרים (BaaS), במטרה להחציין את יכולות הבנק ולתת שירותים לאחרים, לגוון ולהגדיל את הכנסות הבנק.
- חבירה לנותני אשראי ולשחקנים בשוק החוץ בנקאי בשת"פ אסטרטגי במטרה לייצר מכפיל כח ליכולותיו של הבנק, להרחיב את ערוצי ההפצה שלו ולגוון את מקורות ההכנסה של הבנק.

ג. שיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית באמצעות הנחת תשתית איתנה למכר ואיגוח אשראי, רכש אשראי, שימוש בכלים לפיניו הון, פיצול עסקים וגיוס הון דרך הכנסת שותפים ופיניו הון ושיפור אופן ניצול ההון:

- **פיצול פעילויות וגיוס הון**

- במטרה להציף ערך בפעילויותיו השונות, להקטין את סיכוני הצמיחה ולגייס הון שיאפשר את המשך הצמיחה, הבנק פועל לפצל חלק מהקווים העסקיים שלו לחברות בנות, ולגייס אליהן הון משותפים אסטרטגיים (בכפוף לאישור בנק ישראל). המהלך הראשון שהושלם כלל הקמת חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, שבה ריכז הבנק את פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידי של הבנק, וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ רכשו כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת.
- הבנק פועל לבצע מהלכים דומים בפעילויות אחרות שלו, ובוחן סגירה או מכירה של פעילויות שאינן סינרגיות לפעילויות קיימות, במטרה למקד את משאביו בפעילויות הליבה.

- **מכר תיקי אשראי**

- כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מוכר הבנק תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים. הבנק פועל להגדיל את שיעור המשכנתאות שהוא מוכר מסך הביצוע בכפוף למגבלות בנק ישראל, ובכוונתו לבצע מספר עסקאות מכירה בשנה קלנדרית.
- הבנק מוכר תיקי אשראי לפי הצורך, [לפרטים נוספים ראה גם בפרק 3](#).

- **איגוחים, ביטוחי אשראי ועסקאות לפיניו וגיוס הון**

- לצד מכר האשראי לגופים מוסדיים, פועל הבנק להניח תשתיות לאיגוח תיקי אשראי, תחילה בתחום המשכנתאות. בנוסף, הבנק ביצע בעבר עסקאות שונות להעברת סיכון אשראי ולמכירת תיקי לקוחות במטרה להגדיל את זמינות ההון למהלכי הצמיחה, והוא ממשיך לפתח יכולות כאלו.

כדי לאפשר את יישום האסטרטגיה שלו פועל הבנק להתאמה ושיפור של נכסיו הטכנולוגיים, וליישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה. הבנק מגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצוני ושדרוג משמעותי בשימוש במודלים אנליטיים. בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

- בניית מתווה רב שנתי שבמרכזו שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק והשאת ערך לבעלי המניות.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות יחס מינוף מעל לרף הרגולטורי המזערי הנדרש ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר.
- השגת רווחיות נאותה – חתירה לתשואה דו-ספרתית.
- חלוקת דייוידנד בשיעור של 30% לפחות מהרווח הנקי, בכפוף להתפתחות כלכלית במשק.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים, חדשנות בערוצי ההפצה וחיזוק בקורות ממוכנות, והורדת יחס היעילות (C/I) ל-62%.
- שיפור והתאמת הנכסים הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ופיתוח תשתית דיגיטל ודאטה.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, פרטים ועסקיים:
 - הרחבת בסיס הלקוחות של הבנק במשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
 - פיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, המשך שדרוג תהליכי מתן האשראי, השיווק והגבייה, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
 - הרחבת פעילות ליווי הפרייקטים במיקוד התחדשות עירונית, השלמת הון ואישור צברי פרייקטים.
 - גיוון תיק האשראי דרך פיתוח פעילות אשראי לעסקים במיקוד אשראי לחברות מימון ומתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות קרן בערבות המדינה וכנגד בטוחות אחרות.
- הרחבת המודל העסקי של הבנק ובסיס לקוחותיו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:
 - הנגשת שירותים בנקאיים לגופים השונים המעוניינים לספק שירותים פיננסיים ללקוחותיהם (BaaS).
 - הרחבת קהל לקוחות הבנק או ערוצי ההפצה שלו דרך שיתופי פעולה בתחומי פעילות הליבה של הבנק.
 - הבנק בוחן את ההתפתחויות בבנקאות פתוחה (בשלב זה משהיה את הפיתוחים בנושא עקב ההתקדמות האטית בתחום).
- שיפור התשתית הפיננסית ושיפור היעילות ההונית ככלים להרחבת פעילותו של הבנק, דרך מהלכים למיטוב הקצאת ההון בבנק, פיתוח ערוצים למכר ואיגוח אשראי וגיוס הון לקווים עסקיים שונים ומיטוב פורטפוליו הנכסים דרך מכירת פעילויות לא סינרגיות לפעילויות הליבה.

הבנק בוחן את התכנית האסטרטגית ומעדכן אותה בהתאם לצורך מדי שנה. במהלך שנת 2023 הבנק בחן את השפעת הסביבה הפיננסית וועדות הדירקטוריון דנו באסטרטגיה ועדכונים לה.

לאור מצב המלחמה ("חרבות ברזל") בו נמצאת ישראל, התחזית לגבי התקופה הנוכחית כרוכה באי ודאות ניכרת. והנחת הבסיס שפרסם בנק ישראל היא שהפעילות הכלכלית בישראל תיפגע בטווח הקצר והבינוני. בהתאם, עלה הסיכון לגבי יכולתו של הבנק להוציא אל הפועל את האסטרטגיה העסקית שלו בקצב שתוכנן. כדי לתת מענה לאי הוודאות הרבה בחן הבנק תרחישים שמינחים האטה בפעילות המשקית בעוצמות שונות, התאים את תכניות העבודה שלו לאתגרים הצפויים ונערך עם תכניות מגירה לתרחישים בעלי השפעה עמוקה ארוכת טווח.

בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון של הבנק המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, ביחסי נזילות יחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה, וכן, ניהול אפקטיבי של הסיכון התפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, מיקור חוץ, המשכיות עסקית וכדומה. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדי באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי מנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים התפתחות והתמשכות המלחמה בארץ, תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק ומלחמת חרבות ברזל וכולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל - ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרת על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות. האסטרטגיה העסקית של הבנק עודכנה עבור השנים 2022-2026 ביום 15 ביולי, 2021 ומשלבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התאמות ופתרונות פיננסיים ללקוחותיו, התייחסות לגיוון תיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק. כמו כן, הבנק נוקט במגוון צעדים להטמעת ערכי הסביבה, חברה וממשל ESG. נכון לסוף שנת 2023 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 960 אלפי ש"ח ובשנת 2024 גדל תקציב התרומות והוא עומד כעת על סך של 1 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר הירתמות בנק ירושלים לסיוע עבור הקהילה, בין היתר במסגרת יוזמות קהילתיות ובהגדלת תקציב התרומות [ראו בפרק תרומות ופעילות קהילתית](#). לפרטים נוספים אודות סביבה, חברה וממשל תאגידי ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2023 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2023.

14 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2023	30/6/2023	30/9/2023	31/12/2023	31/03/2024	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
13.4%	9.3%	11.8%	7.4%	13.2%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ⁽¹⁾
12.4%	9.9%	11.2%	11.3%	12.8%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי ⁽¹⁾
0.91%	0.62%	0.77%	0.48%	0.86%	תשואה לנכסים ממוצעים
10.4%	10.3%	10.1%	10.5%	10.5%	יחס הון עצמי רובד 1
6.1%	6.3%	6.1%	6.0%	6.2%	יחס המינוף
218%	208%	225%	199%	225%	יחס כיסוי הנזילות
136%	134%	131%	132%	137%	יחס מימון יציב נטו
1.10%	1.20%	1.20%	1.10%	1.00%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
60.0%	63.0%	55.1%	66.9%	61.6%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
0.48%	0.88%	1.22%	0.87%	0.29%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.15%	1.20%	1.34%	1.41%	1.37%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.01%	1.07%	1.17%	1.11%	1.04%	שיעור אשראי לא צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.35%	0.41%	0.47%	0.52%	0.44%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
42.6	29.6	38.0	24.4	44.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
39.5	31.5	36.2	37.1	43.1	סך הרווח הכולל
176.2	188.7	188.2	178.6	172.2	הכנסות ריבית, נטו
17.6	33.5	47.1	35.1	11.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
39.3	31.3	45.5	44.7	43.9	הכנסות שאינן מריבית
31.0	30.9	31.4	30.5	32.3	מזה: עמלות
129.4	138.6	128.8	149.4	133.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
62.9	63.4	58.2	69.8	61.5	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.60	0.42	0.54	0.35	0.63	רווח בסיסי ומדולל
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
20,151.5	19,968.8	21,001.8	21,825.5	21,671.6	סך כל הנכסים
3,962.0	2,885.1	3,402.2	5,157.1	4,850.8	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,325.0	1,580.1	1,927.9	1,098.8	1,210.7	ניירות ערך
14,382.0	15,042.8	15,221.0	15,070.2	15,093.4	אשראי לציבור, נטו
18,868.3	18,653.8	19,671.4	20,457.7	20,270.2	סך כל ההתחייבויות
380.3	354.3	314.3	196.8	228.2	מזה: פיקדונות מבנקים
14,777.8	15,158.8	15,922.7	16,479.1	16,556.0	פיקדונות מהציבור
3,358.9	2,830.0	3,166.7	3,463.3	3,145.0	אירנות חוב וכתבי התחייבות נדחים

דוחות כספיים | 31.03.2024
בנק ירושלים בע"מ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2023	30/6/2023	30/9/2023	31/12/2023	31/03/2024	
1,283.2	1,315.0	1,330.4	1,367.8	1,401.3	הון עצמי
					נתונים נוספים:
1,089.0	1,361.0	1,382.0	1,262.0	1,379.0	מחיר מניה (באגורות)
-	19.700	50.300	50.3	17.7	דיבידנד למניה (באגורות)
642	636	629	632	638	מספר משרות
0.94%	0.99%	0.95%	0.88%	0.82%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
3.26%	3.22%	3.19%	3.10%	2.94%	פער הריבית
0.66%	0.65%	0.64%	0.60%	0.62%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
42.6	29.6	38.0	24.4	44.6	רווח נקי בנטרול רכיבים מסויימים למעט מכירת תיקים
13.4%	9.3%	11.8%	7.4%	13.2%	תשואה להון בנטרול רווחים מסויימים למעט מכירת תיקים

⁽¹⁾ לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

⁽²⁾ הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

שנת 2023 אתגרה את פרופיל הסיכון של הבנק. השינויים בגורמי המאקרו, עליית הריבית והאינפלציה, אי הוודאות הביטחונית, הפוליטית, הרגולטורית והמשפטית הגבירו את האיומים על פעילות המשק ומערכת הבנקאות, כפי שציינו בדוחות הקודמים. האיומים התעצמו עם פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, 2023 שהעלתה את האפשרות שיחול שינוי בפועל בפרופיל הסיכון של הבנק. לתרחיש המלחמה שהוא התרחיש המורכב מבין תרחישי הייחוס של בנק ישראל ושל הבנק, השפעה על פרופיל הסיכון של הבנק, בין היתר, בגין העלייה ברמת אי הוודאות. אי הוודאות עלתה כיוון שלא ברור כמה זמן תאריך המלחמה, כיצד היא תתפתח, ומה תהיה השפעתה על המצב הפוליטי, הביטחוני והכלכלי במדינה במהלך הקרבות, ולאחר סיומם. ברבעון הראשון של שנת 2024, ועד למועד פרסום דוח זה, למעלה משבעה חודשים מפרוץ המלחמה, אי הוודאות עדיין גבוהה ומתמשכת. מספר אירועים השפיעו על המשך אי הוודאות בסביבת העבודה של הבנק והפוטנציאל שלה להשפיע על פרופיל הסיכונים של הבנק, ביניהם:

ההסלמה בזירה האיראנית ובזירות אחרות, התמשכות המלחמה בדרום ובצפון, חוסר הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, מתווה הורדת ריבית בנק ישראל, התקציב והוצאות המלחמה, החרם המסחרי של טורקיה שקיימת אפשרות כי יתפתח לחרם נרחב של מדינות נוספות וישפיע על פעילות מספר ענפים במשק, עליות המחירים במשק, מצב שוק הנדל"ן והורדת דירוג המדינה על ידי S&P כל אלה המשיכו להשפיע על פעילות המשק, מערכת הבנקאות והבנק, וכן, על תנודתיות שער השקל/דולר ותשואות האג"ח גם ברבעון הנוכחי. למידע נוסף על המלחמה והשפעותיה, ראה [פרק 1.6](#) לדוח זה וכן, הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2023 ודוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 בדצמבר, 2023. נדגיש כי למרות התמשכות המלחמה ומצב אי הוודאות, לא חל שינוי בפרופיל הסיכון של הבנק מתחילת שנת 2024.

הבנק עומד בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון והוא ממשיך לפעול ב – "שגרת מלחמה" בהתאם לעקרונות שקבע לניהול ובקרת הסיכונים שלו, מעת פרוץ המלחמה. ביום 2 במאי, 2024 חברת "S&P מעלות" אשררה את דירוג הבנק – ilAA- לטווח ארוך ו- ilA-1+ לטווח קצר למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים, התחזית נותרה שלילית. לאור עובדות אלה המעידות על יציבות פרופיל הסיכון של הבנק לא חל שינוי ברבעון הנוכחי בדירוג גורמי הסיכון של הבנק, ראה בהמשך. מיד עם פרוץ הקרבות הפעיל הבנק את מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שלו במתכונת תרחיש איום מלחמה. בפרק זמן קצר ומאז ועד עתה, ניתן דגש לשלושה היבטים עיקריים במסגרת זו:

א. הפעלת תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק, על מנת להבטיח את איתנות וחוסן הבנק באירוע איום שכזה. הבנק ממשיך לפעול כנדרש, כשכל מערכות הבנק פועלות כשורה. במהלך הרבעון הנוכחי השלים הבנק ביצוע תרגיל הנהלה נרחב לתרחיש מלחמה, בהתאם למתווה הסלמה במצב הביטחוני.

ב. מעבר לניטור שוטף ברמה יומית (ולעיתים, על פי הצורך ברמה תוך יומית) של הסיכונים המהותיים לבנק, עם דגש על הסיכונים שהשינוי בפרופיל הסיכון שלהם יכול להיות מהיר עקב הנסיבות, ולהשפיע באופן מדי על פעילות הבנק, ביניהם: הון, נזילות, שוק וריבית, סייבר, הונאות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. הבנק המשיך לפעול במתכונת זו גם ברבעון הנוכחי. לפירוט בנוגע לטיפול הבנק בפרופיל הסיכונים, ראה [פרק 3](#) לדוח זה וכן, דוח על הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 בדצמבר, 2023 וליום 31 במרץ, 2024.

ג. הערכות סיכון שוטפות שנועדו לבחון הצורך לעבות או לבצע התאמה של הבקורות שמבצע הבנק בשגרה לאור התפתחות המלחמה והשפעת האירועים וכן, האפשרות כי ההסלמה במצב הנוכחי תשפיע על פרופיל הסיכון של הבנק ומעקב אחר כל אירוע שאיננו בשגרה במכלול הסיכונים הגלויים בפרופיל הסיכונים של הבנק.

כפי שציינו לעיל, על אף חוסר הוודאות הרבה, מאז פרוץ המלחמה וכולל ברבעון הראשון של שנת 2024, לא חל שינוי בפרופיל הסיכון של הבנק. הפיגורים והכשלים בתיק האשראי לדיר ובתיק האשראי הצרכני שעלו במהלך שנת 2023, בעיקר, כתוצאה מהעלייה בשיעור הריבית במשק והפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, התמתנו בשני הרבעונים האחרונים וברבעון הנוכחי חל שינוי באיכות תיק האשראי הקמעונאי של הבנק, תוצאה בין היתר, של מתווה ההקפאות שהופעל על ידי הבנק בהתאם להנחיות בנק ישראל. רמת הנזילות של הבנק ממשיכה להיות גבוהה, באופן דומה לרמתה במהלך שנת 2023 ומדדי סיכון הנזילות ממשיכים להיות יציבים וגבוהים יחסית לתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. סיכון השוק והריבית שעלו במהלך שנת 2023, תוצאה של השינויים בגורמי המאקרו ובפרט, התנודתיות בתשואות האג"ח, התמתנו והבנק ממשיך לפעול במסגרת תאבון הסיכון שקבע דירקטוריון הבנק. נדגיש כי על אף הציפיות למתווה ירידת ריבית בשנת 2024, ירידת הריבית ב-0.25% בחודש ינואר, 2024, וכן, התמתנות האינפלציה במהלך הרבעון הראשון של השנה וחזרה לטווח היעד – רמת אי הוודאות של גורמי המאקרו עדיין גבוהה: נכון למועד אישור דוח זה, עדיין לא ברור מה יהיה קצב הורדת הריבית עד תום השנה ומדד המחירים לצרכן לחודשים מרץ ואפריל עלה ב-0.6% ו-0.8%, בהתאמה, מעבר לתחזיות האנליסטים. אי הוודאות לגבי התנהגות גורמי המאקרו קיימת גם לנוכח הוצאות הממשלה, אי הבהירות לגבי התקציב, הורדת דירוג המדינה, עליית המיסים עקב המלחמה, עליות המחירים המתמשכות במשק וכמובן ההסלמה במצב הביטחוני. האופן בו יתפתח המצב הביטחוני בהמשך לשנת 2024 והשפעתו על המצב הכלכלי במשק עדיין מקשים להערכתנו לאמוד את המשך מגמת וקצב השינוי בגורמי מאקרו אלה, ובפרט, את אופן השפעתם על הלקוחות ועל הבנק. לאי הוודאות תרמה הורדת דירוג המדינה (לראשונה, אי פעם) ואופק הדירוג על ידי Moody's Investors Service (להלן: "מודי'ס") ביום 9 בפברואר, 2024 והורדת הדירוג ואופק הדירוג של הבנקים הגדולים, וכן, הורדת דירוג המדינה על ידי S&P ביום 18 באפריל, 2024 והורדת דירוג שני הבנקים הגדולים ביום 5 במאי, 2024. להורדות דירוג אלו הייתה השפעה ישירה נמוכה על הבנק, כפי שציינו בדוחות הקודמים. השפעתם על יחסי ההון (לאחר תאריך המאזן) נמוכה מ-0.1%.

עם זאת, יש להן השפעה על אי הוודאות המתמשכת במצב הכלכלי במדינה ומכאן, על פעילות ופרופיל הסיכונים של הבנק. החל מהפעלת תכנית ההמשכיות העסקית מיד עם פרוץ הקרבות, ועד למועד אישור דוח זה, ממשיות כל מערכות הבנק לפעול בזמינות מלאה ותהליכי ההמשכיות העסקית המהותיים פועלים כהלכה. הבנק מבצע עדכונים בתכנית ההמשכיות העסקית על פי הצורך ובהתאם לתרחישים או הנחיות המועברים על ידי בנק ישראל, וביצע תרגיל הנהלה נרחב במתכונת תרחיש מלחמה חמור. אגף הסייבר ממשיך לפעול באופן שוטף ובתיאום עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי ויחידת ה-CERT (המרכז הארצי לניהול אירועי סייבר, Computer Emergency Response Team) הפיננסי לניטור הדוק של איומי הסייבר, כולל איומים של גורמים עוינים ברמת מדינה.

הבנק פועל מתחילת המלחמה בהתאם להנחיות בנק ישראל. כחלק מזה, טיפל הבנק במתווה ההקלות שקבע בנק ישראל עקב המצב (נב"ת 251), ובפרט, הפעיל את מתווה ההקפאות ודחיית תשלומים שנקבע. הבנק עוקב אחר השפעת מתווה ההקפאות על פרופיל סיכון האשראי שלו, לנכס הדיווחים על עובדים שאינם מועסקים או שהוצאו לחל"ת, וכן, עסקים שאינם פועלים במתכונת טרום המלחמה, דבר היכול להשפיע על פרופיל האשראי של הלקוחות ותיקי האשראי של הבנק. לאי הוודאות השפעה גם על פעילות הלווים בנדל"ן (שרובם נמצאים ברשימת הלווים הגדולים של הבנק), כשבשלב זה, עדיין קשה להעריך מה יהיו תוצאות המלחמה ואי הוודאות על פעילות ענף הנדל"ן. על אף איכות תיק הנדל"ן של הבנק, הרמה ההיסטורית הנמוכה של הכשלים והמחיקות בו, וגורמי הסיכון בתיק המעידים על רמת סיכון נמוכה שלו טרום המלחמה (ביניהם, הלוואות בשיעור LTV גבוה), הגביר הבנק את ניטור הלווים ברמה פרטנית וממשיך לבצע סריקה שוטפת של הלווים, ובפרט, אלה שקיבלו אשראי לרכישת קרקעות. מתחילת המלחמה ועד למועד זה, לא אותרו קשיים מהותיים בפעילות הנדל"ן או הרעה משמעותית באיכות האשראי של לקוחות הפעילות ובפרט, באשראי שניתן לרכישת קרקעות. כחלק מהיערכות הבנק להתמודדות עם מגוון התרחישים האפשריים, תוצאת אי הוודאות, הגדיל הבנק ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 את ההפרשות שלו להפסדי אשראי בשיטת ה-CECL, כאשר הוא פועל לפי עקרונות סדורים כולל אתגור קפדני של התוצאה, שנועדו להבטיח שמרנות ורמה מספקת של הפרשות במצב הנוכחי.

כפי שנקבע במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שענין הבנק (בשגרה ובוודאי עקב התפתחות אי הוודאות היכולה להשפיע על פרופיל הסיכון שלו), הבנק בוחן באופן סדיר ותדיר את טבלת גורמי הסיכון. דירוג סיכון האשראי של הבנק בטבלת גורמי הסיכון (טבלה 49) נותר ברמה בינונית. האירועים הגדילו את האפשרות להתפתחות אבטלה במשק, על אף העובדה כי רמתה לא השתנתה באופן משמעותי, נכון למועד זה. לעלייה בשיעור האבטלה, לו תתרחש, השפעה מהותית של יכולת ההחזר על לזוי הבנק שנכנסו לאירוע לאחר עלייה ממושכת בשיעור הריבית במשק, אשר כבר הקשתה על יכולת ההחזר טרום פרוץ הקרבות. פגיעה נוספת ביכולת ההחזר של הלקוחות עלולה להשפיע על פרופיל סיכון האשראי של הבנק, ובנוסף, פגיעה שלה בסגמנטים של תיקי האשראי אשר מפוזרים היטב בשגרה (בפרט, תיק המשכנתאות), כולל מגזרים (החברה החרדית, המיעוטים והמגזר הכללי) או אזורים גאוגרפים בצפון או דרום המדינה, שנפגעו משמעותית מתחילת הקרבות.

החל מפרוץ המלחמה ובמהלך למעלה משבעת החודשים שחלפו מאז, הבנק עוקב אחר הופעת או התפתחות אירועים בעלי אופי כלכלי אשר, כפי שצוינו לעיל, הובילו לעלייה באי הוודאות, והתבטאו בין היתר, בעלייה בתנודתיות בשער הדולר ובשיעור תשואות אגרות החוב. פרופיל סיכון השוק והריבית נבחן לנכס אי הוודאות הרבה והתנודתיות בגורמי הסיכון בתקופה האחרונה. לאור מגוון התרחישים שחלקם קשים להערכה, החליט הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2023 להעלות את דירוג סיכון השוק (כולל: סיכון ריבית, מחירי מניות ואג"חים), סיכון אינפלציה, סיכון מטבע חוץ נותר ללא שינוי, ברמה נמוכה) בטבלת גורמי הסיכון לרמה נמוכה-בינונית, לעומת רמה נמוכה, טרום המלחמה. כפי שצוינו לעיל, רמת הנזילות של הבנק ממשיכה להיות גבוהה, כאשר מדדי הנזילות השונים ממשיכים לעמוד על ערכים גבוהים: פער הנזילות של הבנק (המשקף את הפער בין האמצעים הזמינים לו לצרכי המימון) גבוה מאוד ויחס כיסוי הנזילות, LCR, בשקלים ובמט"ח ממשיכים בערכים גבוהים. תוצאות מבחן קיצון שביצע הבנק ליחס כיסוי הנזילות, LCR, בהתאם לבקשת בנק ישראל, לימד כי גם תחת הנחות קיצוניות מאוד לגבי שיעור משיכת הפיקדונות, ערכו נשאר גבוה ומעל היחס המזערי. עם זאת, לאור אי הוודאות הכרוכה באירוע הנוכחי החליט הבנק לעדכן את דירוג גורם סיכון זה בטבלת גורמי הסיכון, עם התחלת המלחמה, מדירוג נמוך-בינוני.

בשל המצב ממשיך הבנק לפעול לפי עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים שלו בקיצון: ניטור שוטף של פרופיל סיכון, עיבוי בקורות במוקדי סיכון שהתהוו עקב מצב המלחמה, שימוש נרחב במגוון תרחישי קיצון במתווים שונים, שימוש בהערכות מומחה (שהן חיוניות לאור אי הוודאות השוררת) ונקיטת פעולות להקלה על הלווים, והערכת סיכון ברמת כל יחידות הבנק, בשלושת קווי ההגנה וברמת ההנהלה, כולל דיווחים שוטפים ליו"ר הדירקטוריון ולדירקטוריון. בקורות הבנק נתמכות על שורה של דוחות יעודיים, שחלקם הותאמו למצב הנוכחי. תשומת הלב של קווי ההגנה מופנית לניטור כל שינוי או פוטנציאל לשינוי במוקדי או פרופיל הסיכון, שלו יתרחשו, יש לפעול למזעורם. היות ועל פי הערכות, המלחמה עתידה להיות ארוכה וכן, קיימת אי וודאות רבה למה שצפי לכשתסתיים, בחן הבנק בסוף שנת 2023, במסגרת דיוני תכנית העבודה את השפעת גורמי הסיכון על היעדים העסקיים שנקבעו בתכנית העבודה לשנת 2024 והוא נקט משנה זהירות לנכס האפשרות שבמהלך השנה יתרחשו אירועים משמעותיים היכולים להשפיע על פרופיל הסיכון שלו ועל יכולת העמידה ביעדים שקבע.

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
 - **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.
- בגין המלחמה, אי הוודאות גברה והתעוררו, כפי שפרטנו לעיל, איזמים חדשים. אלה, הופכים את פרופיל הסיכון של הבנק להיות דינאמי יותר מבעבר, וברור כי קיים סיכוי שפרופיל הסיכונים המובילים ישתנה עקב מצב המלחמה, בין היתר, עקב העובדה שאי הוודאות פורשת קשת רחבה של תרחישים אפשריים. בנוסף, יתכן גם כי פרופיל הסיכונים המתפתחים ישתנה עקב המצב (כך שאלו, שהשפעתם על פרופיל הסיכון הכולל של הבנק הייתה נמוכה יחסית בשגרה, יכולים לשנות פרופיל במצב אי הוודאות המתמשכת).
- [טבלה מספר 2](#) להלן מציגה את הסיכונים המתפתחים של הבנק, נכון למועד פרסום הדוח. לפירוט נוסף, [ראה פרק 3 לדוח זה](#).

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מאקרו-כלכלי וסיכון גיאופוליטי	תרחיש מלחמה הוא תרחיש האיום המורכב ביותר שכן הוא משפיע על כל הסיכונים המהותיים לפרופיל הסיכון של הבנק. אי הוודאות גדלה באופן משמעותי מאז פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, 2023. נכון למועד פרסום דוח זה, אי הוודאות היא גבוהה ומתמשכת. למרות מצב "שגרת המלחמה" נמשכת אי הוודאות לגבי אופן התפתחות המלחמה בזירות השונות כשהעיימות עם איראן בחודש אפריל המחיש את המהירות הרבה שבה תיתכן הסלמה משמעותית במצב הביטחוני ועד כמה המצב רגיש. נכון למועד פרסום דוח זה, עדיין לא ברור כמה זמן תמשך המלחמה, ומה תהייה השפעתה על גורמי המאקרו וגורמי הסיכון הרלוונטיים לפעילות הבנק. אי הוודאות גדולה גם לנכח מה יהיה המצב הפוליטי, הרגולטורי, הביטחוני והכלכלי ביום שלאחר סיום המלחמה. גם עתה, הבנק ממשיך להניח שאי הוודאות תשפיע על פרופיל הסיכונים של הבנק ועל התכנית העסקית שלו, גם בשנת 2024. אי הוודאות מלווה בהערכות שונות של החזאים וכן, של בנק ישראל, בנוגע להתפתחות גורמי המאקרו של הכלכלה הישראלית. ברבעון הנכחי נמשכה אי הוודאות לגבי התפתחות גורמי המאקרו, ובעיקר, הריבית והאינפלציה, וזאת בהמשך לשני אירועים שהתרחשו בתחילת 2024 שיש להם השפעה על מצב המאקרו. בחודש ינואר 2024 ירד שיעור הריבית במשק בשיעור של 0.25%. מדד המחירים לצרכן ירד בחודש דצמבר ונשאר ללא שינוי בחודש ינואר 2024 ובמהלך הרבעון הראשון של השנה הוא במגמת התמתנות ונמצא במתווה היעד שנקבע. למרות שני אירועים אלה, עדיין קיימת רמה גבוהה של אי וודאות לגבי המשך התפתחות רמת האינפלציה ושיעור הריבית במשק וקצב הורדתה. מחירי הדיור חזרו לעלות מתחילת השנה, וזאת, לאחר תקופה קצרה יחסית שבה חלה בהם ירידה מתונה. גם במקרה זה, קשה להעריך את השפעת אי הוודאות על מחירי הנדל"ן. למחירים השפעה על פעילות הבנק שרוב פעילות האשראי שלו מוטה בטוחות נדל"ן. א. שער הדולר תנודתי – לבנק חשיפה נמוכה לשער הדולר, ההשפעה הישירה של עלייתו היא נמוכה. עם זאת, לעלייתו יש השפעה על שיעור האינפלציה במשק, והבנק נמצא בניטור גורמי סיכון אלה. שערו של הדולר יכול להמשיך להיות תנודתי בתקופה הזו, בין היתר, כפונקציה של הסלמה במצב המלחמה. ב. עלייה בשיעור תשואות אגרות החוב – עלייה זו הביאה לירידה שלילית בקרן ההון של הבנק, והשפיעה על יחס ההון של הבנק. באופן דומה לשער הדולר, תיתכן תנודתיות בשיעור התשואות, כפונקציה של התפתחות המלחמה לזירות נוספות והתפתחות הגירעון התקציבי. ג. לאי הוודאות תרמה הורדת דירוג המדינה ואופק הדירוג של המדינה על ידי מודי's ביום 9 בפברואר, 2024, וזאת, בפעם הראשונה בתולדות המדינה, וכן, הורדת הדירוג של חברת S&P מעלות ביום 18 באפריל, 2024. להורדות דירוג אלו השפעה ישירה נמוכה על הבנק, כפי שצינו בדוחות הקודמים. עם זאת, אין ספק שלהורדת הדירוג קיים פוטנציאל השפעה על המשק הישראלי וסביבת העבודה של הבנק, בין היתר, על תשואות אגרות החוב של המדינה וגורמי מאקרו נוספים והיא בוודאי תורמת לעלייה באי הוודאות במשק. לאי הוודאות פוטנציאל השפעה על שיעור האבטלה במשק, ומכאן, על שיעור הכשלים בתיקי האשראי של הבנק. פוטנציאל השפעתם יכול לקטון, עקב הפעלת מתווה ההקפאות ודחיית התשלומים, בהתאם למתווה בנק ישראל, ותכנית הסיוע של המדינה לציבור ולמגזרים השונים, שנוכח למועד כתיבת דוח זה, מידת האפקטיביות שלה אינה ברורה במלואה. נכון למועד פרסום דוח זה, עדיין קשה להעריך את השפעת האירועים הללו על פרופיל סיכון הבנק ובפרט, פרופיל סיכון האשראי הצפוי בהמשך השנה. הבנק ממשיך לנטר ולעקוב אחר ההתפתחויות הכלכליות והביטחוניות במדינה.

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון אשורי	סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי ביותר לפעילות הבנק, וככזה, השפעת אי הוודאות של תוצאת המלחמה על פרופיל סיכון האשראי יכולה להיות גבוהה. הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בשיטת ה- CECL בגין מצב המלחמה ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 בתהליך מוסדר, ובכך, הגדיל את יחס הכיסוי שלו לאור ההפרשה המצטברת לתיק האשראי, במטרה להבטיח הפרשה נאותה ושמרנית בעידן של אי וודאות רבה ומתמשכת. ברבעון הנכחי חל שיפור באיכות תיק האשראי של הבנק, כפי שעולה ממדדי איכות התיק, המוצגים בדוח זה. כתוצאה, חלה ירידה קלה ביחס הכיסוי של תיק האשראי של הבנק. עם זאת, הבנק מקפיד להמשיך לנטר את תיק האשראי והוא ממשיך לנקוט זהירות המתחייבת מהמצב הנוכחי. רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות נמוכה יחסית בשל נקודת הפתיחה הנמוכה של שיעור הכשלים. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2023, חלה ירידה בשיעורי הכשל במשכנתאות ובהלוואות לכל מטרה ובמלאי הכשלים, וזאת, בין היתר, בגין השפעת מתווה ההקפאות ודחיית ההלוואות על פרופיל האשראי של הלקוחות ותיק הבנק. ירידה זו נמשכה גם ברבעון הנוכחי. הבנק שומר על תמהיל התיק (חלוקתו בין המגזרים השונים: כללי, חרדי ומיעוטים) הדומה לזו של שנת 2023. מדדי תיק המשכנתאות, ביניהם: יחס ההחזר הממוצע ושיעור ה- LTV הממוצע כולל מחזורים, שומרים על יציבות ונמצאים במרחק סביר מתאבון הסיכון של הבנק. שיעור המחיקות של הבנק הוא אפסי לאורך זמן. הבנק ממשיך לעקוב ברמה יומית אחר התפתחות הפיגורים, הכשלים והפירעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות כדי להעריך את השפעת אי הוודאות המתמשכת עליהם. אי הוודאות נובעת ממספר גורמים שיש להם השפעה על איכות תיק האשראי של הבנק: גורמי המאקרו ובהם, הריבית, האינפלציה, האבטלה ומחירי הדיור. פעולות הסיוע של הממשלה שטרם גובשו במלואן, והשפעת מתווה ההקפאות ודחיית ההלוואות על פרופיל סיכון האשראי של הלווים והבנק, בפרט, עם סיומן.
	מצב האשראי הצרכני דומה: שיעור הכשל החל לרדת, בעיקר, תוצאה של ההקפאות ורמת ביצועים נמוכה בעיקר, בשל עדכונים שביצע הבנק במערך החיתום והגבייה שלו כתוצאה מאי הוודאות המתמשכת. גם האשראי הצרכני נתון לניטור שוטף כדי לבחון את השפעת הגורמים שצוינו לעיל על התפתחות הכשלים, הפיגורים והמחיקות. רמת סיכון של התיק העסקי ובפרט, תיק הנדל"ן היא נמוכה בשגרה, כפי שמתבטא בשיעור כשלים, מחיקות והפרשות נמוכים לאורך זמן. למרות עובדה זו, בגין האיומים כתוצאת המלחמה, כאשר קיימת אי וודאות לגבי השפעת התפתחות האירועים על ענף הנדל"ן, עלה להערכתנו הפוטנציאל להרעה במצב הלווים. הבנק סוקר באופן שוטף את הלווים באשראי העסקי, עם דגש על לוויים שניתן להם אשראי לרכישת קרקע. סקירות אלה מבוצעות באופן שוטף, עד שתפוג אי הוודאות. מתחילת המלחמה ועד למועד פרסום דוח זה, לא אותרו קשיים מהותיים בקרב לקוחות אלה. ניתוח הלווים הגדולים של הבנק מצביע על פרופיל סיכון יציב התואם את מדיניות הבנק. תוצאת מבחן קיצון על תיק המשכנתאות שעודכנה עקב המצב (התרחיש מניח עלייה משמעותית בשיעורי הכשל, ירידה משמעותית במחירי הדיור ויחס החזר מעודכן וגבוה יותר מערכו בחיתום של הלקוחות, הנובע מעליית הריבית) ממשיכה לשמש לאיתור ההפרשות שמבצע הבנק בשיטת ה- CECL. הבנק ממשיך לבצע ניתוחי רגישות ותרשישי קיצון ברמות חומרה משתנות כדי לאתר את פרופיל הסיכון האשראי שלו מול תאבון הסיכון ויעדיו העסקיים. מגוון רב של תרחישים ומבחני קיצון בוצעו כחלק מתכנית העבודה של הבנק לשנת 2024 והוצגו לדיקטוריון הבנק בעת אישורה.
סיכונים תפעוליים (כולל סיכון מעילות והונאות) וסיכון המשאב האנושי בפעילות הטכנולוגיה	מתחילת המלחמה ועד למועד זה, לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכונים התפעוליים של הבנק, והבנק ממשיך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שלו לטיפול בסיכון. עם תחילת המערכה, הפעיל הבנק בהצלחה את תכנית ההמשכיות העסקית שלו. מאז, ועד למועד פרסום דוח זה, כל התהליכים העסקיים המהותיים פועלים כנדרש ומערכות הבנק פועלות בצורה תקינה. הבנק פועל ב- "שגרת מלחמה". פעילות ההמשכיות העסקית של הבנק מתבצעת לפי מתווה תרחיש מלחמה, בהתאם לדרישות ותרשישי הייחוס של בנק ישראל ובהתאם לתרחישים נוספים המפורסמים על ידם. הבנק נערך לתרחיש ה- "עלטה" היכול להתרחש ככל שתהיה הסלמה בגזרה הצפונית. בחודש אפריל 2024 בוצע תרגיל הנהלה נרחב כולל הערכות מצב לתרחיש המלחמה. עם תחילת המלחמה עלה פוטנציאל סיכון ההונאות, בשל החשש כי גורמים עוינים ינצלו את אי הוודאות לביצוע הונאות. אגף הסייבר מנטר סיכון זה באופן דומה למצב שגרה באופן רציף. בנוסף, מבצעת מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים (באמצעות בקר ייעודי) מעקב שוטף אחר ההתרעות המגיעות ממערכת ניטור האנומליות של הבנק, במטרה לנתח כל אירוע שאינו בשגרה ויכול להעיד על ניסיון הונאה. לאור העלייה שנרשמה בתקופה האחרונה במערכת הבנקאית ובבנק במספר ההונאות, הבנק פועל לפי תכנית למזעור הסיכון. בין הצעדים שנוקט הבנק נכללים: תגבור ההדרכות והמודעות לסיכון, ביצוע הפקת לקחים ולמידה מאירועים בהתאם למדיניות הבנק, ועיבוי חוקי הניטור (ככל שיוצא צורך כזה), הפעלת פורומים ייעודיים בין קווי ההגנה השונים לטיפול בסיכון זה. התכנית מנוהלת ומפוקחת על ידי מנכ"ל הבנק וחברי הנהלה.
	עלייה במצב התקיפות של גורמים עוינים עקב המלחמה, בעיקר, באמצעות מתקפות DDoS. אגף הסייבר נמצא בניטור שוטף של איומים, ומבצע הערכות מצב שוטפות. כל כלי הניטור ואמצעי מודיעין הסייבר הופעלו. הגבר שיתוף הפעולה עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי וה- CERT (Computer Emergency Response Team) הפנינטי. דיווחים שוטפים של מנהל אגף הסייבר למנכ"ל הבנק, מנהלת חטיבת המשאבים ומנהל הסיכונים. אגף הסייבר מפיץ בצורה שוטפת הנהיגות לעובדי הבנק שנועדו להגביר מודעות לאירועי סייבר אפשריים. הבנק התמודד בהצלחה עם תקיפות גורמים עוינים, חלקם במסגרת תקיפות איראניות כחלק מאירועי OPIsrael.

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון עסקי ואסטרטגי	המלחמה השפיעה באופן מהותי על אי הוודאות הכלכלית והפוליטית. איומים חדשים התפתחו ויש להם פוטנציאל לשינוי בתוכניות הבנק. הבנק נמצא במעקב שוטף אחר ההתפתחויות העסקיות (רמת הביצועים, המרווחים, מכירת תיקים וכדומה), ועדכן את תכנית העבודה של שנת 2024, מתוך הכרה כי למלחמה ואי הוודאות שיצרה תהיה השפעה על התכנית העסקית של הבנק גם בשנה הבאה. ניטור יעדי תכנית העבודה ויעדי התכנית האסטרטגית מתבצעים באופן שוטף.
סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה פנימית, הוגנות וציות	מתחילת המלחמה, הבנק הגביר את הבקרה באמצעות דוחות ייעודים, מנגנון ניטור האנומליות ואמצעים נוספים למניעת מימון טרור וכן, בגין סיכון איסור הלבנת הון. פעולות הבקרה התמקדו בפעילות עמותות המבקשות להעביר כספים החשודים בהעברת כספים לרצועת עזה, וכן, במניעת שימוש בכרטיסי חיוב שנלקחו מעובדים זרים בעוטף עזה ב-7 באוקטובר. הנחיות ספציפיות הועברו לסניפים ולקו הראשון להגברת תשומת הלב ל"אורות אדומים" ופעולות שאינן בשגרה במוקדי הסיכון שזוהו. בנוסף, ממשיכה מחלקת הציות לבצע בקרה כנדרש בקשר עם מלחמת רוסיה אוקראינה. כל אירוע חריג מדווח לרשות לאיסור הלבנת הון. יחידות הבנק בליווי היועצת המשפטית של הבנק מעודכנים בשוטף ומיישמים הקלות והנחיות שפורסמו לאור המלחמה ע"י רגולטורים שונים, ובמיוחד ע"י בנק ישראל, כולל מתווה ההקלות ומתווה ההקפאות שהוסכמו בין בנק ישראל והבנקים. התהליכים המעודכנים שנקבעו בגין ההקפאות וההקלות מלווים על ידי בקרה של מחלקת הציות לוודא עמידה בדרישות הרגולציה, תוך שמירה על הוגנות והעקרונות שנקבעו במדיניות הבנק.
סיכון מודל	מצב המלחמה הגדיל את אי הוודאות ביכולת המודלים של הבנק הפועלים היטב בשגרה, להעריך את רמת הסיכונים בעת המלחמה. הבנק בחן את המודלים ומיפה את אלה הרגישים יותר למצב אי הוודאות שנוצר. הבנק המיר חלק מהמודלים או גיבה אותם בחישובים המתבססים על הערכות מומחה, ובמבחני קיצון וניתוחי רגישות שאינם מסתמכים בהכרח על נתוני העבר, שיכולים להשתנות עקב אי הוודאות הנוכחית. תוצאות הניתוח ופעולות הבנק בקשר עם המודלים, דווחו לבנק ישראל, בהמשך לשני מכתבים שהוציאו בנושא זה. נכון למועד דוח זה, הבנק ממשיך להפעיל את המודלים שפיתח לצורך הערכת הסיכונים שלו בזהירות הנדרשת, והוא הגביר את תדירות ביצוע התיקופים של המודלים המהותיים לפעילותו.
ESG וסיכון אקלים	מתחילת המלחמה, הגדיל הבנק את התרומות שלו לתמיכה בחיילים ובישובים שנפגעו. עובדי הבנק שולבו בעבודות התנדבות, כדי לסייע, בעיקר לחקלאים הסובלים מחוסר כוח אדם. תשומת לב ניתנה גם לחיזוק המשאב האנושי של הבנק, כולל תמיכה לשמירת חוסן העובדים. הבנק הפעיל את מתווה בנק ישראל להקפאות, על מנת להקל על הלוחים.

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 באוקטובר, 2023 החלה מלחמת "חרבות ברזל", אשר הביאה להרעה כלכלית בפעילות המשק בישראל אליה חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית ואשראי עסקי, עליה בסיכונים הפיננסיים וסיכונים תפעוליים. בשלב זה לא ניתן להעריך את היקף והשלכות המלחמה בעתיד, לאמוד ולכמת את משך האירוע ועומקו ואת ההשפעה העתידית על המשק הישראלי, על לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו.
הנהלת הבנק עוקבת אחר התפתחות המלחמה וההשלכות הפיננסיות והעסקיות ביניה ובוחנת את התאמת האסטרטגיה העסקית נוכח האירועים. הוגדר ניטור ומעקב הדוק בתחומי הפעילות השונים של הבנק. באופן שוטף, נבחנים תרחישים שונים להתפתחות האירוע ולהשפעותיו על מכלול הסיכונים ועל פעילות הבנק. כמו כן, הנהלת הבנק מדווחת באופן שוטף לדירקטוריון הבנק וועדותיו אודות צעדיה בניהול האירוע בתחומים הרלוונטיים.
לנוכח פרוץ המלחמה והשלכותיה האפשריות על מצב המשק והלוואים, במטרה להקל על הלקוחות, פרסם בנק ישראל מתווה מוסכם עם המערכת הבנקאית, להקפאת תשלומים בגין אשראים שקיבלו לקוחות מהבנק. במסגרת המתווה, ניתנו דחיות תשלומי הלוואות לתקופה של 3 חודשים, כאשר לקבוצה של לקוחות שמתגוררים בעוטף עזה והדרום, כוחות הביטחון שגויסו לחימה, אוכלוסייה שפונתה מביתה וקרובים של נרצחים, נעדרים והחטופים (מעגל 1) תתאפשר דחיה ללא חיוב בריבית או עמלות. לקבוצה של יתר הלקוחות (מעגל 2) תתאפשר דחיה בריבית מקורית של ההלוואה ללא חיוב בעמלות. כמו כן, מתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לאפשר ללוואים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון ההלוואות פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו הסדרים הנ"ל. לאור התמשכות מלחמת חרבות ברזל, הוארך מתווה בנק ישראל לשתי תקופות נוספת של שלושה חודשים, כל אחת.
אומדן ההטבות הכולל שיינתנו ללקוחות הבנק במסגרת מעגל 1 יהיה תלוי בהיקף המימוש ועשוי להגיע לכ-22.1 מיליון ש"ח בניצול מלא וייזקף לדוח רווח והפסד במקביל למימוש ע"י הלקוחות.
ליום 30 באפריל, 2024 יתרת האשראי לדיר אשר בגינו נדחו התשלומים בבנק עמד על סך של כ-682 מיליון ש"ח כ-7% מתיק האשראי לדיר והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדיר עמד על סך של כ-25.0 מיליון ש"ח. יתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-89 מיליון ש"ח, כ-6% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר עמד על סך של כ-11.3 מיליון ש"ח. יתרת האשראי המסחרי אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-146 מיליון ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי מסחרי עמד על סך של כ-1.6 מיליון ש"ח.
סך הכול היקף האשראי בגינו נדחו תשלומים ליום 30 באפריל, 2024 מסתכם בכ-917 מיליון ש"ח כ-6% מסך כול האשראי נטו. לפרטים נוספים ראה [טבלה 25](#).
כמו כן, בשנת 2023 הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין ההשפעה של מלחמת "חרבות ברזל" בסך של כ-35.7 מיליון ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדיר, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים.
הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ויעדכן את ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף ובהתאם לתוצאות בפועל שתיתכנה ותהיינה שונות מהערכות הבנק בשלב זה.
2. ביום 7 בינואר, 2024 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, את מינויה של הגב' מורן אופיר וינשטיין לדירקטורית חיצונית, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינויה כדירקטורית חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. כמו כן אושרה עסקה עם קרובה של בעל השליטה. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה. מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו-2024-01-003324).
3. ביום 22 בינואר, 2024 פדתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של סדרה 3 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-333.1 מיליון ש"ח.
4. ביום 9 בפברואר, 2024 הודיעה מודי'ס על הורדת דירוג המדינה ואופק הדירוג עם תחזית שלילית וביום 13 בפברואר, 2024 הודיעה על הורדת הדירוג ואופק הדירוג של הבנקים הגדולים עם תחזית שלילית. בנוסף, ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיעה חברת S&P על הורדת דירוג המדינה והורדת דירוג שני הבנקים הגדולים ביום 5 במאי, 2024. להורדות דירוג אלו הייתה השפעה ישירה נמוכה על הבנק, כפי שצוין בדוחות הקודמים ובפרק 1.5 לעיל.
עם זאת, יש להן השפעה על אי הוודאות המתמשכת במצב הכלכלי במדינה ומכאן, יש לה גם פוטנציאל השפעה על פעילות הבנק.
ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+.

5. ביום 13 במרץ, 2024, אושרה במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובעת כי בנק שאינו "בנק בעל היקף פעילות קטן" (דהיינו: בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל ואינו נשלט ע"י בנק אחר), ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה הקובעת (מ-1 באפריל 2024 ועד 31 בדצמבר, 2025) תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. צעד זה מגיע על רקע זינוק ברווחי הבנקים כתוצאה מהעלאות הריבית של בנק ישראל, וצפוי להכניס לקופת המדינה 1.2 מיליארד שקלים נוספים בשנת 2024, ו-1.3 מיליארד שקלים בשנת 2025. הואיל ובנק ירושלים נכנס לגדר "בנק בעל היקף פעילות קטן", הוא מוחרג מתחולת חוק זה. ביום 14 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024, במסגרתו תוקן צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשנ"ג-1992 כך ששיעור מס השכר ומס הרווח המשולמים על פעילות בישראל של מוסד כספי יועלה מ-17% ל-18%, וזאת החל מיום 1 בינואר, 2025.
6. בהתאם ליתרות של הרבעון הנוכחי הבנק צפוי להכיר בגידול ביתרת המס הנדחה בסך כ-0.5 מיליון ש"ח אשר יקבל ביטוי בדוחות הכספיים ברבעון השני לשנת 2024. ביום 20 במרץ, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ-397 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק הלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו. הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-11.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024, בגין עסקה זו.
7. על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חרבות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 הנחייה לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות במדיניות כאמור. בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023 בסך של כ-12.4 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-8 באפריל, 2024 לבעלי המניות של הבנק.
- ביום 16 במאי, 2024 ולאחר תאריך המאזן, בשל התמשכות המצב הגיאופוליטי ואי הודאות באזורנו, ולמרות שמערכת הבנקאית ממשיכה להראות חוסן, פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים נוספת, ולפיה נדרשים הבנקים להמשיך לבחון באופן שמרני ומושכל את תכנון ההון, מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע הרכישות העצמיות, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.
8. ביום 2 במאי, 2024, לאחר תאריך המאזן, אישרה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק - IAA למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.
9. ביום 9 במאי 2024 ולאחר תאריך המאזן, אישרה אסיפה כללית של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק, בגין שנת 2023 הארכת כתבי פטור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות (לפרטים נוספים ראה דוח זימן אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי, 2024. מס' אסמכתאות: 2024-01-032626 ו-2024-01-046372, בהתאמה, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה).
10. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוחות הכספיים – [ביאור 18 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה](#).

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ברבעון הראשון לשנת 2024 הייתה ירידה משמעותית בעצימות הלחימה בעזה, ומרבית חיילי המילואים שוחררו. חלה ירידה חדה בהיקף שיגורי הטילים לתוך ישראל מהדרום, ואילו בצפון העימות מול חיזבאללה נמשך ומסלים כל העת עם ירי טילים/כתבמי"ם לעבר יישובים ובסיסי צה"ל בצפון. חלק גדול מהמפונים מהדרום חזרו לבתיהם, אך לא כך בצפון. באמצע חודש אפריל התרחשה הסלמה משמעותית מול איראן, כולל ירי של מאות טילים לעבר ישראל, אשר הגיבה בתקיפה מוגבלת בהיקפה. על רקע העלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, התמשכות הלחימה והגידול בגירעון, כמה חברות דירוג הורידו את הדירוג של ישראל ופרמיית הסיכון על נכסים ישראלים (CDS) עלתה בחזרה לרמות של פרוץ המלחמה, זאת לאחר רגיעה מסוימת. בשלב זה ההשפעה של המלחמה על פעילות הבנק מעטה, אך התמשכות הלחימה ובעיקר עלייה בשיעור האבטלה כתוצאה מהאטה כלכלית עלולות לגרום עלייה בהפסדי האשראי בבנק. בנוסף, לירידה בהיקפי הפעילות בשוק הנדל"ן עלולה להיות השפעה על הצמיחה בהיקפי תיק האשראי בבנק.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

בהתאם לירידה בעצימות הלחימה ושחרור אנשי המילואים, ברבעון הראשון הפעילות הכלכלית התאוששה, ולמעשה מרבית ענפי המשק חזרו לפעילות סדירה למעט ענפי הבנייה והתיירות. הרכישות בכרטיסי אשראי בחודש מרץ חזרו להיקף של לפני המלחמה ואפילו מעט גבוה מזה. שיעור האבטלה הרגיל נותר נמוך ויציב על 3.3% במרץ (לא כולל מועסקים אשר נעדרו מעבודתם מסיבות כלכליות, בעיקר מפונים). כולל רכיב זה שיעור האבטלה "הרחב" עומד על 4.1% במרץ לעומת 6.1% דצמבר. מסתמנת האצה בשכר הממוצע במשק לקצב שנתי של 9.2% בפברואר, איתות לשוק עבודה הדוק. ברבעון הנוכחי נראה גם גידול בייצוא התעשייתי וביבוא מוצרי צריכה וחומרי גלם. מסתמנת המשך התרחבות בייצוא שירותי ה"י" טק, אם כי בקצב מתון יחסית לשנת 2022. חברות ה"י" טק גייסו 1.6 מיליארד דולר ברבעון הראשון לשנת 2024, גידול של 10% לעומת הרבעון הרביעי לשנת 2023 ו-7.0 מיליארד בשנת 2023. המדד המשולב של בנק ישראל עלה בפברואר ב-0.46% אך עדיין נמצא נמוך ב-2.0% לעומת הרמה בחודש ספטמבר 2023. סקר מגמות של הסקטור העסקי מצביע על התאוששות בפעילות למעט ענפי הבינוי ותיירות נכנסת.

התפתחויות בכלכלה העולמית

נתוני המאקרו בארה"ב הצביעו על המשך התרחבות בפעילות ושיפור בתעסוקה. הגידול במספר המועסקים הפתיע כלפי מעלה כאשר בחודש מרץ האחרון נוספו 303 אלף מועסקים ושיעור האבטלה עמד על 3.8%. קצב עליית השכר התמתן אך עדיין גבוה יחסית (4.1%). בחודש מרץ המסחר הקמעונאי עלה ב-0.7% וההערכות הן שהצריכה הפרטית עלתה ב-3.2% ברבעון השני והצמיחה סביב 2.5%-3%, מעל פוטנציאל הצמיחה של המשק (סביב 1.8%); זה הרבעון השלישי ברציפות של צמיחה מהירה יחסית. מדדי מנהלי הרכש מצביעים על שיפור הדרגתי בפעילות (גם באירופה וגם באסיה), בפרט בתעשייה. במהלך הרבעון הנוכחי, לנוכח נתוני האינפלציה והצמיחה, פחתו מאד הציפיות להורדת ריבית. בחזית האינפלציה, מדדי המחירים בינאר-מרץ הפתיעו מעט כלפי מעלה והסתמנה האצה במחירי השירותים ללא דיור לקצב שנתי של 4.8% והתמתנות מאד אטית במחירי השכירות ל-5.7%. מחירי הסחורות המשיכו למתן את האינפלציה. בסוף הרבעון הנוכחי (חודש מרץ) אינפלציית הליבה עמדה על 3.8%, התמתנות מאד קלה מ-3.9% בסוף 2023. אינפלציית PCE (מחירי הצריכה הפרטית) התמתנה ל-2.8% בפברואר, עדיין קצב אינפלציה גבוה ביחס ליעד של הפד.

באירופה קצב הצמיחה אטי יותר (הצפי לפחות מאחוז ברבעון הראשון), אך שוק העבודה נותר הדוק עם שיעור אבטלה נמוך. סביבת האינפלציה מתונה: אינפלציית הליבה עומדת על 2.9% וסך הכול אינפלציה על 2.4%. ההערכות הן שה- ECB יתחיל להוריד את הריבית באמצע השנה ובמהלך רבעון השלישי.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

בחודש מרץ האחרון עלה הגירעון התקציבי ל-5.6% (שנה אחורה) לעומת 4.2% בשנת 2023. מסתמנת עלייה חדה בהוצאות הממשלה בשיעור כולל של 38% (רבעון ראשון לשנת 2024 לעומת רבעון ראשון לשנת 2023), ובכלל זה גידול של 12% בהוצאות אשר אינן קשורות למלחמה. עם זה, גם ההכנסות ממסים הפתיעו לטובה ועלו נומינלית ב-1.3%, זאת על רקע השיפור בפעילות הכלכלית בכלל ובצריכה הפרטית בפרט. בנק ישראל סבור שהגירעון יעמוד ביעד של 6.6% השנה, זאת בהנחה שלא תחול הסלמה בצפון. במהלך חודש אפריל בית הנבחרים בארה"ב אישר את חבילת הסיוע המיוחד לישראל בסך 26 מיליארד דולר, מתוכם 14 מיליארד לרכב ביטחוני. לאחר שהוריד את הריבית ב-1 לינואר, 2024 נמנע בנק ישראל מהמשך הורדת הריבית בשתי ההחלטות העוקבות למרות סביבת האינפלציה הנמוכה. בהחלטת הריבית בנק ישראל שם דגש על "תהליך הורדת ריבית הדרגתית" ועל יציבות בשער החליפין. מגמת כיחות בשקל בשבוע שקדם להחלטה של ה-8.4 מנעה הורדת ריבית.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום ב-8 באפריל, 2024 (שיעורי השינוי באחוזים)

	2025	2024	2023
תמ"ג	5.0	2.0	2.0
צריכה פרטית	5.5	4.5	(0.8)
השקעה בנכסים קבועים	10.5	(3.5)	(3.1)
שיעור האבטלה הרחב (תמוצט)	3.3	3.7	4.4
אינפלציה	2.3	2.7	3.3
גירעון תקציבי	4.6	6.6	4.1

מחלקת המחקר של בנק ישראל צופה ריבית של 3.75% ברבעון הראשון לשנת 2025. בנק ישראל לא שינה את תחזית הצמיחה בשנת 2024, אך הרכב הצמיחה שונה לעלייה מהירה יותר בצריכה הפרטית וירידה חדה יותר בהשקעות וביצוא. התחזית הנוכחית גובשה תחת ההנחה שההשפעה הכלכלית הישירה של מלחמת "חרבות ברזל" הגיעה לשיאה ברבעון הרביעי לשנת 2023, ושהיא תימשך עד לסוף 2024 בעצימות הולכת ופוחתת. עבור שנת 2025 ההנחה היא שלא יהיו השפעות לחימה ישירות נוספות. חלק הארי של המלחמה ימשיך להיות מוגבל לעזה. משרד האוצר צופה צמיחה של 1.6% השנה. חברת S&P צופה צמיחה של 0.5% בלבד.

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

ברבעון הראשון של השנה עלו שוקי המניות בעולם על רקע שילוב של נתוני מאקרו חיוביים יחסית (בפרט בארה"ב) וציפיות להורדות ריבית במהלך 2024. ברבעון הראשון מדד ה-S&P עלה ב-10.1%, ה-EUROSTOXX עלה ב-12.4% ותל אביב 35 עלה ב-7.8%. התשואות ל-10 שנים בארה"ב עלו ל-4.2% בסוף הרבעון לעומת 3.88% בסוף הרבעון הרביעי והמשיכו לעלות במהלך חודש אפריל. בתקופה זו התשואות המקבילות בישראל עלו ל-4.44% מ-4.0%. האג"ח הישראלי הדולרי לעשר שנים נסחר במרווח גבוה יותר של כ-1.6%. ה-CDS של ישראל ל-5 שנים נותר גבוה סביב 140 נב, זאת לעומת 60 נב. לפני המלחמה. לאור ההידרדרות במצב הביטחוני והעלייה בסיכונים הגיאופוליטיים, חברת הדירוג מודיס הורידה את הדירוג של ישראל ל-A2 מ-A1 כולל תחזית שלילית (negative outlook). גם S&P הורידה את הדירוג של ישראל ל-A+ מ-AA- עם אופק שלילי וצופה צמיחה של 0.5% השנה וגירעון של 8% השנה. עיקר החשש של חברות הדירוג הוא מהתרחבות המלחמה לזירות נוספות, אשר תפגע בפעילות הכלכלית ותצריך הוצאות עתק למימון המלחמה.

אינפלציה ושע"ח

ההשפעה הממתנת של המלחמה על האינפלציה הורגשה גם ברבעון הראשון, אם כי נדמה שמגמת ההתמתנות מוצתה, וציפיות האינפלציה בשוק ההון החלו לעלות. שיעור האינפלציה התמתן ל-2.7% (שנה אחורה) בחודש מרץ מ-3.0% בסוף 2023. אינפלציית הליבה (המדד ללא סעיפי האנרגיה ופירות ירקות) התמתנה ל-2.3% מ-2.7%. מדובר בקצב מתון מאד, קרוב למרכז יעד האינפלציה ונמוך בהרבה מכל המדינות המתועשות. במבט קדימה בשווקים מתמחרים חשש להאצה באינפלציה על רקע מדיניות פיסקאלית מרחיבה, שוק עבודה הדוק, האצה במחירי השכירות ו"שיבושים בהספקה" (התייקרות במחירי ההובלה, ירידה במספר חברות תעופה המגיעות לישראל, ומגבלות על היצוא ממדינות כגון טורקיה). ברבעון הראשון לשנת 2024 השקל הפגין עוצמה מפתיעה, זאת למרות הימשכות הלחימה, הורדת הדירוג של מודיס ואי מעורבות של בנק ישראל בשוק המט"ח. במהלך הרבעון השקל התחזק ב-0.8% מול הדולר וב-1.5% מול האירו.

שוק הדיור והמשכנתאות

במהלך הרבעון הראשון הסתמנה התאוששות מסוימת בשוק הדיור, גם בפעילות, בביקוש ובמחירי הדיור. התאוששות זו באה לאחר ירידה חדה ברבעון הקודם. מספר הדירות החדשות שנמכרו בפברואר היה גבוה ב-40% לעומת מספר המכירות בדצמבר, זאת לאחר ירידה חדה ברבעון הרביעי. מחירי הדירות (לפי סקר הדיור של הלמ"ס) עלו ב-2.8% בשלושת הסקרים האחרונים של הרבעון, זאת לאחר ירידה מצטברת של 2.2% בשנת 2023. יתכן שהעלייה בביקוש (ובמחירים) הושפעה מהורדת ריבית בנק ישראל בתחילת השנה (וציפייה לירידות נוספות) וחשש ממחסור של דירות בשל הירידה בפעילות בענף. יחד עם זאת, לפי נתוני בנק ישראל, בחודש מרץ 83% מאתרי הבנייה דיווחו על פעילות מלאה לעומת 65% בחודש דצמבר. בחודש מרץ, סך המשכנתאות החדשות הגיעו ל-6.23 מיליארד ש"ח לעומת 5.6 מיליארד ש"ח בדצמבר 2023. ברבעון הראשון לשנת 2024 ביצועי אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-19.0 מיליארדי ש"ח (בבנק 494 מיליוני ש"ח, כ-2.6%) לעומת כ-20.3 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בבנק 615 מיליוני ש"ח כ-3.0%). שיעור המשכנתאות שניתנו במערכת ביחס LTV מעל 60% למטרת מגורים עמד על כ-45% (בבנק כ-34%), ושיעור החזר ממוצע (PTI) על המשכנתאות עמד על כ-28.9% (בבנק כ-29.3%). סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-939 אלפי ש"ח (בבנק כ-739 אלפי ש"ח). [לפרטים נוספים ראה בפרק 3.1 סיכומי אשראי בטבלה 30-התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים.](#)

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכם ב- 44.6 מיליוני ש"ח, לעומת 42.6 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 5%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.2%, לעומת 13.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2024	2023	שינוי כמותי
שינוי באחוזים			
הכנסות ריבית, נטו	172.2	176.2	(4.0)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	11.0	17.6	(6.6)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	161.2	158.6	2.6
הכנסות שאינן מריבית			
הכנסות מימון שאינן מריבית	11.6	8.3	3.3
עמלות	32.3	31.0	1.3
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	43.9	39.3	4.6
הוצאות תפעוליות ואחרות			
משכורות והוצאות נילוות	61.5	62.9	(1.4)
אחזקה ופחת בניינים וציוד	33.9	30.7	3.2
הוצאות אחרות	37.7	35.8	1.9
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	133.1	129.4	3.7
רווח לפני מיסים	72.0	68.5	3.5
הפרשה למיסים על הרווח	24.5	24.3	0.2
רווח נקי			
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	47.5	44.2	3.3
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2.9	1.6	1.3
המיוחס לבעלי מניות הבנק	44.6	42.6	2.0

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת הרבעון הראשון של שנת 2023:

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב- 172.2 מיליוני ש"ח, לעומת 176.2 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023, קיטון של 4.0 מיליוני ש"ח (2%). עיקר הקיטון נובע מהשפעת מחיר בסך 13.7 מיליוני ש"ח (8%) ומנגד גידול מהשפעת כמות בסך 9.7 מיליוני ש"ח (6%). פער הריבית עומד על 2.94% לעומת 3.26%.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו בהוצאות בסך 11.0 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 17.6 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023. עיקר הקיטון נובע מירידה בהפרשה קבוצתית בשל קיטון ביתרת האשראי לאנשים פרטיים אחר מול עלייה בהיקף מחיקות חשבונאיות שהסתכמו בכ- 0.44% לעומת 0.35% בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה עומד על 0.29% לעומת 0.48% בתקופה מקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. **סך הכנסות שאינן מריבית** – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב- 43.9 מיליוני ש"ח, לעומת 39.3 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023, גידול של כ-4.6 מיליוני ש"ח (12%), מזה:

הכנסות מימון שאינן מריבית – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-11.6 מיליוני ש"ח, לעומת 8.3 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023. במהלך הרבעון נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 11.5 מיליוני ש"ח לעומת 14.1 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023. בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2024 רווחים בסך 0.1 מיליוני ש"ח לעומת הפסדים בסך 5.8 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023. עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסות שנרשמו מפעילות מסחר בניירות ערך אשר הסתכמו ב-1.0 מיליוני ש"ח לעומת הפסדים של 3.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

הכנסות מעמלות – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-32.3 מיליוני ש"ח, לעומת 31.0 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 גידול של כ-1.3 מיליוני ש"ח.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-133.1 מיליוני ש"ח, לעומת 129.4 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 גידול של כ-3.7 מיליוני ש"ח (3%): משכורות והוצאות נלוות קטן בסך 1.4 מיליוני ש"ח (2%), אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 3.2 מיליוני ש"ח (כ-10%), הוצאות אחרות גידול בסך 1.9 מיליוני ש"ח (5%).

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
14,429.2	276.3	7.66	15,357.3	283.1	7.37
3,468.9	30.1	3.47	4,242.2	40.5	3.82
1,130.2	5.8	2.05	1,130.7	6.9	2.44
19,028.3	312.2	6.56	20,730.2	330.5	6.38
התחייבויות נושאות ריבית					
12,886.2	97.8	3.04	14,992.2	142.0	3.79
361.3	1.1	1.22	212.3	0.5	0.94
3,225.8	37.1	4.60	3,187.6	15.8	1.98
16,473.3	136.0	3.30	18,392.1	158.3	3.44
3.26			2.94		

ברבעון הראשון לשנת 2024 פער הריבית ירד ב-0.32 נקודות האחוז.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגיד](#).

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי		
	מחיר	כמות	
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור בישראל	17.8	(11.0)	6.8
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	7.0	4.5	11.5
סך כל הכנסות הריבית	24.8	(6.5)	18.3
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור בישראל	16.0	28.2	44.2
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	(0.9)	(21.0)	(21.9)
סך כל הוצאות הריבית	15.1	7.2	22.3
סך הכל	9.7	(13.7)	(4.0)

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 7 – פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
3.41%	2.79%	לא צמוד
3.24%	3.61%	צמוד למדד ⁽¹⁾
0.23%	0.54%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
3.26%	2.94%	סך הכול פער הריבית
3.70%	3.32%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

טבלה 8 – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (במיליוני שקלים):

אחוז השינוי		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
		31 במרץ 2023		31 במרץ 2024	
שיעורי	יתרה	שיעורי	יתרה	שיעורי	יתרה
הכנסה/	ממוצעת	הכנסה/	ממוצעת	הכנסה/	ממוצעת
הוצאה		הוצאה		הוצאה	
8.3%	3.2%	6.16	14,190.2	6.67	14,640.9
41.1%	1.7%	(2.75)	12,452.2	(3.88)	12,665.9
18.2%-	-	3.41	-	2.79	-
31.2%-	32.3%	8.66	4,038.1	5.96	5,341.1
56.6%-	40.2%	(5.42)	3,350.2	(2.35)	4,695.9
11.4%	-	3.24	-	3.61	-
12.1%	6.5%-	3.15	800.0	3.53	748.2
2.4%	53.6%	(2.92)	670.9	(2.99)	1,030.3
134.8%	-	0.23	-	0.54	-
2.7%-	8.9%	6.56	19,028.3	6.38	20,730.2
4.2%	11.6%	(3.30)	16,473.3	(3.44)	18,392.1
9.8%-	-	3.26	-	2.94	-

מטבע ישראלי לא צמוד^(*)

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

סך פעילות

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

^(*) הקיטון בפער הריבית של 0.32 נקודות האחוז.

השפעת פערי הריביות לפי בסיסי הצמדה

מטבע ישראלי לא צמוד ברבעון הראשון של שנת 2024 חלה ירידה בריבית בנק ישראל מרמה של 4.75% בתחילת השנה לרמה של 4.5%.

פער הריבית במגזר הלא צמוד עמד ברבעון הראשון של שנת 2024 על כ-2.79% לעומת 3.41% ברבעון הראשון של שנת 2023.

יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה עמדה בסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 על כ-8,394 מיליוני ש"ח לעומת כ-8,469 מיליוני ש"ח בסוף הרבעון הראשון של שנת

2023. יתרת האשראי הקמעונאי לציבור בריבית משתנה לא צמודה כדלהלן: הלוואות לדיר בסך כ-3,394 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,479 מיליוני ש"ח לעומת

יתרת הלוואות לדיר בסך כ-4,198 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,553 מיליוני ש"ח בסוף הרבעון הראשון של שנת 2023.

מטבע ישראלי צמוד מדד- ברבעון הראשון של שנת 2024 עלה המדד הידוע ב-0.3% לעומת עלייה של 1.1% ברבעון הראשון של שנת 2023. פער הריבית עמד בתקופת הדוח על כ-

3.61% לעומת 3.24% ברבעון הראשון של שנת 2023. השפעת המדד על הכנסות ריבית, ברבעון הראשון לשנת 2024 הייתה גידול של כ-2.4 מיליוני ש"ח לעומת גידול של כ-3.6

מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין מקורות הגיוס (פיקדונות הציבור ואג"ח) עמד ברבעון הראשון של שנת 2024 על 3.70%

לעומת 3.71% ברבעון הראשון של שנת 2023. יתרת האשראי לציבור בריבית צמודה עמדה ליום 31 במרץ, 2024 על כ-5,288 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיר בסך כ-4,734 מיליוני

ש"ח.

היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות
במיליוני ש"ח	%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	%-ב
132.8	74	75	121.3	70	69
42.0	25	21	52.0	29	26
1.4	1	4	(1.1)	1	5
176.2	100	100	172.2	100	100

(*) מתחת ל-1 אלפי ש"ח.

- 1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.
- 2 הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.
- 3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית. לפירוט נוסף ראה [נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממסל תאגיד](#).

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 10 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
108.1	108.6	משקי בית
4.5	5.4	בנקאות פרטית
29.1	38.5	עסקים
1.5	1.2	גופים מוסדיים
33.0	18.5	מגזר ניהול פיננסי
176.2	172.2	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(*) כ-63% מהכנסות הריבית נטו מקורם ממשקי בית.

מרווח אשראי ופיקדונות

מרווח מפעילות מתן האשראי - עמד ברבעון הנוכחי על כ-2.9% לעומת 2.9% ברבעון המקביל אשתקד.

מרווח הפעילות מתן פיקדונות - עמד ברבעון הנוכחי על כ-0.9% לעומת 0.9% ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מרווחי אשראי ופיקדונות ראה להלן [בפרק 2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 11 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכול
		אחר				אחר	
0.7	-	16.4	17.1	1.6	0.5	20.2	22.3
-	-	(4.5)	(4.5)	-	-	(5.3)	(5.3)
(0.1)	0.1	3.4	3.4	(1.1)	(0.7)	(7.4)	(9.2)
1.0	(2.0)	2.6	1.6	2.1	-	1.1	3.2
1.6	(1.9)	17.9	17.6	2.6	(0.2)	8.6	11.0
יתרת חוב רשומה לסוף תקופה				יתרת חוב רשומה לסוף תקופה			
3,281.9	9,679.9	1,585.8	14,547.6	4,164.7	9,679.9	1,454.6	15,299.2
שיעור מיתרת חוב רשומה לסוף תקופה:				שיעור מיתרת חוב רשומה לסוף תקופה:			
0.09%	-	3.00%	0.35%	0.15%	0.02%	4.10%	0.44%
0.11%	(0.08%)	1.51%	0.14%	0.10%	(0.03%)	(1.73%)	(0.16%)
0.20%	(0.08%)	4.52%	0.48%	0.25%	(0.01%)	2.36%	0.29%

⁽¹⁾ לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה ביאור 7 וביאור 14 לדוחות הכספיים ובפרק הסיכונים.

⁽²⁾ לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2024 וביום 31 במרץ, 2023 ההפרשה הקבוצתית כוללת קיטון בהפרשה פרטנית, נטו בסך של כ-(0.5) מיליוני ש"ח וכ-(2.8) מיליוני ש"ח,

בהתאמה.

⁽³⁾ עדכוני מח"מ, מקדמי התאמות איכותיות ומאקרו בעיקר כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית, ומההשפעות הצפייות כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל".

⁽⁴⁾ לפרטים נוספים ראה [בפרק 2.2- התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות המקבילות מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

ההפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2024 בסך של 24.5 מיליוני ש"ח לעומת 24.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 34.0% לעומת 35.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בהפסד בסך 1.5 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-3.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפיית לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.9 מיליוני ש"ח (כ-1.4 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף, נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.6 מיליוני ש"ח (כ-0.9 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 2.2 מיליוני ש"ח (כ-3.4 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף, נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.9 מיליוני ש"ח (כ-1.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בסך של 43.1 מיליוני ש"ח, לעומת 39.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע ברבעון הראשון של שנת 2024 הייתה 12.8%, לעומת 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד. כל השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2024, הסתכם ב- 21,671.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 21,825.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023 קיטון של כ-1%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסגולים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2024, הסתכמה ב- 6,061.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 6,255.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023, קיטון של כ-3%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2024, הסתכמה בכ- 4,850.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 5,157.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 במרץ 2024 ב- 1,210.7 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,098.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 במרץ		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2024	שינוי יתרות - %	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	שערך ⁽²⁾	2023
ניירות ערך זמינים למכירה	857.2	(21%)	(215.0)	(13.0)	1,085.2
ניירות ערך למסחר ⁽³⁾	353.5	25%	335.3	4.6	13.6
	1,210.7	0.1%	120.3	(8.4)	1,098.8

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרשי שער.

⁽³⁾ עיקר הגידול במהלך התקופה נובע מרכישת נייר ממשלתי בריבית משתנה בסך של כ- 119 מיליוני ש"ח.

אשראי לציבור

טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 במרץ		פירעונות ומכירות תיקים		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
	2024	שינוי יתרות - %	בתקופה ⁽¹⁾ ⁽²⁾	ביצועים בתקופה	
אשראי לדיור ⁽¹⁾	9,680	(2%)	(647)	493	9,834
אשראי צרכני סולו	1,416	(5%)	(171)	91	1,496
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	11,096	(2%)	(817)	583	11,330
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾	1,379	3%	(125)	165	1,339
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ⁽⁴⁾ ^(*)	1,466	1%	(84)	99	1,451
אשראי עסקי אחר ⁽²⁾ ^(*)	1,358	17%	(165)	361	1,162
סך הכל אשראי לציבור בחטו	15,299	0%	(1,191)	1,208	15,282
הפרשה להפסדי אשראי	206	-	-	-	212
סך הכל אשראי לציבור נטו ⁽³⁾	15,093	0%	-	-	15,070

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות.

⁽²⁾ ליום 31 במרץ, 2024 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 158.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - 176.6 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

⁽⁵⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

⁽⁶⁾ כולל מכירת תיקי משכנתאות בהיקף של כ- 357.6 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ בנטרול המכירה סך כל האשראי לציבור גדל בשיעור של 2.5%.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 31 במרץ, 2024 ב-231.8 מיליוני ש"ח לעומת כ-232.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 31 במרץ, 2024 ב-282.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ-265.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

פיקדונות הציבור

טבלה 14 – פיקדונות הציבור

			יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 במרץ	
			2023	2024	שיעור מסך היתרה
			במיליוני ש"ח		שיעור מסך היתרה ליום 31 במרץ 2024
			שינוי יתרות-%	31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרץ 2024
פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾	13,179.0	13,421.3	2%	80%	81%
פיקדונות של גופים מוסדיים	1,603.0	1,276.8	(20%)	10%	8%
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,697.0	1,857.9	9%	10%	11%
סה"כ פיקדונות הציבור	16,479.0	16,556.0	0.5%	100%	100%

⁽¹⁾ מזה סך של 2.5 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

הגידול ביתרת הפיקדונות (בשיעור של כ-0.5%) נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות של אנשים פרטיים.

ליום 31 במרץ 2024 כ-81% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-50% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 8 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 במרץ, 2024 בכ-228.2 מיליוני ש"ח לעומת כ-196.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 15 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31			שינוי יתרות
	2023	הנפקות	פירעונות ^(א)	
במיליוני ש"ח				
אגרות חוב	3,254	-	(318)	2,936 (10%)
כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)	209	-	-	209 -
סך הכל כתבי התחייבות	3,463	-	(318)	3,145 (10%)

⁽¹⁾ כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הקיטון ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-10%) נובע מפירעונות במהלך התקופה.

לפרטים נוספים אודות פירעונות במהלך התקופה ראה להלן [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן ובביאור 17 לדוחות הכספיים](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ, 2024 ב-2.1 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 1.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023

(מזה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ, 2024 ב-3.3 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 7.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023

(מזה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 31 במרץ, 2024 ב-337.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ-311.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

פעילות חוץ מאזנית בניירת ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 במרץ, 2024 מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.5 אלפי לקוחות בדומה לסוף שנת 2023. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 במרץ, 2024 עומד על כ-3.4 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.3 בסוף שנת 2023.

הון והלימות הון

טבלה 16 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 31 במרץ 2024		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ⁽¹⁾	1,395.1	1,366.1
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	358.4	365.8
סך הכל הון כולל	1,753.5	1,731.9
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾		
סיכון אשראי	11,888.8	11,742.4
סיכון שוק	96.4	15.4
סיכון תפעולי	1,330.5	1,276.8
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	13,315.7	13,034.6
⁽¹⁾ הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,359.8	1,329.2
זכויות שאינן מקנות שליטה	41.5	37.7
הון עצמי	1,401.3	1,367.8
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון ⁽²⁾		
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון	10.5	10.5
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון	13.2	13.3
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	9.5	9.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	12.5	12.5

⁽¹⁾ הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל 3 כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסי המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות. ליחס הון עצמי רובד 1 מתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיוור לגביהן ניתנה ההקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח הינם 9.50%-12.50% בהתאמה. ⁽²⁾ על בסיס תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימי של הבנק ותוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים הגדירי הדירקטוריון יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1. יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%. [לפרטים נוספים ראה פרק 3.](#)

ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+.

במידה והורדת הדירוג הייתה מתרחשת ביום 31 במרץ, 2024 היה קיטון ביחס ההון רובד 1 של הבנק של 0.05% וקיטון ביחס ההון הכולל של הבנק של 0.04%.

טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ⁽⁹⁾	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	יתרה ליום 31 במרץ 2024	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	יתרה ליום 31 במרץ 2024	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
עלייה של 10% בהון העצמי	1.1	1.0	1.1	1.0
עלייה של 10% במכשירי הון רובד	-	-	-	-
2	-	-	0.2	0.2
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(1.0)	(1.0)	(1.2)	1.2

⁽⁹⁾ השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית - להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 18 - התפתחות ברבעון הראשון של שנת 2024 (במיליון שקלים):

הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	1,367.8	1,366.1	365.8
רווח נקי לתקופה ^(*)	44.6	44.6	-
דיבידנד שהוכרז	(12.5)	(12.5)	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ^(*)	(1.5)	(1.5)	-
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	1.0
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	(8.4)
אחר	-	(4.5)	-
זכויות שאינן מקנות שליטה	2.9	2.9	-
יתרה ליום 31 במרץ 2024	1,401.3	1,395.1	358.4
			1,753.5

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, **דוח על השינויים בהון ובביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים.**

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.5%-12.5%, בהתאמה. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה. בהמשך לתהליך הבחינה שמבצע בנק ישראל ליחסי ההון של הבנק והחלטתו, במהלך חודש דצמבר 2022, להפחית מדרישות יחס ההון של הבנק, קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 24 בינואר, 2023 על הורדת יחס ההון הנדרש החל מיום 31 בדצמבר, 2022 ל-10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה עודכנו ל-0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5%. שולי הביטחון עודכנו גם לגבי יעד זה ל-0.25%. תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. תכנון ההון של ה-ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק

על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון [\(ראה להלן בפרק 3.4 – סיכונים אחרים\)](#). למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג – Standard and Poor's Rating Group.

הון רובד 2

טבלה 19 – הון רובד 2

יתרה ליום 31 במרץ 2024		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
במיליוני ש"ח		
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*	209.8	208.8
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי	148.6	157.0
סך-הכל הון רובד 2	358.4	365.8

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

[לפרטים נוספים ראה פרק 1.6-נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.](#)

יחס מינוף

טבלה 20 – יחס מינוף

יתרה ליום 31 במרץ			יתרה ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023	2023
1,395.1	1,280.6	1,366.1	הון עצמי רובד 1
21,818.1	20,309.1	21,982.8	סך חשיפות מאזניות
684.2	629.4	644.2	חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)
11.7	26.2	6.8	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
(0.7)	(1.3)	(0.8)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1
22,513.3	20,963.4	22,633.0	סך החשיפות
6.2%	6.1%	6.0%	יחס מינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 15 בנובמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר, 2023 תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר, 2025. תאגיד בנקאי שניצל את ההקלה במועד זה, יידרש לשווב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה הזו.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

- ביום 21 במרץ, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון השני לשנת 2023 בסך כולל של 12.48 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מתקן על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 25 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-031032) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- ביום 9 במאי 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות כדיבידנד סופי לשנת 2023 את הדיבידנד כדלקמן:
- סך של 21.6 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023.
 - סך של 12.48 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024.
- לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי בדבר זימון אסיפת בעלי המניות מיום 3 באפריל, 2024 (מספר אסמכתא 2024-01-032626) ודוח מיידי על תוצאות אסיפה כללית מיום 9 במאי, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-046372), אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- לפרטים נוספים על אודות מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק ראה סעיף "מדיניות חלוקת דיבידנדים" בדוח הדירקטוריון אשר צורף לדוח שנת 2023 שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862).
- בהתחשב במצב הלימות ההון ויעדיו וכן בתכנית להתפתחות העסקית הצפויה, החליט הדירקטוריון ביום 28 בנובמבר, 2023 שאין מקום בשלב זה לשינוי במדיניות השמרנית של הבנק. מועדי החלוקה יותאמו להתפתחות ולעמידה ביעד הלימות ההון.
- על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חרבות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 הנחייה לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות במדיניות כאמור.
- בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023.
- ביום 16 במאי, 2024 ולאחר תאריך המאזן, בשל התמשכות המצב הגיאופוליטי ואי הוודאות באזורנו, ולמרות שמערכת הבנקאית ממשיכה להראות חוסן, פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים נוספת, ולפיה נדרשים הבנקים להמשיך לבחון באופן שמרני ומושכל את תכנון ההון, מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע הרכישות העצמיות, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההונית הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק⁽¹⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחשכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים, עמותות וכן עסקים קטנים ובינוניים.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. בענף הנדל"ן נרשמה האטה ניכרת בפעילות טרם פרוץ המלחמה. האטה שבאה לידי ביטוי בהיקף קטן של עסקאות, עליה במלאי הדירות הלא מכורות וכן ירידת מחירים מסוימת.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

- מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽²⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את ניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדליות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי. לפרטים נוספים ראה בפרק ממשיך תאגידי.

⁽¹⁾ במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים ובעיקר לתושבים זרים ומהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק.

שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותיים. לבנק עשרות אלפי לקוחות פעילים אשר העבירו ברבעון הראשון של שנת 2024 מחזור עסקאות של כ-823 מיליוני ש"ח והניבו לבנק הכנסות של 8.9 מיליוני ש"ח זאת בהשוואה לרבעון הראשון בשנת 2023 בה מחזור העסקאות היה 603 מיליוני ש"ח אשר הניב לבנק הכנסות של 6.2 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 21 – מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024								
פעילות בישראל								
	סה"כ משקי בית	משקי בית ¹⁾		עסקים	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	גופים מוסדיים	מבזר ניהול פיננסי ²⁾
		מזה: אחר	מזה: לדיר					
מרווח מפעילות מתן אשראי	78.5	45.1	33.4	0.1	21.9	5.6	-	3.6
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	22.7	-	22.7	4.9	6.1	2.1	1.1	-
אחר	7.4	2.9	4.5	0.4	2.2	0.6	0.1	14.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	108.6	48.0	60.6	5.4	30.2	8.3	1.2	18.5
סך הכנסות שאינן מריבית	19.1	2.4	16.7	0.9	6.6	2.8	-	14.5
הוצאות מבזר הפסדי אשראי	8.5	(0.2)	8.7	-	1.6	(0.5)	-	1.4
הוצאות תפעוליות ואחרות	107.5	43.0	64.5	4.1	12.7	4.3	1.1	3.4
הפרשה למיסים על הרווח	3.9	2.6	1.3	0.7	7.6	2.5	-	9.8
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	7.8	5.0	2.8	1.5	14.9	4.8	0.1	18.4
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2.9	-	2.9	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	4.9	5.0	(0.1)	1.5	14.9	4.8	0.1	18.4
הוצאות ישירות	65.0	22.9	42.1	2.5	7.2	2.1	0.7	1.7
הוצאות עקיפות	42.5	20.1	22.4	1.6	5.5	2.2	0.4	1.7
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	35.8	18.3	17.5	2.5	18.5	6.3	0.3	19.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,195.0	9,678.7	1,516.3	26.0	3,118.6	801.7	-	157.9
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	10,573.5	-	10,573.5	2,847.9	1,182.6	675.2	1,276.8	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
מרווח מפעילות מתן אשראי	81.9	48.1	33.8	0.1	15.9	2.9	-	4.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.4	-	19.4	4.1	5.9	2.4	1.5	-
אחר	6.8	2.9	3.9	0.3	1.6	0.4	-	28.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	108.1	51.0	57.1	4.5	23.4	5.7	1.5	33.0
סך הכנסות שאינן מריבית	15.8	2.8	13.0	0.9	9.1	2.9	-	10.6
הוצאות מבזר הפסדי אשראי	16.0	(1.9)	17.9	-	0.8	1.2	-	(0.4)
הוצאות תפעוליות ואחרות	112.5	41.5	71.0	2.2	8.3	2.7	0.6	3.1
הפרשה למיסים על הרווח	(1.7)	5.1	(6.8)	1.0	8.3	1.8	0.3	14.6
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(2.9)	9.1	(12.0)	2.2	15.1	2.9	0.6	26.3
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	1.6	-	1.6	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(4.5)	9.1	(13.6)	2.2	15.1	2.9	0.6	26.3
הוצאות ישירות	68.5	21.6	46.9	1.4	4.6	1.4	0.3	2.1
הוצאות עקיפות	44.0	19.9	24.1	0.8	3.7	1.3	0.3	1.0
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	25.4	22.0	3.4	2.6	17.5	3.9	0.8	27.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,342.5	9,679.9	1,662.6	13.7	2,428.9	524.7	-	237.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	9,470.8	-	9,470.8	2,643.4	905.6	877.9	880.1	-

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברווח בסך 4.9 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת הפסד של 4.5 בתקופה המקבילה אשתקד, גידול ברווח של 9.4 מיליוני ש"ח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. ברווח לפני מס נרשם גידול של 16.3 מיליוני ש"ח על פי הפירוט שלהלן:

סה"כ הפרש	הפרש בתת מגזר אחר		הפרש בתת מגזר הלוואות לדיר		סה"כ הפרש
	הסבר	סכום	הסבר	סכום	
0.5	בעיקר מעליה בהכנסות ממרווח בפקדונות	3.5	קיטון במרווח הממוצע	(3.0)	הכנסות הריבית נטו
3.3	עליה בהכנסות מכרטיסי אשראי נטענים (פרי פייד)	3.7		(0.4)	הכנסות שאינן מריבית(*)
(7.5)	קיטון בהפרשות	(9.2)		1.7	הוצאות להפסדי אשראי
(5.0)	קיטון בהיקף הפעילות בתת המגזר	(6.5)		1.5	הוצאות התפעוליות
16.3		22.9		(6.6)	שינוי ברווח לפני מס

(*) יצויין כי ההכנסה ממכירת תיקי משכנתאות נרשמת במגזר ניהול פיננסי.

מגזר בנקאות פרטית

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך של 1.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 2.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מגידול בהוצאות התפעוליות במגזר.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 20.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 18.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית נטו של 9.4 מיליוני ש"ח, גידול הנובע מעלייה ביתרות האשראי.

מגזר גופים מוסדיים

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח הנקי של 0.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הנקי נובע מירידה של 0.3 מיליוני ש"ח בהכנסות מריבית נטו ועליה של 0.5 מיליוני ש"ח בהוצאות התפעוליות.

מגזר ניהול פיננסי

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 18.4 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 26.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה של 14.5 מיליוני ש"ח בהכנסות מריבית נטו במגזר. בהשוואה לרביע הקודם נרשם בסעיף זה במגזר ניהול פיננסי גידול של 6.3 מיליוני ש"ח. לבנק ישנן הוצאות שאינן מיוחסות באופן ישיר למגזר פעילות- להלן "הוצאות עקיפות".

לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצה ראה [בביאור 13 מגזרי פעילות בדוחות הכספיים ובפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, ועד למועד הדוח הבנק רשם הבנק תוספת להון בסך כולל של כ- 69.8 מיליוני ש"ח.

בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 31 במרץ, 2024:

ליום 31 במרץ 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח		
1,430.2	1,521.2	אשראי לציבור, נטו
1,275.4	1,385.1	פיקדונות מחברת האם
207.6	193.3	הון עצמי
14.4	10.5	רווח נקי לשנה של החברה

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, 2023 העלתה את הפוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק. תרחיש מלחמה הוא תרחיש הייחוס המורכב מבין תרחישי הייחוס שנקבעו. מידת אי הוודאות המתמשכת שאנו רואים הלכה למעשה, למעלה מ-7 חודשים לאחר תחילת המערכה, עדיין גדלה מאוד ורמת הסיכון של המשק גדלה. אי הוודאות כרוכה במצב הבטחוני – אין לדעת כיצד תפתח המלחמה, אילו זירות נוספות יכנסו לקרב, ומה תהיה השפעתה על המדינה, המשק, תנאי המאקרו, הרגולציה וכמעט כל גורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילות הבנק. אי הוודאות בנוגע למצב הבטחוני התעצמה בחודש אפריל, 2024 בעת העימות הישיר בין ישראל לאיראן. נכון למועד אישור דוח זה, קיימת עדיין אי וודאות רבה בנוגע ל – "יום שאחרי המלחמה" בכל הקשור למצב הפוליטי, הבטחוני והרגולטורי עם סיומה.

למלחמה השפעה גם על ההחלטות הכלכליות של הממשלה ובנק ישראל. לאחר הורדת הריבית בחודש ינואר, 2024 בשיעור של 0.25% וחזרת האינפלציה ליעד שנקבע במהלך הרבעון הנוכחי, החליט בנק ישראל בחודש אפריל שלא להוריד את הריבית, כתוצאה מאי הוודאות הרבה במשק הדורשת משנה זהירות. מדדי המחירים לצרכן לחודשים מרץ ואפריל הפתיעו כלפי מעלה, תחזית המדד שנה קדימה עודכנה אף היא כלפי מעלה, כשהיא נמצאת קרוב לגבול העליון של היעד, תוצאה, בין היתר, של גל עליות המחירים במשק והכוונה להעלות את המיסים בתחילת שנת 2025. אי הוודאות שורה גם לגבי שיעור הריבית במשק וקצב הפחתות הריבית בשנת 2024 אינו ברור בשלב זה, באופן דומה למצב בארה"ב. בצד אינדיקטורים כלכליים המעידים על שיפור בפעילות המשק, העלייה בפרמיית הסיכון של המדינה, התנדטיות בשער השקל/דולר ותשואות אגרות החוב הממשלתיות, ההערכות השונות לגבי שיעור הצמיחה במשק והגרעון בתקציב, מעידים על אי הוודאות המתמשכת.

לאי הוודאות תרמה הורדת דירוג ואופק הדירוג של המדינה על ידי מודי'ס ביום 9 בפברואר, 2024 וכן, הורדת הדירוג ואופק הדירוג של חמשת הבנקים הגדולים במערכת ביום 11 בפברואר, 2024, והורדת דירוג המדינה על ידי חברת S&P ביום 18 באפריל, 2024 ושל שני הבנקים הגדולים, ביום 5 במאי, 2024. להורדות דירוג אלו השפעה ישירה נמוכה על הבנק, אך יש להן פוטנציאל השפעה על המשק הישראלי וסביבת העבודה של הבנק, בין היתר, על תשואות אגרות החוב של המדינה וגורמי מאקרו נוספים.

עם פרוץ המלחמה, נערך הבנק במתכונת מיוחדת, כולל התאמת מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק ממצב של שגרה למצב של קיצון, וזאת, על מנת להתמודד עם אי הוודאות הרבה שכפחה המלחמה ומגוון האפשרויות להשפעתה על פרופיל הסיכון של הבנק. תכנית העבודה של הבנק לשנת 2024 שאושרה על ידי הדירקטוריון, התחשבה בהשפעת כל הגורמים הרלוונטיים ואי הוודאות השוררת בסביבת העבודה של הבנק על פעילות ויעדי הבנק והיא אותגרה על ידי שורה של ניתוחי רגישות ומבחני קיצון במתוויים מגוונים ובעצמות שונות. למרות האיומים הרבים המלווים את פעילות הבנק החל מפרוץ הקרבות, נדגיש כבר בשלב זה של הפרק כי ברבעון הנוכחי, ולמעשה מתחילת המלחמה, הבנק עומד בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון ולא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק יחסית למצב טרום תחילת הקרבות, ועל אף אי הוודאות שייצרה. עדות נוספת לאיתנות הבנק במצב הנוכחי היא העובדה כיביום 2 במאי, 2024 חברת "S&P מעלות" אשררה את דירוג הבנק – ilAA לטווח ארוך ו- ilA-1 לטווח קצר. התחזית נותרה שלילית.

מפרוץ המלחמה ועד למועד אישור דוח זה, הבנק עומד בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. תאבון הסיכון של הבנק ממשיך להיות תחת ניטור שוטף, שהוגבר עקב מצב המלחמה ואי הוודאות הרבה והמתמשכת שיש לה עדיין פוטנציאל השפעה על גורמי סיכון הרלוונטיים לפעילות הבנק.

פרק זה מתאר את הערכת הסיכונים של הבנק, נכון לרבעון הראשון של שנת 2024, כשבעה חודשים לאחר פרוץ המערכה. כפי שציינו לעיל בחודש ינואר, 2024 ירדה ריבית בנק ישראל ב – 0.25% אולם לא ברור עדיין מה יהיה קצב השינוי בריבית במהלך השנה. מדד המחירים לצרכן עלה בכ – 3% בשנת 2023 בגבול העליון שנקבע, אך קיים ספק לגבי התפתחות מדד המחירים והיכולת להישאר בטווח שנקבע, בהמשך השנה הנוכחית. יש אינדיקציות לכך שהירידה המתונה במחירי הנדל"ן בתקופה האחרונה נבלמה. למחירי הנדל"ן יש השפעה על פרופיל סיכון האשראי של הבנק, שכן, מרבית התיק מגובה בנדל"ן.

מליאת הכנסת אישרה באמצע חודש מרץ את הצעת החוק לתשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד – 2024, כאשר בנק ירושלים הוחרג מהצעת חוק זו.

למידע נוסף, [ראה פרק 1.5 ופרק 1.6](#) לדוח זה, וכן, דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 במרץ, 2024, 31 בדצמבר, 2023 וליום 30 בספטמבר, 2023.

אי הוודאות קיימת גם לגבי השפעת פעולות המדינה לסיוע לציבור, שבשלב זה, טרם ברור אפקטיביות השפעתן על התקציב והגרעון הממשלתי ועל פרופיל סיכון האשראי של הלקוחות ושל הבנק. כחלק מזה, פעל הבנק לפי מתווה הדחיה של התשלומים והקפאת תשלומים שגובש על ידי בנק ישראל. מספר הדחיות גדל בחודשים הראשונים להפעלתו אך הקצב ירד משמעותית במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024. נכון למועד דוח זה, פועל המתווה כדי למתן את השפעת שיעור הריבית במשק על פרופיל האשראי של לקוחות הבנק, אך עדיין לא ברור עדיין מה תהיה השפעת המתווה על פרופיל הסיכונים של הבנק בהמשך השנה. סך כל ההטבות בניצול מלא של המתווה מוערכות בכ – 19 מיליון ש"ח. סך כל ההטבות בפועל, נמוך משמעותית מהעלות שהוערכה בניצול מלא. לפירוט על מצב הדחיה וההקפאות של התשלומים, [ראה בהמשך פרק זה בטבלה 22](#).

אי וודאות שונה מהגדרת סיכון. במצב של אי וודאות, אין לדעת איזה תרחיש יתממש, בעוד, שבמצב של סיכון, התרחישים זווה, אך לא ברור מה הסיכוי שהם יתממשו. לפיכך, אי הוודאות המרובה יוצרת מצב לפיו האפשרויות לשינוי בפרופיל הסיכון של חלק מהסיכונים המהותיים של הבנק היא גבוהה יחסית למצב בשגרה. השינוי יכול להיות מהיר ודינאמי. אי הוודאות יצרה קשת רחבה של אפשרויות לשינוי בפרופיל הסיכונים שחייב את הבנק להיערך למצב החדש. כדי להתמודד עם אי הוודאות המשיך הבנק גם ברבעון הנוכחי לבצע הערכות סיכון שוטפות, וכחלק מהערכות סיכון אלה, הוא החליף או מגבה, ברוב המקרים, הערכות מודלים בהערכות מומחה, בהתאם להתפתחויות בפועל ותוצאות הניטור השוטף והערכת פרופיל הסיכון. בנוסף, והיות ועצמת אי הוודאות היא רבה ולא ברורה עוצמת או כיוון ומתווה השתנות גורמי המאקרו, מפעיל הבנק תרחישי קיצון (תרחישים חמורים, כולל תרחישים הפוכים היוצרים מתווים שאינם בהכרח כלכליים וחותרים למטרה או יעדים של הבנק, על מנת לאמוד את פוטנציאל התממשותם), במטרה לבחון את "רגישות" יעדי ההון, מדדי סיכון השוק והריבית, מדד הנזילות ומדדים נוספים לאי הוודאות הקיימת. ניתוחים אלה מתבצעים בתדירות גבוהה יותר ובמגוון רחב יותר. הבנק פועל בראיה זו מתחילת המלחמה. מדדים ויעדים אלו, כמו כל גורמי הסיכון שיש להם השפעה על פרופיל הסיכונים של הבנק, כולל גורמי המאקרו, נמצאים בניטור שוטף של הבנק, וזאת, כדי לאתר שינויים בהם שכלל שיתרחשו, יש להם השפעה על יעדי העסקיים ועל פרופיל הסיכונים שלו.

מיד עם פרוץ הקרבות הפעיל הבנק את תכנית ההמשכיות העסקית שלו בהתאם למתווה תרחיש המלחמה שקבע הבנק בעבר, ובהתאם להנחיות בנק ישראל. מתחילת המערכה נכון להיום, פועלים כל התהליכים העסקיים של הבנק באופן מלא. מערכות המחשוב של הבנק עובדות כנדרש ועובדי הבנק פועלים ממשרדי הבנק והבית. בסוף הרבעון הרביעי של השנה וכן, מתחילת שנת 2024, נכנס הבנק למצב של "שגרת" מלחמה, כאשר הוא עוקב אחר התפתחות הגורמים שצוינו לעיל בפעילות השוטפת שלו. הבנק פועל באופן שוטף, ממועד פרוץ המלחמה ועד עתה, בכדי להגביר את הבקרה של קווי ההגנה ולחיצוק הממשק ביניהם, כולל הצבת בקורות ייעודיות לניטור אירועים שאינם בשגרה (אנומליה) שיש להם סיכוי להשפיע על פרופיל הסיכונים של הבנק.

בחודש אפריל 2024, ביצעה הנהלת הבנק תרגיל נרחב במתכונת תרחיש מלחמה, כולל ביצוע הערכות מצב והפעלת החמ"לים הנדרשים, וזאת, כדי להמשיך ולשדרג את איתנות הבנק, דבר הכרחי לאור המצב הבטחוני והאיומים הנוכחיים. הבנק הפעיל את "שרשרת הדיווחים" הנדרשת במצב הנוכחי – הערכות המצב של ההנהלה מדווחות ליו"ר הדירקטוריון ולדירקטוריון בתדירות הנדרשת ועל פי ההתפתחויות בסביבת העבודה של הבנק, החל מתחילת המלחמה ומתקיים קשר ישיר עם בנק ישראל, בהתאם לנדרש. לפירוט על אופן יישום תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק מתחילת המלחמה, ראה בהמשך פרק זה, וכן, דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 במרץ, 2024, 31 בדצמבר, 2023 וליום 30 בספטמבר, 2023.

הון הבנק – יעד יחס הון רובד 1 של הבנק נקבע על ידי הדירקטוריון על 10%, ונוספו לו שולי ביטחון (של הדירקטוריון ושל ההנהלה) בשיעור של 0.25% ובסך הכל 10.25%. שולי הביטחון נקבעו ככרית למצבים כגון האירוע הנוכחי – אירוע חריג ומפתיע. שולי הביטחון ליחס הון רובד 1 אותגרו במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023, תוצאה של הירידה בשווי קרן ההון של הבנק, שנבעה מהתנדויות בתשואות האג"חים וכן, בשל העובדה כי ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 הגדיל הבנק עקב מצב המלחמה את ההפרשות שלו אשר נמדדות בשיטת CECL בכ-35.7 מיליון ש"ח. הגדלת ההפרשות בוצעה על ידי מתודולוגיה מוסדרת שאותגרה על ידי חטיבת הסיכונים בכלים שונים.

למרות אירועים לא צפויים אלה נשאר יחס הון רובד 1 בערך הגבוה מהיעד שנקבע. הבנק בחן את שולי הביטחון שלו ברבעון הראשון של שנת 2024 ומצא כי הערך שנקבע להם, יותר ממספק את פרופיל הסיכון שלו לנוכח אי הוודאות הנוכחית. לאור אי הוודאות המתמשכת, וההשפעה שיוכלה להיות לה על פרופיל הסיכונים של הבנק, המשיך הבנק לבחון את ההפרשות שלו גם ברבעון הנוכחי, תוך שימוש במתודולוגיה מוסדרת שאותגרה על ידי חטיבת הסיכונים, המבטיחה שיש לבנק יחס כיסוי מספק כנגד פוטנציאל הסיכונים באירוע בכל אחד מהענפים – אשראי לדיור, צרכני ומסחרי. הבנק ממשיך להניח כי התנדויות בתשואות האג"ח ובשער הדולר, שחוינו אותן גם במהלך שנת 2024 יכולות להתרחש בזמן קצר, כפונקצייה של הסלמה במצב הבטחוני. נכון לרבעון הראשון של שנת 2024, ההפרשות בגין מצב המלחמה ("כרית המלחמה") נותרו דומות לערכן בסוף שנת 2023 ויחס הכיסוי של הבנק (סך ההפרשה חלקי סך האשראי) שעמד בסוף שנת 2023 על 1.41%, ירד ברבעון הנוכחי ל-1.37%.

ירידה זו נובעת משיפור באיכות האשראי הקמעונאי ברבעון הנוכחי. למרות שיפור זה, הבנק ממשיך לנקוט משנה זהירות, שכן, היא איננה מבשרת בהכרח על שינוי מגמה, לאור אי הוודאות הרבה. לפירוט ראה דוח הסיכונים לציבור ליום 31 במרץ, 2024 [ובביאור 14 לדוח הכספי](#).

נדבך עיקרי בהתאמת מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק לאי הוודאות ומגוון האפשרויות היכולות להתרחש בגינה הוא השימושיות הגבוהה בתרחישי קיצון ובניתוח רגישות. מבחני הקיצון שערך הבנק (גם טרום המלחמה וגם בשל המלחמה, בפרט, בעת דיוני תכנית העבודה) כולל התרחיש האחיד המתבצע לפי תנאי מאקרו בקיצון שנקבעו על ידי המחלקה הכלכלית בבנק ישראל, כללו תרחישים קיצוניים מאוד אך גם תרחישים שהם חמורים אך סבירים לאור אי הוודאות הרבה. תוצאות מבחנים ותרחישים אלה מלמדים כי בכל אחד מהם, הבנק ימשיך לשמור על חוסנו ולפעול מעל יחס ההון הרגולטורי שנקבע לו, תוך שהוא מקטין בתרחישים אלה את הביצועים המתוכננים יחסית לתכנית העבודה שלו. תוצאות דומות עלו גם משני תרחישים אותם ביצע הבנק לבקשת בנק ישראל, בסוף שנת 2023 (בדומה לכל הבנקים במערכת) עקב המלחמה – תרחיש בסיס ותרחיש חמור אך סביר. בעקבות חוסר הוודאות שנוצרה כתוצאה מתחילת המלחמה והשלכותיה העיקריות, פרסם המפקח על הבנקים ביום 12 בנובמבר, 2023 הנחיה בדבר תכנון הון ומדיניות חלוקת רווחים. על פי הדרישה, על הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לאור תוצאות המלחמה ואי הוודאות. בהתחשב במצב הלימות ההון ויעדי וכן בתכנית

להתפתחות העסקית הצפויה, החליט הדירקטוריון ביום 28 בנובמבר, 2023 שאין מקום בשלב זה לשינוי במדיניות השמרנית של הבנק. מועדי החלוקה ושיעורי החלוקה יותאמו להתפתחות ולעמידה ביעד הלימות ההון. על רקע הימשכות המלחמה ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 לאחר תאריך המאזן השנתי, הנחייה לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות במדיניות כאמור. לאור האמור לעיל החליט הדירקטוריון ביום 21 במרץ, 2024 להמליץ על חלוקה בשיעור של 20%.

ביום 16 במאי, 2024 ולאחר תאריך המאזן, בשל התמשכות המצב הגיאופוליטי ואי הודאות באזורנו, ולמרות שמערכת הבנקאית ממשיכה להראות חוסן, פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים נוספת, ולפיה נדרשים הבנקים להמשיך לבחון באופן שמרני ומושכל את תכנון ההון, מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע הרכישות העצמיות, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההזנות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים. יחס המינוף של הבנק גבוה והוא נמצא בצורה מובהקת בכל אחד מהרבעונים האחרונים, וגם, נכון למועד דוח זה, מעל היחס שנקבע על ידי הדירקטוריון ושולי הביטחון שהגדיר גם ליחס זה.

נזילות – הבנק נכנס למצב המלחמה כאשר רמת הנזילות שלו גבוהה מאוד. זהו פרופיל סיכון הנזילות של הבנק באופן מתמשך בהתאם למדיניות הבנק. מצב מדדי הסיכון מתחילת המלחמה ועד עתה ממשיכים ללמד כי הבנק שומר על רמת נזילות זו. יחס ה-LCR (יחס כיסוי הנזילות) עומד על ממוצע הנע סביב ערך של כ-200% וברבעון הנוכחי על 225%, גבוה באופן משמעותי מהיחס המזערי שנקבע בנק ישראל וכן מעל מגבלת הדירקטוריון ושולי הביטחון שנקבע. כל מדדי הנזילות הנוספים המשמשים את הבנק לניטור פרופיל הנזילות נמצאים ברמה גבוהה. כחלק מבחינת פרופיל סיכון הנזילות ביצע הבנק תרחיש קיצון ליחס ה-LCR שהועבר לבנק ישראל (התרחיש מניח משיכת פיקדונות בקצב הגבוה משמעותית ממצב השגרה, כפי שהם מחושבים ב-LCR). גם בתרחיש קיצון זה ממשיך הבנק לפעול מעל היחס הרגולטורי שנקבע. למרות הרמה הגבוהה של הנזילות, ובשל מגוון התרחישים האפשריים שיוצרת אי הודאות הנוכחית, העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון הנזילות בטבלת דירוג גורמי הסיכון מדירוג נמוך לדירוג נמוך בינוני. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחות פרופיל הנזילות שלו ברמה יומית ותוך – יומית. לאור יציבות פרופיל הסיכון של הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2023 וברבעון הראשון של שנת 2024, נותר דירוג סיכון הנזילות בטבלת גורמי הסיכון ברבעון הנוכחי ללא שינוי.

שוק וריבית – ניהול הנכסים וההתחייבויות מתבצע תחת מגבלות הדקות, שנקבעו ברובן במונחי באחוזים נמוכים יחסית מהון רובד 1 של הבנק. מרבית ההשקעות בתיק ההשקעות של הבנק מתבצעות בנכסים ברמת סיכון נמוכה, אולם הם עדיין יכולים להיות תנודתיים כפי שאירע מתחילת המלחמה וכן, ברבעון הנוכחי, וזאת, עקב התנודתיות בשערי האג"חים, תוצאות הסלמה במצב המלחמה. ההשקעות הן באג"ח מדינה בארץ ובחו"ל, והאחזקה במניות מהווה אחוזים נמוכים מאוד מהתיק. עם זאת, אי הודאות שיצרה המלחמה, הגדילה את פוטנציאל הסיכון ואת מרחב התרחישים האפשריים, כתוצאה מתנודות בגורמי הסיכון הרלבנטיים לסיכון השוק והריבית של הבנק, ובהם גורמי המאקרו, שכפי שצינו לעיל, עדיין קיימות תחזיות שונות לגבי קצב השינוי בהם ומכאן, אי הודאות לגבי ערכיהם ומסלול התפתחותם לאורך שנת 2024 עדיין קיימת. הבנק פועל לאורך כל תקופת המלחמה במרחק סביר מתאבון הסיכון שנקבע לסיכונים השוק והריבית. תנאי המלחמה, וכן מתווה דחיית ההקפאות הגדילו את אי הודאות בנוגע לשיעור הפרעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות. לשיעור זה השפעה על מבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק. מתחילת השנה, אנו חוזים בעלייה בשיעור זה, אך בחודש אפריל 2024, חלה ירידה בשיעור הפרעונות המוקדמים ושיעורם נע לכיוון הממוצע בשנים האחרונות. לאור התנודתיות בשיעור הפרעונות המוקדמים, הבנק עוקב אחר התפתחותם בתיק המשכנתאות ובתיק הצרכני באמצעות מגוון כלים, האומדים את השפעת הגורמים השונים על ערכם ובהם: שיעור הריבית במשק, תמהיל התיקים, פרופיל האשראי של הלווים ועוד. הבנק השלים ברבעון הראשון פיתוח גרסה ראשונה של מודלים לחיזוי פרעונות מוקדמים באשראי למשכנתאות ובאשראי הצרכני. בשלב זה, לאור העובדה כי המודל פותח על נתונים שלפחות בחלקם מתבססים על מצב שגרה, נמצאים המודלים בבחינה מקיפה לנוכח התוצאות בפועל והשימוש בהם מלווה בהערכות מומחה. מבנה הנכסים וההתחייבויות, כמו גם יחס הון רובד 1 של הבנק, מושפעים בנוסף, ממכירת תיקי משכנתאות ומכלים נוספים לפינוי הון אותם הבנק מבצע או מתכנן לבצע כחלק מהאסטרטגיה העסקית של הבנק. בשל אי הודאות במצב המלחמה העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון השוק והריבית בטבלת גורמי הסיכון מדירוג נמוך לדירוג נמוך בינוני. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחות פרופיל סיכון השוק והריבית ברמה יומית. לאור יציבות פרופיל הסיכון של הבנק ברבעון הרביעי של השנה וברבעון הראשון של שנת 2024, נותר דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון ללא שינוי.

סייבר – במהלך השנים האחרונות פעל הבנק לשדרוג משמעותי ביכולותיו לטיפול בסיכון הסייבר, שהפך להיות הסיכון ה – "מטריד" ביותר (על פי סקר שביצע בנק ישראל בקרב בכירים במערכת הפיננסית, וכן, בסקרים דומים בעולם). בשנה האחרונה חלה עלייה בתקיפות הסייבר על מדינת ישראל והמערכת הבנקאית, המובילות על יד גורמים עוינים, בהם, כפי שדווח ברבעונים הקודמים, התקפות עומס על הבנקים וגם על הבנק, כמו גם באירועי OPISRAEL. אגף הסייבר התמודד איתן בהצלחה. עם פרוץ המלחמה, ומתוך הבנה כי המלחמה איננה רק בשדה הקרב אלא גם במרחב הסייבר, הגביר אגף הסייבר את הניטור תוך שהוא משתמש במגוון הכלים המתקדמים העומדים לרשותו, מפעיל את יחידות מודיעין הסייבר, ומקיים קשר ישיר לשם הערכת האיומים, עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי ויחידת ה – CERT (מרכז לניהול אירועי סייבר, Computer Emergency Response Team) הפיננסי. מנהל אגף הסייבר מדווח באופן שוטף למנכ"ל הבנק, למנהלת חטיבת המשאבים ולמנהל הסיכונים, על התפתחות האיומים והטיפול בסיכון הסייבר. לבנק ברור כי אי הודאות עקב המצב איננה רק פיננסית, והוא נערך להתמודד עם תרחיש איומי סייבר נוספים, לו יתממשו.

בנוסף, מפיץ אגף הסייבר באופן תדיר שורה של הנחיות לעובדי הבנק, להגברת המודעות לאירועי סייבר בפעילותם השוטפת, שפוטנציאל התמשכותם בעת הנוכחית גבוה.

מעילות והונאות – לאגף הסייבר תפקיד משמעותי גם בכל הקשור לניטור הונאות. במהלך השנה הקודמת הוכנסה לייצור מערכת לניטור אנומליות שפותחה על ידי אגף הסייבר בשיתוף חטיבת הסיכונים והגורמים העסקיים. מערכת זו יוצרת התרעות לפי ספים שנקבעו, (Key Risk Indicator) KRI, למוקד טיפול במעילות והונאות שהוקם במחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים. החל מתחילת המלחמה ועקב העלייה בפוטנציאל סיכון ההונאות של גורמים המבקשים לנצל את המצב הנוכחי, הוצב בקר ייעודי במחלקת סיכונים תפעוליים העוקב אחר כל התרעה (אנומליה) המגיעה ממערכת הניטור. המערכת מנטרת גם את פעילות הכרטיסים הנטענים של הבנק כדי למנוע שימושים לרעה בהם של אירגוני הטרור מתוך רצועת עזה. בתקופה האחרונה חלה עלייה במערכת ובבנק במספר נסיונות ההונאה. הבנק ממשיך לפעול באופן שוטף ועל פי תכנית ייעודית לחיזוק הטיפול שלו בניסיונות אלה, כולל הדרכות והגברת המודעות לפוטנציאל סיכון זה ועיבוי מתמשך של חוקי ניטור האנומליות.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור – עלייה בפוטנציאל סיכונים אלה. מחלקת הציות הוסיפה בקורות יעודיות לניטור פעולות החשודות כמימון טרור, תוצאת המלחמה. כמו כן, נוספו בקורות יעודיות לפעילויות עמותות, בדגש על עמותות שעשויות להיות בסיכון גבוה יותר לפעילות עבור ו/או מול תושבים פלסטינים.

סיכון רגולציה, ציות והגונות – הבנק מטפל במתווה ההקלות שקבע בנק ישראל (נב"ת 251) שנועדו להקל על הפעילות עקב המלחמה, ובפרט, מתווה הדחייה וההקפאה של ההלוואות. הפעילות מתבצעת בהתאם להנחיות בנק ישראל, תוך מתן חוות דעת של היועצת המשפטית של הבנק, ובליווי של יחידת הציות של הבנק הבוחנת את עמידת הבנק במתווים שנקבעו. המתווה הופעל בבנק בהתאם להנחיות בנק ישראל על כלל הלקוחות. הבנק מקפיד לנהוג בהגונות עם לקוחותיו, בפרט, בתהליכי הגבייה. בקרות קו ראשון וקו שני מבוצעות על מנת לוודא כי הבנק נוקט הפעולות הנדרשות כדי להבטיח טיפול הוגן בלקוחותיו בעידן רגיש זה.

סיכון אשראי וריכוזיות אשראי – סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי לפעילות הבנק, שכן השפעתו על היעדים העסקיים ויעדי ההון של הבנק משמעותית. הסיכון תלוי בגורמי סיכון רבים ומגוונים, ביניהם: שיעור הריבית במשק, האינפלציה, האבטלה, שיעור הפרעונות המוקדמים ועוד. בשל העלייה באי הוודאות, גדל פוטנציאל השינוי בפרופיל סיכון האשראי וריכוזיות האשראי. ניהול תיק האשראי של הבנק (PORTFOLIO MANAGEMENT) מבוסס על אחוז גבוה מאוד של אשראי הניתן בפיזור גדול בגיבוי בטחונות. רמת הסיכון של הפעילות העסקית היא נמוכה יחסית בשגרה, כאשר הבנק כמעט איננו נותן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים (להוציא, הקרן לעסקים בערבות המדינה, כולל במסלול "חרבות ברזל". הפעילות המסלול זה הסתיימה ברבעון הנוכחי). כתוצאה מתמהיל זה עולה שמידת הפגיעה בתיק האשראי של הבנק בעת אירוע קיצון קיימת, אך היא נמוכה יחסית לממוצע המערכת הבנקאית כפי שבא לידי ביטוי בתוצאות התרחיש האחד שביצע בנק ישראל (ראה, סקירת המפקח לשנת 2022). עם פרוץ המלחמה, גברו האיזמים – הכנסתם של הלואים הפרטיים נפגעה, חלקם בחל"ת וחלק מהם טרם הצליחו להפעיל מחדש באופן מלא את העסקים שעזבו בשל שירותם הצבאי, וכפי שצויין לעיל, לא ברורה בשלב זה מה תהיה השפעת מתווה דחיית והקפאת ההלוואות על הכשלים בתיק. קיים חשש באי הוודאות הנוכחית להתפתחות אבטלה, שתעמיק את הפגיעה בלקוחות שכאמור נכנסו לאירוע כשיחס ההחזר שלהם הורע עוד קודם לכן ממועד התחלת העלייה בשיעור הריבית במשק בשנת 2022. מצב המלחמה השפיע גם על סיכון העסקים במשק (שגם כך עלה בתקופה האחרונה, עקב עלייה בנטל החוב שלהם) ולפיכך, עלה פוטנציאל הסיכון במשק בענף העסקים והבינוניים, אולם פעילות הבנק בענף זה אינה מהותית.

שיעור הפיגורים והכשלים במשכנתאות גדל מתחילת שנת 2023, בשל הפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, תוצאת העלייה בשיעור הריבית במשק וגדל עוד עקב פרוץ המלחמה. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2023 ונכון למועד כתיבת דוח זה, חלה ירידה בשיעור הפיגורים ושיעור הכשל, בעיקר, כתוצאה, מהקפאות של הלוואות שנמצאו בפיגור. שיעור הכשל בתיק המשכנתאות, נכון לחודש אפריל 2024, ירד לשיעור דומה לזה של התקופה טרם החל תהליך עליית הריבית במשק.

שיעור המחיקות ממשיך לשמור על רמתו האפסית כמו בשנים האחרונות. מתחילת המלחמה לא חל שינוי מהותי בפרופיל סיכון תיק המשכנתאות של הבנק. מדדי התיק, כמו שיעור ה- LTV (שיעור ההלוואה מערך הדירה) ושיעור ה- PTI (יחס ההחזר של הלוואה) עומדים במגבלות שנקבעו והם דומים לשיעורים במערכת. ניתוח גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות של הבנק מתבצע בחתכים מגוונים, כולל ניתוח פרטני של המגזרים בו (חרדים, מיעוטים והמגזר הכללי), וכן, לפני ואחרי מכירת תיקים. הבנק מוכר תיקי משכנתאות לגופים מוסדיים על פי מדיניות סדורה בהתאם לאסטרטגיית הבנק והנחיות בנק ישראל. מכירות התיקים מהווה חלק מהכלים המגוונים שהבנק מפתח לצורך פינוי הון. ניתוח הבנק מתבצע בשוטף גם על איכות תיק המשכנתאות לאחר המכירה. ניתוחים אלה מלמדים כי איכות התיק ורמת הסיכון הנמוכה שלו נשמרת, גם לאחר המכירה. למרות רמת הסיכון הנמוכה בתיק המשכנתאות של הבנק והעובדה כי בשל חלקו המשמעותי בתמהיל תיק האשראי הכולל של הבנק הוא מקטין את סיכון תיק האשראי הכולל של הבנק, הגדיל הבנק ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 את יחס כיסוי הפרשות גם בתיק זה, לאור מצב אי הוודאות השורה במדינה. הפרשה זו מייצגת שמרנות וזהירות לאור המצב. העלאת הפרשות, כמו גם הקצאת ההון הגבוהה בתיק המשכנתאות של הבנק (בשגרה) על פי הנחיות בנק ישראל, יוצרות מצב שהוא מצב מתמשך, בקיצון כמו בשגרה, לפיו קיים פער משמעותי בין רמת הסיכון של התיק בפועל לרמת ההון וההפרשות הנדרשות בגינו, והעובדה כי תיק המשכנתאות הוא הנכס הבטוח ביותר בפעילות האשראי, המייצב בבנק ירושלים בשל שיעורו הגבוה בתיק, גם את סיכון האשראי הכולל של הבנק.

רמת הכשלים באשראי הצרכני סולו שחלקו בתמהיל האשראי הכולל נמוך יחסית, כ-10%, עלתה בצורה משמעותית מתחילת שנת 2023, בגין הפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, והעובדה שהלקוחות ברובם, אינם לקוחות העו"ש של הבנק והבנק איננו הבנק הראשי או אפילו המשני לפעילותם. חלק לא מבוטל מעלייה זו נובע משיעור החדל"פים (חדלי פירעון)

בתיק הצרכני שעלה מתחילת שנת 2023 באופן משמעותי, ויש לו השפעה דומיננטית על שיעור הכשלים והמחיקות. הבנק הקשיח את מדיניות החיתום שלו, הקטין את הביצועים, והמשיך לפעול לשיפור יכולות הגבייה שלו. החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 חלה ירידה בשיעור הפיגורים והכשלים באופן דומה לתיק המשכנתאות ומסיבה דומה. הירידה בשיעור הכשלים והמחיקות נמשכה גם ברבעון הראשון של שנת 2024. בהתחשב בעליה בסיכון תיק האשראי הצרכני ואי הוודאות בגין המלחמה, הגדיל הבנק את ההפרשה בגין אשראי זה כבר ברבעון השלישי של שנת 2023 והמשיך להגדילה בגין אי הוודאות גם ברבעון הרביעי של השנה, לפרטים נוספים ראה [ביאור 14](#). לאור השיפור שחל באיכות אשראי זה ברבעון הנוכחי, לא חל שינוי משמעותי בהפרשה לענף זה. האשראי העסקי של הבנק מתבצע באמצעות הקרן בערבות המדינה (כולל, בעת המלחמה ועד לרבעון הנוכחי) במסלול "חרבות ברזל" ברמת סיכון נמוכה ובאמצעות מתן אשראי לחברות מימון בהיקפים שהוגבלו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק מקיים קשר שוטף עם חברות המימון ופעילותם בעת הנוכחית, מתבצעת ללא בעיות. עיקר האשראי ניתן לענף הנדל"ן והוא מתבצע בשנים האחרונות ברמת סיכון נמוכה יחסית. אשראי זה, מתנהל תחת מדיניות שמרנית של הבנק, ובפרט, מדיניות חיתום שמרנית בשגרה ובוודאי, מעת פרוץ המלחמה. מדדי גורמי הסיכון בתיק מעידים על רמה נמוכה של סיכון הכשלים והמחיקות אפסיים והסיכון נחלק עם חברות הביטוח השותפות למתן האשראי. הלוויים ברובם הם לוויים ותיקים ובעלי יכולת מוכחת. אי הוודאות עקב מצב המלחמה העלתה את רמת הסיכון באשראי לנדל"ן, בשל פוטנציאל השפעתה על מצב הענף ועל הלוויים של הבנק בנדל"ן. הבנק ממשיך לנטר את מצב הלוויים הללו, עם דגש על לוויים שקיבלו אשראי למימון קרקעות. נכון למועד דוח זה ולמעשה מתחילת המלחמה, לא נמצאו ממצאים מהותיים בנוגע ליציבות הלקוחות. דוח עשרת הלוויים הגדולים של הבנק מלמד כי לוויים אלה איתנים גם בתקופה הנוכחית, ולא חלה הרעה באיכות האשראי שלהם כמו גם בדירוג האשראי שלהם.

ניהול סיכון האשראי כולל גם את ניהול סיכון ריכוזיות האשראי. השפעת סיכון זה נבחנת בפעילות תיק המשכנתאות של הבנק ובפעילות הנדל"ן, תוך התייחסות למגוון פרמטרים כגון: איזורים גאוגרפיים, מגזרים (חרדים, מיעוטים ומגזר כללי) ולנוכח השפעת גורמי המקרקע על פעילות תיק המשכנתאות והנדל"ן. הבנק בוחן לשם כך שינויים ברמת המקרקע כמו שיעור האבטלה, הריבית והאינפלציה ומחירי הדיר. מתווה תרחישי הקיצון של הבנק מניח עלייה משמעותית בשיעור האבטלה, הריבית והאינפלציה וירידה במחירי הדיר, ובוחן את השפעת גורמים אלה על ריכוזיות תיק המשכנתאות. מבחינת הקיצון של הבנק עודכנו עקב חוסר הוודאות והם ממשיכים להצביע, כפי שציינו לעיל, על פוטנציאל לפגיעה בתיק, אך במידה שאיננה מסכנת את איתנות הבנק.

במהלך השנה המשיך הבנק בפעולות שביצע לחיזוק מסגרת הטיפול המתמשך שלו בסיכון התפעולי ובסיכוני הבקרה הפנימית השונים. חיזוק הטיפול כלל שיטות הערכה חדשות ומעודכנות להערכת הסיכון, פיתוח בקורות נוספות והתאמת פעילות קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכונים אלה. בחלק מהמקרים, פעולות הבקרה, ובפרט, השימוש במערך ניטור האנומליות ופיתוח בקורות ובסיסי מידע לטיפול באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הופעלו מפרוץ המלחמה כדי לסייע בהערכת ומזעור סיכונים אלה. בהתאם להערכת הסיכונים של הבנק הורחב השימוש בהם על ידי הגדרת דוחות וחוקי ניטור חדשים. כפי שציינו לעיל, עקב העלייה בהונאות במערכת הבנקאית בתקופה האחרונה, גיבש הבנק תכנית מוסדרת לטיפול בתופעה זו והחל לפעול לפי תכנית זו במהלך הרבעון האחרון.

לבנק מערך לטיפול בסיכוני הבקרה הפנימית המבוסס על ראיה אחידה של צורת הטיפול בהם, ככל הניתן. לכל אחד מסיכוני הבקרה הפנימית, נקבע מסמך מדיניות הקובע את העקרונות לניהול הסיכון, תאבון הסיכון הכמותי והאיכותי, קווי ההגנה שנקבעו לטיפול בסיכון, אמצעי המדידה, הערכת הסיכונים והמזעור, וכן, שרשרת הדיווחים הנדרשת להנהלה ולדירקטוריון הבנק, שנועדה להבטיח כי המידע לגבי התקדמות הטיפול מדווח כהלכה, בין היתר, באמצעות מסמך הסיכונים הרבעוני העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון והדירקטוריון.

עם פרוץ המלחמה, עקב הפוטנציאל כי השפעת אי הוודאות תפגום באיכות המודלים המשמשים את הבנק, ובהתאם למכתב בנק ישראל בנושא, עבר הבנק להשתמש בהערכות מומחה המתבססות על הערכות הסיכונים של יחידות הבנק חלף הערכות המודלים. לכן, התווספו כפי שנכתב לעיל שורה של ניתוחי רגישות ומבחינת קיצון המאפשרים לבנק להתאים את הערכות הסיכון לאי הוודאות שנוצרה. בחודש אפריל 2024 התייחס הבנק למכתב המשך של בנק ישראל בקשר עם סיכון המודלים בעת הנוכחית.

הבנק נדרש כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. הערכת הסיכונים המפורטת בטבלת גורמי הסיכון בהמשך פרק זה משקפת את הערכת הבנק לגבי פרופיל הסיכונים שלו, לנוכח אי הוודאות בשל המלחמה. הבנק ביצע עם פרוץ המלחמה, שני שינויים בטבלה בהם הגדיל במעט את דירוג סיכון הנזילות ודירוג סיכון השוק, כדי לשקף את העלייה באי הוודאות בסביבת העבודה של הבנק, וזאת, על אף רמתם הנמוכה של סיכונים אלה בבנק ואיכות הניהול הגבוהה שלהם. ברבעון הנוכחי, לאור היציבות בפרופיל הסיכונים של הבנק, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון של הבנק. לטבלת גורמי הסיכון [ראה פרק 3.5](#).

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון שנובע מההסתברות שלווה או שקבוצת לווים לא יעמדו בהתחייבויותיהם לבנק, באופן שיתבטא באי-תשלום הקרן ו/או הריבית ועקב כך יישחקו רווחיו הצפויים של הבנק. סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי לפעילות הבנק.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הנבנקאיים הנדרשים להם, וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית. החטיבה הקמעונאית אחראית גם לטיפול בלקוחות הקרן בערבות מדינה (עוסקים מורשים) במסלול "חרבות ברזל".

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבה העסקית, החטיבה אחראית גם לטיפול בלקוחות הקרן בערבות מדינה (עסקים) במסלול "חרבות ברזל".

מגזר מוסדיים וניהול פיננסי - כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. סיכון האשראי בא לידי ביטוי בפעילות עם לקוחות מוסדיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרת בבנק מדיניות אשראי המאפשרת על ידי הדירקטוריון בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית. המדיניות קובעת מגבלות ענפיות, מגבלות על קווי העסקים והמגזרים וכן על גורמי הסיכון של הפעילות, את קווי ההגנה האחראים לניהול, בקרה וביקורת של הסיכון, עקרונות לניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנכח תאבון הסיכון שנקבע, הטיפול באשראי היזום, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת מצב קיצון. בנוסף, מפרטת המדיניות את העקרונות למתן אשראי, תהליכי הגבייה והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל והיא מתייחסת גם להיבטי ריכוזיות האשראי.

מדיניות האשראי של הבנק לשנת 2024 שאושרה על ידי הדירקטוריון קבעה פעולות ותהליכים שיש לבצע בפעילות האשראי בזהירות ובשמרנות לאור אי הוודאות הרבה. כמו כן, תכנית העבודה של הבנק לשנת 2024, כפי שצוין לעיל, כללה מגוון תרחישים ומבחני קיצון לניתוח השפעת אי וודאות זו על פרופיל הסיכון של תיק האשראי בכל הסגמנטים שלו. הנחות הבנק לגבי מצב המאקרו בעת קיצון שמשו אותו גם לצורך קביעת ההפרשה בשיטת CECL.

הבנק פועל במספר מישורים כדי למזער את סיכון האשראי החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון. בנוסף, הבנק מפעיל יחידות בקרה ייעודיות בקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיסייעו בניהול היעיל של התיק והסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית. ברבעון השני של שנת 2022, עם הטמעת מערך חיתום צרכני חדש, המבוסס על טכנולוגיה מתקדמת ומודלים לחיתום מבוססי שיטות סטטיסטיות מתקדמות, עדכן הבנק את תהליך החיתום, וקבע ריבית דיפרנציאלית לפי דירוג הלקוח. הבנק ממשיך לחזק את מודלי החיתום שלו על מנת לאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוחותיו, תוך שהוא מתבסס על מידע נוסף בנוגע לאיכות האשראי של הלקוח, בהתבסס על נתוני לשכת האשראי עמה פועל הבנק.

ממודל החיתום של הבנק הוחרגו כל המאפיינים ברמת הלקוח היכולים לעודד אפליה או אינם עומדים בחוק נתוני האשראי. קצינת הציות של הבנק מבצעת בדיקות תקופתיות על מנת לוודא כי אין חריגות ממדיניות מניעת האפליה של הבנק. לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכונים אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את התפתחות פרופיל הסיכון של תיקי האשראי, לנכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון שאושר במסמך המדיניות על ידי דירקטוריון הבנק. חלק לא מבוטל מדוחות אלה מופק בתדירות יומית, ומאפשר, ניתוח ניהול דינאמי של התיק, ובנוסף, מאפשר ניטור זה זיהוי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת. כפי שהודגש לעיל, עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, ניתוח פרופיל הסיכון והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נושא מהותי ביותר בשגרה ובוודאי בעידן הנוכחי. רכישת תיקי אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם למדיניות הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק הנרכש והסיכונים הכרוכים בפעילות. הצ'ק ליסט נתון לאישור לפי מסלולי אישור שונים, כולל מסלול אישור הנהלה ודירקטוריון, בהתאם להשפעת פרופיל הסיכון של המוצר או הפעילות החדשה על פרופיל הסיכון של הבנק. הבנק הסדיר במדיניות ייעודית את היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל. כחלק ממהלך זה מבטיח הבנק באמצעות תהליך בחינה ייעודי כי פרופיל וגורמי הסיכון של התיק לא השתנו באופן משמעותי עקב תהליך המכירה.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלים המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי.

המודלים מתוקפים ומנוטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק.

הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שממזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדיור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיטנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי- קווי ההגנה

הבנק קבע במסמך המדיניות עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות לניהול ובקרת סיכון האשראי (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, הוועדה לתכנון הון וועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, ביניהם, מנהל החטיבה הקמעונאית, מנהל החטיבה העסקית, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. החטיבה אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית (בסכומים הנמוכים מהסכום שנקבע על ידי בנק ישראל), לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראה 314A של בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכון תפעולי וסיכויי בקרה פנימית בפעילות האשראי כולל מתן האשראי והגבייה, וזאת, באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. מחלקת הציות הפועלת בחטיבת הסיכונים אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכויי ציות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקורות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בעקרונות שנקבעו לשמירת הוגנות ומניעת אפליה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית האחראית למתן חוות דעת במהלך חיי עסקת האשראי, מעת חיתומה. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הוגנות, סיכון משפטי וסיכונים נוספים, בהתאם להוראות בנק ישראל. כחלק מתפקידו, הוא מקיים ממשקים עם יחידות הבקרה ומנהלי המוצרים הפועלים בקו הראשון. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית הפועלת לפי תכנית עבודה סדורה לביצוע ביקורות על פעילות האשראי, וכן, אחראית לביצוע התהליך להערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית. ראה גם את הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 וכן, הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3 ליום 31 במרץ, 2024.

בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" עלול מגזר האנשים הפרטיים להיפגע, וזאת, על רקע ההאטה בפעילות הכלכלית, הריבית הגבוהה במשק, המצב בשוק הנדל"ן ועוד היבטים העולים מאי הוודאות השורה במדינה. כאמור לעיל, הבנק מנטר את פרופיל סיכון מגזר האנשים הפרטיים שלו באופן שוטף, על מנת לאתר הרעה בפרופיל זה, לו תרחש, תוצאת ההיבטים שצוינו לעיל. כחלק מניטור זה, בוחן הבנק בשורה של ניתוחי רגישות ומבחני קיצון את פוטנציאל השפעת גורמי המאקרו, ובפרט, ריבית בנק ישראל על פרופיל הסיכון של הלקוחות ושל התיק. לעניין זה, נוספו ניתוחים גם בקשר למתווה הקפאות ודחיית ההלוואות, תוצאת המלחמה ומעקב הדוק תוך פיתוח שיטות נוספות לחיזוי לגבי שיעור הפירעונות המוקדמים בתיקי האשראי. הבנק המשיך להשתמש בכלים, במודלים, בתהליכים ובמערכות שתוארו לעיל על מנת לבחון את פרופיל הסיכון שלו במצב הקיצון שנוצר, החל מהשבעה באוקטובר 2023. הניטור השוטף באמצעות דוחות ייעודיים הוגבר כדי לבחון כל התפתחות בסיכון תיק המשכנתאות וסיכון התיק הצרכני, ברמה יומית. הבנק בוחן את מצב הפיגורים, הכשלים, ההפרשה הצפויה והמחיקות בתיקים אלה, וכן את השפעת ההקפאות והפירעונות המוקדמים על פרופיל סיכון האשראי של הבנק. במהלך הרבעון הרביעי של השנה, וכן, בשנת 2024 (עד למועד פרסום דוח זה) חלה ירידה בשיעור הכשלים בתיק האשראי הצרכני ובתיק המשכנתאות. תהליכי הניטור מעלים כי לא חל שינוי משמעותי באיכות האשראי של תיק הנדל"ן והתיק העסקי של הבנק. רמתם ממשיכה להיות נמוכה.

הבנק הגדיל ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 את ההפרשות שלו בשיטת ה- CECL בכל אחד מענפי הפעילות שלו, עקב מצב המלחמה. לפיכך, גדלו יחסי הכיסוי בכל אחד מתיקי הבנק. ההפרשה בגין מצב מלחמה חושבה בהתאם למתודולוגיה מעודכנת על בסיס ההנחה כי קיים סיכוי גבוה (בתרחיש הפסימי) לשינוי משמעותי בגורמי המאקרו (במיוחד, באבטלה), יחסית למצב שגרה. לפירוט נוסף, ראה [טבלה 12](#) דוח הסיכונים לציבור ליום 31 במרץ, 2024 וליום 31 בדצמבר, 2023.

תיק המשכנתאות של הבנק, המהווה חלק עיקרי בתמהיל תיק האשראי של הבנק, הוא נכס האשראי הבטוח ביותר, בשגרה, וכפי שעולה מניתוח פרופיל התיק מפרוץ המלחמה, גם במצב הנוכחי. במהלך השנה וחצי האחרונות, מעת שהחל מהלך עליית הריבית שהביא לפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, שיעור המחיקות של התיק כמעט שלא השתנה. זה נובע בעיקר, בשל העובדה שיכולת מימוש הביטחון היא גבוהה, שכן ערך ה- **LTV** (בעת החיתום) הממוצע של הבנק הוא כ- 53% (וזאת, מבלי לקחת בחשבון את השפעת העלייה במחירי הדיור בשנים האחרונות, המביאה לשיעור **LTV** נמוך משמעותית מערכו בחיתום), כשהפעילות ב- **LTV** גבוהה (מעל 70%) היא נמוכה מאוד. לפיכך, גם אם נניח ירידה משמעותית בשיעור מחירי הדיור בעתיד, לא צפויה פגיעה משמעותית ביכולת הגבייה/המימוש של הבנק, כפי שעולה גם מתוצאת מבחן הקיצון שציין לעיל. יחס ההחזר הממוצע בתיק המשכנתאות, **PTI**, עומד על כ- 29% ושיעור ההלוואות שניתנו ב- **PTI** גבוה וגם ב- **LTV** גבוה הוא נמוך מאוד, כ- 2%.

כאמור, שיעור הכשל ירד ברבעון הרביעי של שנת 2023 וברבעון הראשון של שנת 2024, בעיקר, עקב מתווה ההקפאות. הבנק עוקב אחר הסיכוי להתפתחות אבטלה העלול לנבוע מאי הוודאות ומצב המלחמה. התפתחות אבטלה בתיק המשכנתאות (וכן, בתיק הצרכני), עלולה לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות, בסגמנטים השונים בתיק, בהתאם למגזרים בהם פועל הבנק או באזורים גאוגרפים שונים, ולהגדיל את שיעור הכשל בתיק. באופן דומה, תיתכן פגיעה נוספת בלקוחות האשראי הצרכני. מאידך, במתווה ההקפאות של הבנק, יש כדי להקל על הלקוחות, מתווה ההקפאות צמצם את שיעור הלקוחות הנכנסים לכשל במשכנתאות ובצרכני. לפיכך, מעת הפעלת מתווה ההקפאות עוקב הבנק אחר מספר ההקפאות, סכומם והשפעתם על שיעורי הכשל בשני תיקים אלה. [טבלה מספר 22](#) להלן מלמדת על היקף ההקפאות לפי מספר ההלוואות שהוקפאו, סכום התשלומים שנדחו והיקף החובות הבעייתיים שהוקפאו. הדיווח מפולח לפי שני המעגלים שנקבעו במתווה ההקפאות (ראה, [פרק 1.6 לדוח זה](#)).

הטבלה מלמדת כי עלות ההטבות שנתן הבנק נמוכה משמעותית מפיטנציאל העלות שלהן. ראה דוח הסיכונים לציבור ליום 31 במרץ, 2024.

טבלה 22- גילוי על הטבות במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל":

גילוי על הטבות במסגרת ההתמודדות עם המלחמה: (*)					
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים זעירים וקטנים	אנשים פרטיים- אחר	דיוור
עלות צפייה של הטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם המלחמה					
1.9	1.8	0.2	-	-	שינויים בתנאי חובות (**)
-	-	-	-	-	הלוואות ללא ריבית או ריבית מופחתת
-	-	-	-	-	ויתור על עמלות
1.4	0.1	-	-	-	הטבות אחרות
3.3	1.9	0.2	-	-	סך הכל הטבות שהבנק העניק
6.8	9.9	-	-	-	הטבות שטרם נוצלו
10.1	11.8	0.2	-	-	סך הכל הטבות בהנחת ניצול מלא
מידע נוסף על פעילות לטובת הלוואים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה					
1,646.8	209.8	299.3	-	-	יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות (***)
49.1	21.1	2.9	-	-	סכום התשלומים שנדחו (****)
6	5	6	-	-	דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים (****)
48.0	15.1	2.1	-	-	מזה אשראי בעייתי
-	0.1	-	-	-	מזה אשראי ללוואים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי תנאים (*****)
יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או ריבית מופחתת					
-	-	-	-	-	שיעור ריבית ממוצע
-	-	-	-	-	שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה					
-	-	72.2	-	-	יתרת אשראי
-	-	6.94	-	-	שיעור ריבית ממוצע
מזה:					
-	-	34.4	-	-	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
-	-	6.14	-	-	שיעור ריבית ממוצע
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות המדינה)					
-	-	34.4	-	-	יתרת אשראי
-	-	6.14	-	-	שיעור ריבית ממוצע

(*) הנתונים מעודכנים נכון ליום 30 באפריל, 2024.

(**) כולל דחיית תשלומים בריבית 0% ופטור מריבית חובה בעו"ש.

(***) יתרת האשראי כוללת מעגל 1 ו-2.

(l) מזה: חובות בסך 917.0 מיליוני ש"ח אשר נמצאים בדחיית תשלומים שטרם הסתיימה.

(****) דחיית התשלומים, לרבות הארכת תקופת פירעון. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלוואה זכאי לפי כל דין.

(*****) לווים אשר סווגו כלווים בקשיים פיננסיים החל מיום 1 בינואר, 2024 שלא במסגרת המתווה. למידע נוסף [ראה ביאור 1](#) ו-[ביאור 14 בדוח הכספי](#).

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את פוטנציאל סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואנשים פרטיים – לא לדיור, יחד עם זאת, אשראי זה מפוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים (גאוגרפיים) שונים. תיק המשכנתאות מהווה כ- 58% מתיק האשראי הכולל של הבנק. התיק הצרכני מהווה כ- 8.1% והאשראי המסחרי (כולל בעיקר, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישה ומשכנתאות מסחריות) מהווה 28%, [ראה טבלה 16](#). יתרת התיק היא בגין אשראי. בשל חלקו של תיק המשכנתאות בסך תיק האשראי של הבנק, מדד הרפינדל-הירשמן (מדד המהווה אינדיקטור מקובל לרמת הריכוזיות) מלמד על ריכוזיות בינונית של הבנק, שרובה ככולה מיוחסת לענף ההלוואות לדיור.

תיק המשכנתאות מפוזר בין שלושה מגזרים: המעוטטים (34% מהתיק), החרדים (24%) והמגזר הכללי (42%). ניתוחי הבנק בכל גורמי הסיכון, וכן, בפיגורים, בכשלים ובמחיקות מתבצעים ברמת מגזרים אלה, כדי לנטר את השפעת גורמי המאקרו על פרופיל הסיכונים של כל אחד מהתיקים. לאי הוודאות הנוכחית פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה ומצב הלווים שהכנסותיהם נפגעו עקב המלחמה על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי. למרות רמת הריכוזיות הבינונית בשגרה, הבנק בוחן את הריכוזיות באופן שוטף שכן ריכוזיות נמוכה בעת שגרה יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב פוטנציאל השפעת חלק מגורמי המאקרו על חלקים גדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים, וכן, מדדי הסיכון שלהם אינם בהכרח זהים), ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות לבחינת השפעת האבטלה וגורמי סיכון נוספים על פרופיל האשראי של התיק.

ענף בינוי ונדלן כולל בתוכו את בינוי ונדלן-בינוי (אשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים, כולל קבוצות רכישה) ואת ענף בינוי ונדלן-פעילות בנדל"ן (משכנתאות למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים). כושר ספיגה נמוך מ- 30% בפרויקטים בשלב הבניה עומד על 0.5% מסך החבות של הפרויקטים בבניה, מה שמלמד על סיכון נמוך, בהתקיים תרחיש קיצון המשפיע על גורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילות זו. 10 הלווים הגדולים של הבנק מהווים במהלך השנה האחרונה כ- 5% עד 5.5% מיתרת האשראי לציבור, וכ-60% מהון רובד 1. ברשימת עשרת הלווים הגדולים כלולים קבוצות אי די אי חברה לביטוח וחברת אלבר קרדיט בע"מ (ברבעון השלישי לשנת 2023 יצאה חברה אלבר מרשימת עשרת הלווים הגדולים), חברות SPV, שהבנק חשוף אליהם בעקבות רכישת תיקי אשראי לרכב המסתכמים בכ- 0.2 מילארדי ש"ח. תיקי הרכב מפוזרים בין לקוחות פרטיים רבים. הלווים הגדולים בבנק כפופים למגבלה הרגולטורית של לווה בודד (15% מהון רובד 1) וקבוצת לווים (25% מהון רובד 1), בנוסף הבנק קבע מגבלות אפקטיביות בגין לווה בודד וקבוצת לווים, הבנק עומד בכל המגבלות. לבנק 2 קבוצות לווים עם חבות העולה על 10% מהון רובד 1. סך החבות של לקוחות אלה מהווה כ- 21% מהון רובד 1 לעומת מגבלה רגולטורית של 120% לכל הלקוחות עם חבות העולה על 10% מהון רובד 1. [לפרטים נוספים ראה בטבלה מספר 42- התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן- בינוי.](#)

טבלאות מספר 23 – 25 להלן מציגות את איכות האשראי של תיקי הבנק. הן מלמדות על השיפור שחל ברבעון הנוכחי באיכות תיק האשראי של הבנק לאחר הרעה שחלה בו במהלך שנת 2023, תוצאת העלייה בריבית. [טבלה מספר 26](#) מלמדת כי חלה ירידה (ראה העמודות הימניות בטבלה) בערכי סך כל הנכסים שאינם מבצעים של הציבור, יחסית לסוף הרבעון הקודם (בעמודות השמאליות של הטבלה), בכל הענפים. חלה ירידה קלה בשיעור של כ- 4% בסך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע, הירידה היא בכל הענפים. [טבלה מספר 24](#) מלמדת על הירידה בחובות הלא צוברים ברבעון הנוכחי יחסית לסוף הרבעון הקודם. הירידה היא עיקר באשראי לדיור (ראה בעמודה הימנית). השוואת החובות הלא צוברים בסוף הרבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל לו (ראה בעמודה השמאלית) מלמדת על ההרעה באיכות האשראי ב- 2023. [טבלה מספר 25](#) מתייחסת להלוואות בדיור, היא מלמדת על הירידה בפיגורים באשראי לדיור בעומק פיגור מעל 90 (הלוואות הנמצאות בכשל), הנובעת בעיקרה מירידה בפיגורים מעל 90 יום ועד שישה חודשים. חלה עלייה קלה בפיגורים הנמוכים, מתחת ל- 90 יום סך ההלוואות בפיגור עומד על כ- 214 מיליון שקלים, עלייה קלה לעומת סוף שנת 2023, כ- 27 מיליון שקלים.

טבלה 23 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2023				31 במרץ 2024			
מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
4,261.9	9,389.2	1,335.5	14,986.6	4,005.4	9,542.5	1,403.2	14,951.1
סיכון אשראי מאזני							
898.8	1,180.9	79.5	2,159.2	791.7	1,151.1	81.1	2,023.9
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
5,160.7	10,570.1	1,415.0	17,145.8	4,797.1	10,693.6	1,484.3	16,975.0
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי							
סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצוע אשראי:							
23.9	163.0	98.3	285.2	23.7	158.8	109.9	292.4
א. לא בעייתי							
8.7	-	19.6	28.3	8.9	-	21.7	30.6
ב. בעייתי צובר							
17.7	127.7	1.2	146.6	20.9	132.8	1.3	155.0
ג. בעייתי לא צובר							
50.3	290.7	119.1	460.1	53.5	291.6	132.9	478.0
סך הכל סיכון אשראי מאזני							
6.0	-	0.2	6.2	6.1	-	0.2	6.3
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
56.3	290.7	119.3	466.3	59.6	291.6	133.1	484.3
סך סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצועי אשראי							
2.9	-	10.3	13.2	2.9	-	11.2	14.1
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר							
5,217.0	10,860.8	1,534.3	17,612.1	4,856.7	10,985.2	1,617.4	17,459.3
סך סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
17.7	127.7	1.2	146.6	20.9	132.8	1.3	155.0
א. חובות לא צוברים							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
17.7	127.7	1.2	146.6	20.9	132.8	1.3	155.0
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.

טבלה 24 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ							
2023				2024			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת שנה	20.9	132.8	1.3	155.0	16.6	116.0	1.5
אשראי שסווג כלא צובר במהלך הרבעון	0.7	20.3	0.2	21.2	2.2	18.7	0.2
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	-	(25.2)	(0.1)	(25.3)	-	(20.0)	-
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	(0.2)	(0.2)	-	-	-
אשראי שנפרע	(3.9)	(0.2)	-	(4.1)	-	(2.2)	-
אחר	-	-	-	-	-	-	-
יתרת חובות לא צוברים ליום 31 במרץ	17.7	122.7	1.2	146.6	18.8	112.5	1.7

החל מיום 1 בינואר, 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי תנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. למידע נוסף [ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 25 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2024							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
בפיגור של 90 ימים או יותר							
סך הכל	סך הכל	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סך הכל	סך הכל	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
15.2	-	14.0	6.4	2.8	3.8	1.0	1.2
219.5	5.6	114.5	7.6	21.9	58.2	26.8	99.4
4.6	0.2	3.9	0.3	0.7	2.0	0.9	0.5
214.9	5.4	110.6	7.3	21.2	56.2	25.9	98.9
207.3	5.5	115.1	7.3	15.0	51.2	41.6	86.7

⁽¹⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעון, ללא יתור על ההכנסה.

⁽²⁾ הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.0% מתוך האשראי לדיור.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכונים האשראי

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בסך של כ-6.4 מיליוני ש"ח המורכבת מירידה בהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-7.2 מיליוני ש"ח, ומההפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-0.7 מיליוני ש"ח. במקביל נרשמה עלייה בהפרשה בגין אשראי מסחרי ורכישת תיקים בסך כ-1.5 מיליוני ש"ח. הקיטון בהפרשה הקבוצתית בתקופת הדוח נובע בעיקרו מקיטון ביתרות האשראי לאנשים פרטיים אחר. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור (יחס הכיסוי) קטן והוא עומד על 0.29% לעומת 0.48% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מירידה ביתרות האשראי לאנשים פרטיים אחר. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי עלה במהלך התקופה בכ-0.09 נקודות האחוז, עיקר העלייה נבעה באשראי הפרטי. שיעור המחיקות באשראי לדיור ממשיך להיות קרוב לאפס.

[לפרטים נוספים ראה פרק 4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.](#)

טבלה 26 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

	2023				2024			
	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר	157.3	93.7	44.7	18.9	210.5	129.7	55.2	25.6
השפעת שינוי ביתרת החוב	3.4	3.4	0.1	(0.1)	(9.2)	(7.4)	(0.7)	(1.1)
השפעות אחרות ⁽¹⁾	4.4	2.6	0.9	0.9	2.8	0.2	-	2.6
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 במרץ ⁽²⁾	165.1	99.7	45.7	19.7	204.1	122.5	54.5	27.1

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואות לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-7.9 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ, 2024.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.](#)

⁽¹⁾ עדכוני מח"מ, מקדמי התאמות איכותיות ומאקרו בעיקר כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית, ומההשפעות הצפויות כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל".

⁽²⁾ מזה: יתרה של 0.3 מיליוני ש"ח בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי ליום 31 במרץ, 2024.

טבלה 27 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

ליום 31 בדצמבר 2023				ליום 31 במרץ 2024			
סה"כ	אחר	דיור	מסחרי	סה"כ	אחר	דיור	מסחרי
ניתוח איכות האשראי לציבור							
1.01%	0.08%	1.35%	0.53%	0.96%	0.08%	1.32%	0.43%
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור							
שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור							
1.11%	0.81%	1.35%	0.61%	1.04%	0.79%	1.32%	0.50%
1.26%	1.51%	1.35%	0.92%	1.18%	1.44%	1.32%	0.78%
3.17%	8.66%	2.97%	1.52%	3.05%	8.20%	3.00%	1.35%
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח							
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור							
0.87%	6.89%	0.09%	0.39%	0.29%	2.30%	(0.01%)	0.26%
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
0.52%	4.61%	0.01%	0.18%	0.45%	3.99%	0.02%	0.16%
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור							
1.41%	8.45%	0.59%	0.71%	1.37%	8.49%	0.59%	0.69%
139%	9,985%	43%	132%	143%	10,292%	45%	162%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
127%	1,037%	43%	116%	131%	1,074%	45%	139%
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור							
3	2	80	4	3	2	28	4

[טבלה 27](#) לעיל מלמדת כי שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי ושיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי ברבעון הנוכחי נמוכה לעומת הרבעון הקודם. ערכים אלה שהיו נמוכים בגין האשראי המסחרי ואפסיים בגין ההלוואות לדיור בסוף שנת 2023 נשארו כך, גם ברבעון הנוכחי. ירידה קלה בערכיהם בגין האשראי האחר הצרכני. כפי שציינו לעיל, שיעור ההפרשה של הבנק ברבעון הנוכחי דומה לזה של החשבון הקודם. נכון לרבעון הנוכחי, "יחס כיסוי המחיקות נטו של הבנק", המוצג בשורה האחרונה בטבלה מלמד כי בכל הענפים שיעור ההפרשה מכסה את המחיקות נטו בשיעור העולה באופן משמעותי על משך החיים הצפוי של התיק המסחרי, ההלוואות לדיור והוא גבוה במעט, ממשך החיים הצפוי של התיק הצרכני.

בהמשך למכתב פיקוחי מיום 9 בנובמבר, 2023 בנושא דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023, לפיו על הבנקים, בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי לכלול את ההשפעה הצפויה של מלחמת "חרבות ברזל" למועד הסמך למועד פרסום הדוחות, ולהגדיל בהתאם את סכומים שנכללו בהפרשה להפסדי אשראי, הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה של המלחמה בסך של כ-35.7 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הנדל"ן למגורים, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים.

ראה להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעה לשינויים בשיעורי האבטלה ומחירי הנדל"ן למגורים ביחס לתחזית (גורמים עיקריים ששימשו בחישוב השפעת המאקרו על ההפרשה):

טבלה 28 – יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינויים באומדנים^(*)

ליום 31 במרץ 2024 ^(*)				
	אנשים פרטיים – לדיור	אנשים פרטיים - אחר	מסחרי ואחר	סך הכול
יתרת ההפרשה ^(*)	56.9	123.5	28.6	209.0
יתרת האשראי לציבור	9,679.9	1,454.6	4,164.7	15,299.2
שיעור יתרת ההפרשה מתוך האשראי לציבור	0.59%	8.49%	0.69%	1.37%
שיעור ההפרשה להפסד בהנחה של:				
שינוי בשיעור האבטלה מול התחזית ^(*)				
עליה של 1 נקודות האחוז	0.59%	9.06%	0.72%	1.44%
עליה של 2 נקודות האחוז	0.59%	9.62%	0.75%	1.51%
עליה של 3 נקודות האחוז	0.60%	10.19%	0.78%	1.57%
שינוי במחירי הנדל"ן למגורים מול התחזית ^(*)				
ירידה של 5%	0.61%	8.49%	0.70%	1.38%
ירידה של 10%	0.62%	8.49%	0.71%	1.39%
ירידה של 15%	0.64%	8.49%	0.72%	1.41%

(*) מזה 3.2 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לסיכון אשראי חוץ מאזני.

(1) שיעורים בעיגול של 0.01 נקודות האחוז.

(2) ניתוח הרגישות בוצע ביחס להשפעת שינויים היפותטיים קבועים בגורמים עיקריים אשר שימשו בחישוב ההפרשה.

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

לפירוט על הפרשות הבנק להפסדי אשראי בשיטת ה- CECL, מתודולוגיית החישוב, הבקורות המופעלות בתהליך ואתגור התוצאה, ראה הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2023. כמו כן, בהמשך למכתב פיקוחי בנושא דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023, לפיו על הבנקים, בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי לכלול את ההשפעה הצפויה של מלחמת "חרבות ברזל" למועד הסמוך למועד פרסום הדוחות, ולהגדיל בהתאם את סכומים שנכללו בהפרשה להפסדי אשראי, הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה של המלחמה ברבעון השלישי והרביעי בסך של כ-35.7 מיליון ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדיור, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים. בסיומו של החישוב, עלה יחס הכיסוי בכל אחד מענפי הפעילות של הבנק ויחס הכיסוי ההפרשה של הבנק עלה בתום שנת 2023 ל-1.41%. ברבעון הנוכחי, עקב השיפור הקל באיכות תיק האשראי של הבנק, ירד יחס הכיסוי ההפרשה ל-1.37% בגין היציבות בפרופיל סיכון האשראי של הבנק ברבעון הנוכחי, יחס הכיסוי ההפרשה בכל אחד מהענפים נשאר דומה. לא חלה שינוי במתודולוגיה של הבנק לחישוב ההפרשות והנחות החישוב נשארו דומות לרבעון הקודם. לפירוט, ראה דוח הסיכונים לציבור ליום 31 במרץ, 2024.

לחישוב ההפרשות, בוצע אתגור של חטיבת הסיכונים לתוספת ההפרשה בגין המלחמה ליחס הכיסוי בכל אחד מענפי הפעילות. אתגור זה השתמש בשיטות אלטרנטיביות כמו הפרשה צפויה (הכפלת שיעור הכשל הצפוי PD בשיעור אי הגביה בהינתן הכשל, LGD), ובתרחישי קיצון. השימוש בתרחישי קיצון בוצע על ידי העלאה של גורמי הסיכון (שיעורי הכשל וירידה במחירי הדיור) לערכים גבוהים מאוד יחסית למצבם הנוכחי. הם נועדו לבדוק מהו ההפסד הצפוי במצב קיצון, ולבדוק שהפסד זה קרוב בצורה מניחה את הדעת לתוצאת ההפרשה של הבנק בתקופה של אי וודאות.

בסיומו של תהליך האתגור, נמצאה תוספת ההפרשות בגין המלחמה ויחס הכיסוי של הבנק הולמים את אי הוודאות השוררת נכון לעכשיו.

טבלה 29 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2024										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽²⁾ ⁽⁴⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁵⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר ⁽⁶⁾	מזה: סיכון בעייתי ⁽⁷⁾	מזה: חובות	סך הכל	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁸⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁹⁾	סך הכל	
ציבור - מסחר										
8.1	-	(0.3)	5.5	5.5	1,378.7	2,101.2	11.5	2,070.3	2,105.7	בניי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
										בניי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2.5	-	0.4	9.5	12.4	1,465.9	1,492.4	12.4	1,480.0	1,492.4	שירותים פיננסיים
18.0	1.6	2.5	2.7	7.8	461.9	617.8	7.8	663.7	671.5	אחרים
-	-	-	-	0.7	858.2	858.2	0.7	946.7	947.4	
28.6	1.6	2.6	17.7	26.4	4,164.7	5,069.6	32.4	5,160.7	5,217.0	סך הכל מסחרי ⁽⁸⁾
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור										
56.9	0.5	(0.2)	127.7	127.7	9,679.9	10,860.8	127.7	10,570.1	10,860.8	אנשים פרטיים - אחר
123.5	14.9	8.6	1.2	20.8	1,454.6	1,534.3	21.0	1,415.0	1,534.3	
סך הכל ציבור - פעילות בישראל										
209.0	17.0	11.0	146.6	174.9	15,299.2	17,464.6	181.1	17,145.8	17,612.1	בנקים בישראל וממשלת ישראל
-	-	-	-	-	256.4	256.4	-	1,096.8	1,096.8	סך הכל פעילות בישראל
209.0	17.0	11.0	146.6	174.9	15,555.6	17,721.0	181.1	18,242.6	18,708.9	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	106.2	106.2	אחרים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	15.5	15.5	סך הכל
209.0	17.0	11.0	146.6	174.9	15,555.6	17,721.0	181.1	18,364.3	18,830.6	

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2) - 15,555.6 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,107.5 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2.1 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,165.4 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 87.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 49.2 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 158.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.6 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

⁽⁹⁾ לפרטים אודות השפעת מלחמת "חברות ברזל" [ראה פרק 3 - סקירת הסיכונים](#) וטבלאות 25 ו-31 לעיל.

יתרה ליום 31 במרץ 2023									
סיכון אשראי כולל ^(א) ^(ב)					חובות ^(א) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ב)				
					הפסדי אשראי ^(א)				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:				
					מזה:</				

^(א) סווג מחדש.

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 14,832.3 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,242.2 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 8.0 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,149.8 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 90.6 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 93.2 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 238.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 12.1 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽²⁾ ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽³⁾									
יתרת	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
הפרשה	חשבוניות	הפסדי	לא	בעייתי	מזה: חובות	סך הכל	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
להפסדי	חשבוניות	הפסדי	לא	בעייתי	מזה: חובות	סך הכל	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
אשראי	ננו	אשראי	צובר ⁽³⁾	⁽³⁾	חובות	סך הכל	בעייתי ⁽³⁾	אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל
ציבור - מסחרי									
8.2	(0.1)	7.0	9.1	9.1	1,338.6	1,995.2	15.2	1,961.3	2,000.2
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾									
בינוי ונדל"ן - פעילויות									
2.2	-	(0.2)	9.8	12.7	1,451.4	1,472.3	12.7	1,459.6	1,472.3
שירותים פיננסיים									
17.2	6.9	8.0	2.0	8.0	506.7	627.1	8.0	672.4	680.4
-	-	-	-	-	615.4	615.4	-	703.8	703.8
סך הכל מסחרי ⁽³⁾									
27.6	6.8	14.8	20.9	29.8	3,912.1	4,709.9	35.9	4,797.1	4,856.7
אנשים פרטיים - הלוואות									
לדיוור									
57.6	0.7	9.3	132.8	132.8	9,834.1	2	132.8	10,693.6	2
129.8	73.1	109.2	1.3	23.0	1,536.1	1,617.4	23.2	1,484.3	1,617.4
סך הכל ציבור - פעילות									
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,282.3	17,312.6	191.9	16,975.0	17,459.3
בישראל									
בנקים בישראל וממשלת									
ישראל									
-	-	-	-	-	240.9	240.9	-	1,016.0	1,016.0
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,523.2	17,553.5	191.9	17,991.0	18,475.3
סך הכל פעילות בישראל									
בנקים וממשלות בחו"ל									
-	-	-	-	-	-	-	-	74.6	74.6
-	-	-	-	-	-	-	-	15.0	15.0
סך הכל									
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,523.2	17,553.5	191.9	18,080.6	18,564.9
⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 15,523.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,010.1 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 1.3 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,030.3 מיליוני ש"ח.									
⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מנכ"ס.									
⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).									
⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.									
⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.									
⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיוור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 85.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 55.4 מיליוני ש"ח.									
⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 176.7 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.9 מיליוני ש"ח.									
⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.									
⁽⁹⁾ לפרטים אודות השפעת מלחמת "חברות ברזל" ראה פרק 3 - סקירת הסיכונים וטבלאות 25 ו-31 לעיל.									

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדירור

טבלה 30 להלן מלמדת כי ברבעון הראשון של 2024 גדלו הביצועים בהלוואות לדירור באופן משמעותי יחסית לרבעון הרביעי של שנת 2023, רבעון בו פרצה המלחמה, אך רמת הביצועים עדיין נמוכה יחסית לרבעונים שקדמו לפרוץ הקרבות בשנת 2023. הביצועים התאפיינו בעלייה ברמת ה-LTV מעל 60%, מתוך מגמה להגדיל שיעור ביצועים אלה, לאור העובדה כי לא ניתן למכור תיקים למוסדיים ב-LTV שכזה, ומתוך הבנת הבנק בהסתמך על ניתוחים רבים ומגוונים, כי פעילות ב-LTV כזה, הנמוך מ-75% לפי הנחיות בנק ישראל, איננה מגדילה את שיעור הכשלים והמחיקות בתיק ההלוואות לדירור. שיעור יחס ההחזר נשאר דומה לרבעונים הקודמים וערכו הממוצע ברבעון הנוכחי, 29%, דומה לערכו בביצועי שנת 2023, 30%. סכום ההסכם הממוצע עלה יחסית לרבעון הקודם בו החלה המלחמה, אך הוא עדיין נמוך יחסית לרבעונים שקדמו לה. טבלה 31 להלן מלמדת על היציבות במלאי תיק הבנק. בהתאם למדיניות הבנק, חשיפת הבנק ב-LTV גבוה וגם ב-PTI גבוהה היא נמוכה. לפירוט על גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות (כולל מחזורים), ראו דוח הסיכונים לציבור נדבך 3, ליום 31 במרץ, 2024.

בהתאם למדיניות ניהול סיכוני האשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים מממן אשראי לדירור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדירור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדירור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק, גורם עיקרי המשפיע על הכשל, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי תיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים אינו בהכרח ליניארי, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק עם התחלת מהלך עליית הריבית את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של 2%, כך שברמת יחס ההחזר הממוצע של התיק, השינוי בשיעור הריבית והמשך עלייתה, לא יביא לשינוי מהותי ביחס ההחזר הממוצע בתיק והוא יישאר בערכים הנעים סביב 30% בהתאם למדיניות הבנק, כפי שהוצג לעיל. באופן דומה, יפעל המהלך להורדת הריבית במשק (בקצב זה או אחר) כדי להקטין את יחס ההחזר של הלקוחות, ולהקטין עוד יותר את רמת הסיכון של התיק. הבנק בחן נקודה זו גם בעת ביצוע התרחיש האחד של בנק ישראל ברמת הלוואה בודדת בתיק, כשחוצאות התרחיש הפרטני אישרו את מסקנת הבנק. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל שהן שמרניות מאוד יחסית למקובל אצל הרגולטורים המובילים בעולם ולהתנהגות שיעור המחיקות בפועל לאורך זמן, כמו גם רמת ההפרשות השמרניות שקבע בשיטת ה-CECL מבטיחה להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. ניטור תיק המשכנתאות מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדירקטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נעשה על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים בתיק על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. עקב העלייה המהירה בריבית שינוי זה הביא לעלייה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומחזורים בשיעור גבוה יחסית (והגדיל את פוטנציאל הסיכון של התיק עם עליית הריבית, אך בפועל, השפעתו על שיעור המחיקות בתיק היא נמוכה מאוד). הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, שהתנודתיות שלו גברה מעת פרוץ המלחמה והחלת מתווה ההקפאות, פיתח מודל מבוסס ML לחיזוי הפירעונות. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#) לדוחות הכספיים וכאמור לעיל, בדוח על הסיכונים נדבך 3, ליום 31 במרץ, 2024.

תהליך מתן אשראי לדירור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדירור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הביצועים במט"ח שהיו באופן מסורתי נמוכים מאוד בשנים האחרונות, ירדו לאפס בשנת 2023 וזהו גם המצב ברבעון של שנת 2024. הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית והדרוזית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

טבלה 30 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/3/2023	30/6/2023	30/9/2023	31/12/2023	31/03/2024	
615	562	544	364	493	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
2	-	-	-	-	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
617	562	544	364	493	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
26%	(8%)	(3%)	(33%)	35%	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
53%	46%	42%	42%	68%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
308	307	298	297	297	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
6,524	6,689	7,083	6,750	7,039	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)⁽²⁾
77%	78%	76%	78%	74%	60%-0%
23%	22%	24%	22%	26%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽⁴⁾
31%	31%	30%	29%	29%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	100%	100%	100%	100%	40%-0%
-	-	-	-	-	מעל 40% ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
42%	42%	44%	44%	42%	0-500
36%	34%	33%	34%	35%	500-1,000
22%	24%	23%	22%	23%	מעל 1,000
963	911	841	582	864	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
29	22	28	5	25	מספר הלוואות
78	59	76	14	73	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים), ראה גם [טבלה 13](#).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ נמוך מ-1%.

טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2024							שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	שנים 1-2	שנים 2-5	שנים 5-10	10 שנים ומעלה	סך הכל		
עד 45%	עד 40%	50%-40%	80%-50%	מעל 80%				
247.0	769.0	618.4	914.6	425.5	246.6	3,221.1		
1.1	5.9	15.5	4.7	6.6	19.6	53.4		
-	0.2	1.9	0.3	0.7	10.2	13.3		
-	-	-	-	0.6	5.8	6.4		
248.1	775.1	635.8	919.6	433.4	282.2	3,294.2	סך הכל	
עד 60%-45%	עד 40%	50%-40%	80%-50%	מעל 80%				
173.3	599.2	444.2	925.5	329.8	384.1	2,856.1		
1.9	7.8	15.1	4.0	3.3	21.5	53.6		
-	0.4	1.5	0.8	4.6	22.2	29.5		
-	-	0.2	2.2	5.0	11.1	18.5		
175.2	607.4	461.0	932.5	342.7	438.9	2,957.7	סך הכל	
עד 75%-60%	עד 40%	50%-40%	80%-50%	מעל 80%				
187.4	386.1	570.9	1,346.7	285.5	160.9	2,937.5		
2.3	21.2	41.0	10.3	0.6	10.0	85.4		
-	2.7	9.1	6.3	0.9	10.9	29.9		
-	-	-	-	-	4.5	4.5		
189.7	410.0	621.0	1,363.3	287.0	186.3	3,057.3	סך הכל	
מעל 75%	עד 40%	50%-40%	80%-50%	מעל 80%				
26.6	56.9	68.3	170.8	12.1	21.6	356.3		
1.3	0.9	3.8	1.5	1.2	2.3	11.0		
-	-	-	-	0.3	1.6	1.9		
-	-	-	-	1.0	0.5	1.5		
27.9	57.8	72.1	172.3	14.6	26.0	370.7	סך הכל	
640.9	1,850.3	1,789.9	3,387.7	1,077.7	933.4	9,679.9		

⁽¹⁾ כאשר מדובר במחזור הגיל הינו מיום ביצוע המחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור ההחזר מההכנסה הקבועה (לדוגמא שיעור מימון מעל 60% מהווה 33% מהיתרה ושיעור החזר מעל 40% מההווה 1.8% מהיתרה) מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

מכירת תיקי אשראי לדיר

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי ההלוואות שנתרו בבעלותו.

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 במרץ, 2024 כ- 3,070.3 מיליוני ש"ח (מזה כ-3,064.7 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיר), מנוהלת על ידי הבנק תמורת דמי ניהול. לבנק אין סיכון אשראי על חלק ההלוואות שנמכרו.

ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הביטוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 במרץ, 2024 עומדת על סך של כ-218.7 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיר, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 3298 בנושא מכירת הלוואות לדיר ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיר. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של ההלוואות ה"טובות" (Cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (Lemon picking), סעיף 16 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק ההלוואות יכלול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום ההלוואות לדיר שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדיר באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת התיק ההלוואות לדיר (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 25%. הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל. נכון ליום 31 בדצמבר, 2023 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיר כשיעור מיתרת התיק ההלוואות לדיר (כולל התיק המנוהל) עומד על כ-24.1%.

ביום 20 במרץ, 2024 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיר שסכומם הכולל כ-397 מיליוני ש"ח. הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ-11.5 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

פעילות מכירת התיקים מתבצעת תחת בקרה הבוחנת את השפעת המכירה על גורמי הסיכון השונים של התיק. תוצאות הבדיקה מעלות כי מכירת התיקים איננה משפיעה על פרופיל סיכון התיק האשראי של הבנק, בפרט, בשל העובדה שכ-96% מתיק הלוואות לדיר של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס, כ-66% מתיק הלוואות לדיר של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס ו-98% מתיק ההלוואות לדיר בוצע ביחס החזר שאינו עולה על 40%.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיר (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ממוכר תיקי האשראי לדיר בסך כ-247 מיליוני ש"ח בשנים 2019-2023. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשים את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול.

טבלה 32 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדיור ליום 31 במרץ 2024		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק	הלוואות לדיור במאזן הבנק		
עד 45%	עד 50%	33.9%	56.2%
מעל 50%	מעל 50%	0.1%	0.2%
סך הכל	סך הכל	34.0%	56.4%
45-60%	עד 50%	30.1%	43.4%
	מעל 50%	0.5%	0.2%
סך הכל	סך הכל	30.6%	43.6%
75%-60%	עד 50%	31.3%	-
	מעל 50%	0.3%	-
סך הכל	סך הכל	31.6%	-
מעל 75%	עד 50%	3.8%	-
	מעל 50%	-	-
סך הכל	סך הכל	3.8%	-
		9,679.9	3,064.7

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור החזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

ליום 31 במרץ, 2024 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על כ- 0.3% בהשוואה לשיעור של כ- 2.2% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיר

טבלה 33 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 במרץ	
	2023	2024	2023	2024
הלוואות צרכניות סולו	1,496.0	1,416.5	1,552.5	
אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾	40.1	38.1	33.3	
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,536.1	1,454.6	1,585.8	
מזה: לא בעייתיים	1,513.1	1,433.8	1,563.8	
בעייתי לא צובר	1.3	1.2	1.7	
בעייתי צובר	21.7	19.6	20.3	
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,536.1	1,454.6	1,585.8	
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1.5%	1.4%	1.4%	
(1) הרכב				
יתרות עו"ש בחובה	4.8	4.1	5.2	
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	35.3	34.0	28.1	
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	40.1	38.1	33.3	

לפרטים אודות היקפי הלוואות בהם היו בקשות לדחיית תשלומים [ראה טבלה 22](#) - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל".

[טבלה 33](#) לעיל מלמדת על הירידה בחשיפת תיק האשראי הצרכני של הבנק במהלך השנה האחרונה, כאשר יתרת התיק בסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 נמוכה בכ - 130 מיליוני ש"ח. היות ששיעור הפירעונות המוקדמים בתיק האשראי הצרכני הוא די יציב במהלך הרבעונים האחרונים, ירידה זו נובעת מהקטנת הביצועים היזומה של הבנק בתיק זה בשנה האחרונה בשל העלייה ברמת הכשלים והמחיקות בתיק במהלך הרבעונים האחרונים.. טבלה 34 להלן מלמדת על העלייה בתקופה הממוצעת ליתרת ההלוואה ברבעון הנכחי לעומת הרבעון המקביל בשנת 2023, תוצאה של הארכת התקופה למתן ההלוואה, בעיקר, בהלוואות שניתנו למעל 7 שנים. באופן דומה, חלה עלייה בסכומי ההלוואה שניתנו, בעיקר, בהלוואות בסכומים הגבוהים מ - 120 אלפי שקלים. [טבלה 36](#) מציגה נתונים אלה באופן דומה, כשהמגמה ברבעון הראשון של שנת 2024 מתחזקת, בין היתר, בשל העובדה שהביצועים נמוכים יותר. [טבלה 35](#) להלן, מציגה את הירידה בשיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי הצרכני ברבעון הנכחי, בהשוואה לסוף שנת 2023, כפי שצוין לעיל. שיעור המחיקה ברבעון הנכחי עדיין גבוה משיעור המחיקה ברבעון המקביל של שנת 2023, תוצאת השפעת עליית הריבית על איכות האשראי של הלקוחות האשראי הצרכני של הבנק.

טבלה 34 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר
	2023	2024	2023
שיעור מסה"כ			
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,454.6	1,585.8	1,536.1
לפי תקופה ממוצעת שנתורה לסיום ההלוואה			
עד שנה	3%	4%	2%
משנה עד 3 שנים	17%	20%	16%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	32%	32%	32%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	18%	26%	20%
מעל 7 שנים	30%	18%	29%
אחר (1)	-	-	-
לפי מודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	3%	3%
מ 10 עד 20	8%	8%	8%
מ 20 עד 40	16%	18%	17%
מ 40 עד 80	29%	35%	30%
מ 80 עד 120	19%	19%	19%
מ 120 עד 150	17%	12%	17%
מ 150 עד 300	9%	7%	8%
מעל 300*	-	-	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	98%	98%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה*	2%	2%	2%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	-	-
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	-	1%	-
ללא בטחונות	99%	98%	99%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון(2)	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי יאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 35 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	בדצמבר 2023
מחיקות חשבונאיות	16.4	20.2	89.9
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(4.5)	(5.3)	(16.8)
מחיקות חשבונאיות נטו	11.9	14.9	73.1
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	3.00%	4.10%	4.80%

* במונחים שנתיים אפקטיביים.

טבלה 36 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31/3/2023	30/6/2023	30/9/2023	31/12/2023	31/03/2024
238	251	174	61	91
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)				
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה				
עד 6 שנים	47%	45%	42%	42%
מעל 6 שנים	53%	55%	58%	58%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	7.0	7.1	7.3	7.3
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)				
עד 50	27%	29%	35%	20%
בין 50 ל 60	6%	5%	4%	5%
בין 60 ל 70	6%	4%	3%	5%
בין 70 ל 80	3%	2%	3%	4%
מעל 80	57%	59%	55%	65%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	58	57	67	77

* להסבר אודות השינויים בתקופת הדוח ראה להלן [בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות צרכניות סולו של הבנק](#).

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי יחסי מימון המוגדרים מראש.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה. ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל.

הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 31 במרץ, 2024 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 24% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק.

הבנק מנהל נכון ליום 31 במרץ 2024 סך של 250 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11.8 אלפי יחידות דיור, מתוכם כ-149 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-11 מיליארדי ש"ח, מזה כ-2.0 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 31 במרץ, 2024 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 43% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 11% בירושלים רבתי ו-46% בשאר הארץ. חלה האטה במכירות בפרויקטים ברבעונים קודמים ועם פרוץ המלחמה מגמה זו התחזקה. עם פרוץ המלחמה, נעצרה הבניה במרבית הפרויקטים, בחלק מהפרויקטים המשיכו לעבוד עם פועלים זרים. ככל שעוברים הימים, יותר פרויקטים מחדשים את העבודה באתר, אך לרוב בקצב ביצוע חלקי.

נבחננו מסגרות האשראי למימון ביצוע הפרויקטים המלווים והצורך בהגדלתן בשיתוף הלקוחות. צורך זה נובע עוד מההאטה שהעניף חווה בשנה האחרונה. הוגשו מספר בקשות כאמור אשר נבחנו על ידי הבנק, לרבות מצב המכירות ותזרים הפרויקט, והובאו לדיון בוועדת האשראי.

כלל הלוואות הקרקע נבחנו במטרה לבחון האם יש צורך בהפרשה ו/או לאפשר דחייה של תשלום הריבית הרבעונית הקרוב. דחייה כאמור מבוצעת באופן פרטני, ככל שמגיעה פנייה מלקוח, ולא באופן גורף. במהלך הרבעון שחלף הבנק רואה שיעורי ביצוע בעצימות נמוכה מבעבר בפרויקטים המלווים לאור המחסור בפועלים מאז פרוץ המלחמה, עם זאת ניכר כי במהלך החודשים פברואר מרץ היזמים ביצעו ההתאמות הנדרשות וקצב הביצוע במגמת שיפור. קצב המכירות נמוך בשנה וחצי האחרונות יחד עם זאת, קיימת התאוששות ברבעון האחרון בקצב המכירות. תשלומי המכירות משולמים בפריסה לא לינארית אשר מקטינה את התזרים הנכנס לפרויקט ולעיתים מצריכה הגדלת מסגרות האשראי לפרויקט, מנגד יותר ויותר יזמים החלו במבצעי סבסוד הכוללים משכנתאות לרוכשים וקבלת תזרים משמעותי יותר לפרויקט. לעניין הגידול בסיכון בענף בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", שיעור הכיסוי ברבעון הראשון של ענף בינוי ונדל"ן נשאר יציב וללא שינוי מהותי.

לעניין מימון קרקעות, שיעור החבות במימון עסקאות בעלות רכיב קרקע ירד ועומד, כאמור, על 24% לעומת 28% ברבעון הקודם ולעומת 37% ברבעון המקביל אשתקד. מבחינת גידול ביתרות האשראי בענף הנדל"ן, במהלך הרבעון יתרות האשראי בענף בבנק גדלו ב- 2.8% בלבד וגידול של 14% ביתרה במהלך כל שנת 2023 (לעומת גידול של 66% במערכת הבנקאית). לבנק אין יתרות אשראי מהותיות באשראי מניב או אשראי למימון פעילותם של קבילני ביצוע.

מתוך סך הקרקעות הממומנות בבנק 6% מהן בשיעור מימון מעל 80% - ירידה אל מול הרבעונים הקודמים. כמו כן, כושר הספיגה בפרויקטים המלווים ללא שינוי מהותי ורובם ככולם בכושר ספיגה העולה על 30%. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח הממונות יחד עם הבנק את הפרויקטים המלווים (כולל באשראי הכספי), מביא לקיטון בסיכון זה. במהלך תקופת הדוח חל שינוי בהיקף ובתמהיל החשיפות בעיקר כתוצאה מגידול בביצועי אשראי לפרויקטי נדל"ן למגורים בשלבי הבנייה, כמפורט בנתוני [טבלה 37 להלן](#).

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי:

טבלה 37 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (במיליוני שקלים):

שיעור שינוי בסיכון האשראי	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023						יתרה ליום 31 במרץ 2024					
	מסגרות לא סיכון			מסגרות סיכון			מסגרות לא סיכון			מסגרות סיכון		
	מזה: אשראי			מזה: אשראי			מזה: אשראי			מזה: אשראי		
	ערביות מטצלות	אשראי	אשראי בעייתי	ערביות מטצלות	אשראי	אשראי בעייתי	ערביות מטצלות	אשראי	אשראי בעייתי	ערביות מטצלות	אשראי	אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח												
%												
	353.7	11.6	57.3	422.6	-	406.6	9.4	67.0	483.0	-	(12.5%)	
אשראי לרכישת קרקעות לבנייה												
ליווי פרויקטים למגורים	877.4	178.8	408.4	1,464.6	11.1	769.1	212.6	297.6	1,279.3	14.8	14.5%	
קבוצות רכישה	87.7	0.5	49.2	137.4	-	85.3	0.5	55.4	141.2	-	(2.7%)	
אחר	59.9	-	21.1	81.0	0.4	77.6	-	19.1	96.7	0.4	(16.3%)	
סך הכל	1,378.7	190.9	536.0	2105.7	11.5	1,338.6	222.5	439.1	2,000.2	15.2	5.3%	
סך הכל- בינוי ונדל"ן-פעילות	1,465.9	-	26.5	1,492.4	12.4	1,451.4	-	20.9	1,472.3	12.7	14%	
סך הכל- בינוי ונדל"ן- בינוי ופעילות בנדל"ן	2,844.6	190.9	562.6	3,598.1	23.9	2,790.0	222.5	460.0	3,472.5	27.9	3.6%	

ענף בינוי ונדל"ן כולל בתוכו את בינוי ונדל"ן-בינוי ואת ענף בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן. סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים. סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

ליום 31 במרס, 2024 המגבלה הענפית הרגולטורית בגין חבות ענף בינוי ונדל"ן עומדת על 22% (בשל הוראת השעה, החלה עד ליום 31 בדצמבר, 2027). מגבלת הדירקטוריון למגבלה זו נקבעה על ערך נמוך יתר מהמגבלה הרגולטורית והבנק פועל במרחק סביר מתחת למגבלת הדירקטוריון.

נכון ליום 31 במרס, 2024 סך סיכון האשראי בתחום הבינוי גדל בשיעור של כ-5.3% ביחס ליום 31 בדצמבר, 2023. הגידול נובע מאשראי הניתן לליווי פרוייקטים למגורים ובמסגרות לא מנוצלות לצד קיטון ביתרת האשראי הניתן לרכישת קרקעות לבנייה. סך סיכון האשראי בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים, גדל בשיעור של כ-1.4% ביחס ליום 31 בדצמבר 2023. עיקר הגידול נובע מיתרת האשראי הניתן למטרה עסקית בשעבוד דירות מגורים אשר מהווה את מרבית הפעילות בתחום זה.

לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV). השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית.

להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 31 במרץ, 2024 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות ומקדמי מאקרו, מכסה את ההפסד הצפוי.

לפרטים נוספים [ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים](#).

מאפייני אשראי עסקי אחר

בתחילת שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי עסקי למימון פעילות חברות מימון העוסקות במתן אשראי. הפעילות מתמקדת בחברות בצמיחה המציעות אשראי בתחומים בהם לבנק יש מומחיות, בעדיפות לחברות בהן קיימת פעילות סינרגטית לפעילות הבנק עם פוטנציאל לשיתופי פעולה. בנוסף, בשלהי שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. פיתוח פעילות האשראי לעסקים קטנים ובינוניים בא כמענה לתחרות בקווי העסקים הקיימים, בשל הרצון של הבנק להרחיב את פעילות האשראי העסקי בצורה זהירה ומדורגת, תוך הגדלת הפיזור בפעילות הבנק וקבלת ביטחונות הולמים לסיכון. בשלב ראשון הוחלט להתחיל את פעילות האשראי העסקי לתאגידים ועוסקים מורשים במסגרת הקרן להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה (כולל במתווה "חרבות ברזל"). האשראי יתפרס בין עסקים בשלבי חיים שונים ביניהם עסקים בצמיחה במגוון ענפים, בעדיפות לעסקים פעילים אך גם לעסקים בהקמה. במדיניות האשראי לחברות מימון ולעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה נקבעו העקרונות למתן האשראי וגידור הסיכונים, הבטוחות הנדרשות, מסגרת הפעילות ותאבון הסיכון. פעילות האשראי העסקי להלן, הינה בסכומים נמוכים ואינה מהותית לפעילות הבנק. הבנק מנטר אשראי זה באופן שוטף, ובפרט, מעת פרוץ המלחמה. כאמור לעיל, לא נמצאו אירועים מהותיים היכולים להעיד על הרעה באיכות אשראי זה, תוצאת אי הוודאות הנוכחית. [לפרטים נוספים ראה טבלה 13-התפתחות תיק האשראי](#). להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 31 במרץ, 2024 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות ומקדמי מאקרו, מכסה את ההפסד הצפוי.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מבניהם:

טבלה 38 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)⁽²⁾:

יתרה ליום 31 במרץ 2024			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל
ארצות הברית	223.9	-	223.9
אחרות	72.1	-	72.1
סך כל החשיפות למדינות זרות	296.0	-	296.0
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS (4)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות LDC (5)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	-	-	-
יתרה ליום 31 במרץ 2023			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל
ארצות הברית	272.8	-	272.8
אחרות	72.6	-	72.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	345.4	-	345.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS (4)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות LDC (5)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	3.0	-	3.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל
ארצות הברית	240.5	-	240.5
אחרות	57.9	-	57.9
סך כל החשיפות למדינות זרות	298.4	-	298.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS (4)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות LDC (5)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות סילות	-	-	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים וניגודי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות לא צוברים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) החשיפה למדינות ה-PIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד).

(5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות).

(6) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות לא צוברים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות סילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 39 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2023	2023	2024	
32	59	51	AAA עד AA-
104	72	102	A+ עד A-
-	-	-	BBB+ עד BBB-
-	-	-	ללא דרוג
136	131	153	סך הכל חשיפה

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
 2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
 3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות ובורקרים.
 4. על פי חברת הדירוג S&P.
- היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, קנדה ושווייץ.
- ליום 31 בדצמבר, 2023 חשיפת הבנק לבנקים בארה"ב הינה בסך של כ- 38.0 מיליוני ש"ח. החשיפה הינה לשני בנקים האחד בסכום 36.0 מיליוני ש"ח שדירוגו AA- והשני בסכום 2.0 מיליוני ש"ח שדירוגו A+. הכספים המופקדים בבנק זה מיועדת לפעילות השוטפת. לבנק אין חשיפה לבנקים אזוריים בארה"ב.
- הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
- הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכונים אקלים וסיכונים מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי, בין היתר, לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי.

פעילות זו מעוגנת במדיניות ייעודית, מנוסרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. בנוסף, ההשקעות שהבנק מבצע בתיק האג"ח הקונצרני בנוסטרו הינן ככלל, בהיקף נמוך, ובפרט, מתבצעות בחברות אשר חשיפתן לסיכון סביבתי זניחה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר יושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2022 הורחבו דרישות הגילוי שנקבעו כאמור על ידי הכללת דוגמאות לגילוי כמותי ואיכותי בנוגע לניהול סיכונים אקלים.

ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים.

נחלק מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
- סיווג קבוצות הלווים – הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
- סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.

כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:

- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
- זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק ליזמים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכונים אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
 - שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.
- במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא איננו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק. בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה. הבנק החל בהיערכותו ליישום הוראה מספר 345 לניהול סיכונים האקלים. לפרטים נוספים אודות היבטים סביבתיים ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2023 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2023.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות, לאחר בחינה של איכותם הפיננסית של המוסדות.

במהלך הרבעון לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

לתיאור נוסף של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים הסליקה, ראו את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון שנובע מהסתברות ששינויים בלתי צפויים במחירי השוק – שיעורי ריבית, מדדי מחירים, שערי חליפין, מחירי מניות ועוד – יפגעו בהכנסות הבנק או בערך ההון שלו בשל פוזיציות מאזניות וחץ-מאזניות שמושפעות משינוי בשווי ההון של מכשירים פיננסיים עקב שינויים בתנאי השוק. התוצאות העסקיות, השווי ההון של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובממדים כלכליים נוספים. סיכון השוק כולל מספר סוגי סיכונים ספציפיים, כדלקמן:

- **סיכון ריבית** – הסיכון שנשקף להון ולרווחי הבנק כתוצאה מתנודות בשיעורי הריבית שמשפיעות על הפוזיציות הקיימות בבנק.
- **סיכון שער חליפין** – החשיפה לרווחי הבנק כתוצאה משינויים בשערים של המטבעות השונים בהם הבנק פועל במסגרת עסקיו.
- **סיכון אינפלציה** – הסיכון הנובע משינויים לא צפויים בקצב האינפלציה, כלומר משינויים במדד המחירים לצרכן.
- **סיכונים בסיס אחרים** – חשיפה לשינוי של מחירים של מניות, אופציות וכולי.

סוגי סיכונים אלה המפורטים בהמשך מנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ותאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שיער מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הון ושינויים בשווי ההון נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים.

הרבעון הראשון של שנת 2024 התאפיין בהמשך שינוי בפרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק, זאת, עקב אי הוודאות שיצרה המלחמה אשר הגדילה את פוטנציאל הסיכון ואת מרחב התרחישים האפשריים כתוצאה מתנודות בגורמי הסיכון הרלוונטיים. העלייה בשיעורי הריבית בשנים 2022 ו-2023 הביאה לעלייה בביקוש לפיקדונות והבנק הגדיל את גיוס הפיקדונות, בעיקר ממשקי הבית. בנוסף, בסביבה הנוכחית, לאור המלחמה ומתווה ההקפאות למשכנתאות, אי הוודאות בשיעור הפירעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות גדלה. ברבעון הראשון של 2024 ניתן לראות המשך מגמה שהחלה בשנת 2023, של עליה בהיקף הפירעונות המוקדמים, כשהבנק הצליח לבצע כשליש מהמחזורים בבנק. לאור העלייה בהחזר החודשי עם עליית הריבית, גדל היקף המחזורים פנימיים, במטרה להפחית את ההחזר החודשי דרך מעבר בין מסלולים, או הארכת תקופת ההלוואה. הבנק מנטר את הפעילות ואת מצב המאקרו בקפידה, ומקיים דיונים תכופים להערכות המצב וההשפעות הפוטנציאליות.

עם פרוץ המלחמה החלה בשוק תנודתיות משמעותית במחירי הנכסים הפיננסיים. חלו שינויים מהותיים בשער הדולר, במחירי אג"ח ממשלת ישראל, במחירי המניות ובמרווחים באג"ח קונצרניים ותנודתיות רבה בגורמי סיכון אלה. לתנודתיות בשער הדולר ובמחירי המניות הייתה השפעה נמוכה על פרופיל סיכון השוק של הבנק, כיוון שלבנק, על פי המדיניות שקבע הדירקטוריון, יש חשיפה נמוכה לשני גורמי סיכון אלה. התנודתיות בתשואות האג"חים בארץ ובחו"ל השפיעה על תיק ההשקעות של הבנק והביאה לירידה בקרן ההון של הבנק, אך עם זאת רמת הסיכון של תיק זה היא נמוכה יחסית שכן מדיניות ההשקעות של הבנק היא להשקיע בעיקר באג"ח ממשלתיים.

להורדת הדירוג של מדינת ישראל ואופק הדירוג של חמשת הבנקים הגדולים במערכת ביום 11 בפברואר, 2024, והורדת דירוג המדינה על ידי חברת S&P ביום 18 באפריל, 2024 ושל שני הבנקים הגדולים, ביום 5 במאי 2024 לא הייתה השפעה על סיכון השוק של הבנק. עם זאת, לאי הוודאות הנוכחית (המתבטאת בין היתר, בפערים בתחזיות לגבי מצב המאקרו במדינה, וכן, אי הוודאות לגבי קצב ירידת הריבית והשפעת המצב על האינפלציה) פוטנציאל להשפיע על גורמי סיכון הרלוונטיים לפרופיל הסיכון של הבנק ([טבלה 49](#)), כמו, המשך התנודתיות במחירי האג"ח ובתנודתיות הדולר, כפי שאירע גם ברבעון הנוכחי, תוצאה של הסלמה במצב הבטחוני.

לאור הקשת הנרחבת של התרחישים היכולים להתפתח עקב המלחמה כפי שפורטו בדוח זה, העלה הבנק את דירוג סיכון השוק הכולל (כולל: סיכון ריבית, סיכון מחירי מניות ואג"ח, סיכון אינפלציה. סיכון מטבע חוץ נשאר על דירוג נמוך) מרמה של סיכון נמוך לרמה של סיכון נמוך – בינוני וזאת כדי לשקף את העלייה ברמת הסיכון, עקב אי הוודאות שנוצרה מפרוץ המלחמה. בהתאם להערכת סיכון השוק של הבנק ברבעון הראשון של 2024, החליט הבנק להשאיר את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון ברמה שנקבעה ברבעון השלישי 2023.

ראה [פרק 3.5 להלן](#).

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99% ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד. ערך ה- VaR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רובד 1. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים ולקביעת תאבון סיכון, עם דגש על מודלים המתבססים על תרחישים לאמידת הסיכון בעת קיצון. הבנק בוחן את פרופיל הסיכון למול תאבון הסיכון, בעזרת תרחישים שונים לתזוזות בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה- VaR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל בהתאם להגדרתו להתמודד עם אירועי קיצון.

תוצאות ה- VaR ל 31 במרץ, 2024 המוצגות [בטבלה 40](#) להלן מלמדות על ערך הנמצא במרחק סביר מהמגבלה שקבע הדירקטוריון, כאשר ערכו בסוף תקופת הדיווח וכן, ערכו המקסימלי במהלך הרבעון הראשון 2024 גבוה מערכו ברבעון המקביל של שנת 2023, העלייה בערכו, נובעת בחלקה משינוי במאזן (היקף ותמהיל) ובחלקה משינויים בנתוני השוק בתקופת עליית הריבית והתנודתיות של חלק מגורמי הסיכון, בעיקר, תשואות האג"חים הממשלתיים.

טבלה 40 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

אומדן ה-VaR לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31 במרץ 2023		31 במרץ 2024		
סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה ⁽²⁾	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה ⁽²⁾	סוף תקופת הדיווח
במיליוני ש"ח				
חשיפה בפועל	41.9	44.0	27.7	34.1
מגבלת הבנק ⁽¹⁾	55.8	55.8	50.0	50.0

⁽¹⁾ מגבלת ה-VaR של הבנק מהווה כ-4% מהון רובד 1 של הבנק, נכון סוף תקופת הדיווח.

⁽²⁾ המגבלה חושבה לפי מועד הערך המקסימלי.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים, בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון ריבית (ללא מרווח סיכון האשראי) הוא הסיכון הנשקף להוננו ולרווחיו של הבנק כתוצאה מתנועות שליליות בשיעורי הריבית המשפיעות על הפוזיציות הקיימות בתיק הבנק. כאשר שיעורי הריבית משתנים, משתנים עמם השווי הנוכחי והעתידי של תזרימי המזומנים העתידיים. אלה, גורמים לשינוי בערכם הבסיסי של נכסי הבנק, התחייבויותיו ופריטים חוץ מאזניים, ולפיכך, הם משנים את ערכו הכלכלי של התאגיד. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים גם על הרווחים של הבנק, על ידי שינוי ההכנסות וההוצאות הרגישות לריבית, דבר המשפיע על הכנסות הריבית, נטו (Net Interest Income). סיכון ריבית ברמה גבוהה יכול להוות איום משמעותי על בסיס ההון הנוכחי של תאגיד בנקאי או על רווחיו העתידיים ככל שלא ינוהל כהלכה, ובפרט, לא יוטלו מגבלות תאבון סיכון על ערכי חשיפת הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית הינם:

- א. סיכון תמחור מחדש (Repricing risk) - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניים של הבנק. אי התאמות במועדי התמחור מחדש עלולות לחשוף את הרווחים ואת השווי הכלכלי לתנודות בלתי צפויות עקב שינויים בשיעורי הריבית.
 - ב. סיכון עקום התשואה (Yield curve risk): סיכון הנובע מתזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה אשר משפיעות באופן שלילי על רווחי הבנק או על השווי הכלכלי. התזוזות בעקום התשואה נובעות משינויים בקשרים בין שיעורי ריבית לתקופות פירעון שונות של אותו מדד או שוק. השינויים בקשרים בין שיעורי הריבית יבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול).
 - ג. סיכון בסיס (Basis risk): סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים הפיננסיים השונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש. הבדלים אלו יכולים לגרום לשינויים בלתי צפויים בתזרימי המזומנים ובמרווח ההכנסות בין נכסים, התחייבויות ומכשירים חוץ מאזניים בעלי תקופות לפירעון או תדירויות תמחור מחדש דומות.
 - ד. סיכון אופציונליות (Optionality risk): סיכון הנובע משינוי בעיתוי או בהיקף של תזרימי מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק. (לדוגמה - הלוואות המקנות ללווים את הזכות לפרוע פירעון מוקדם, סוגים שונים של מכשירי הפקדה ללא מועד פירעון המקנים למפקידים את הזכות למשוך כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות). החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד הנובע בעיקר, מפעילות ההלוואות לדירוג ונתיק הנוסטרו ובמגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.
- הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרימים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נממדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים המבטאים תזוזות שונות (מקבילות או שאינן מקבילות) בעקום הריבית בשגרה ובקיצון. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות לדירוג ובאשראי הצרכני להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. במהלך הרבעון הרביעי, חלה עליה בסה"כ בערכי מדדי סיכון הריבית שנבעה בעיקרה מעליה בחשיפת הריבית של הנוסטרו הן בתיק הזמין והן בתיק למסחר. ברבעון הראשון של שנת 2024 חלה עליה בחשיפת הריבית הנמדדת באמצעות תרחישים של תזוזת מקבילה בעקום הריבית. עם זאת, ברבעון זה כמו במהלך כל שנת 2023, חשיפת הריבית בתיק הבנקאי הינה מתחת לתיאבון הסיכון של הבנק כפי שעולה מנתוני [טבלה 42](#) המציגה את תוצאות השפעת תרחישים שונים הפועלים על עקום הריבית (תזוזות מקבילות שלו וגם תזוזות שאינן מקבילות, המבטאות תזוזת של העקום או לאורך העקום) על השווי הכלכלי (השווי ההוגן של הבנק). במהלך שנת 2022 ובשנת 2023, עם עליית הריבית במשק, חלה עלייה מהותית בשיעור הפיקדונות בריבית משתנה ובמקביל ירידה בשיעור הפיקדונות בריבית קבועה כאשר בסה"כ ניתן היה לראות עליה משמעותית בהיקף פיקדונות ממשקי הבית. בעקבות ההסטה לפיקדונות בריבית משתנה הצטמצם העודף של הנכסים על התחייבויות בריבית משתנה וכתוצאה החשיפה (החשבונית, במונחי רווח והפסד) בטווח הקצר קטנה, וכן ההכנסות הצפויות מריבית כתוצאה מעליית ריבית של 1% כפי שמוצג בנתוני [טבלה מספר 44](#). לעליית הריבית הייתה השפעה חיובית על הכנסות הריבית נטו של הבנק. נכון לחודש מרץ 2024 החשיפה הינה לעליית ריבית.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 41 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 במרץ 2024			יתרה ליום 31 במרץ 2023			יתרה ליום 31 בדצמבר 2023		
	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
שווי הוגן מתואם ⁽¹⁾	1,004.3	(21.3)	983.0	1,040.9	33.2	1,074.1	911.9	(46.6)	865.3
מזה: תיק בנקאי	688.3	(58.9)	629.4	1,031.2	30.2	1,061.4	902.7	(46.8)	855.9

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16' לדוחות הכספיים](#).

טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2024			יתרה ליום 31 במרץ 2023			יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים									
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	(61.6)	(8.1)	(69.7)	(52.2)	(5.3)	(57.5)	(54.8)	(4.4)	(59.2)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	(6.6)	(0.8)	(7.4)	(5.6)	(0.6)	(6.2)	(5.9)	(0.5)	(6.4)
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	71.4	8.9	80.3	62.1	5.8	67.9	64.6	4.8	69.4
שינויים לא מקבילים									
התללה ⁽²⁾	(38.8)	(4.5)	(43.3)	(42.8)	(3.1)	(45.8)	(41.8)	(3.3)	(45.1)
השטחה ⁽³⁾	26.4	2.7	29.1	32.2	1.9	34.1	31.0	2.4	33.4
עליית ריבית בטווח הקצר	3.2	(0.8)	2.4	10.8	(0.5)	10.3	9.2	0.2	9.4
ירידת ריבית בטווח הקצר	(2.7)	0.7	(2.0)	(9.0)	0.4	(8.6)	(7.7)	(0.1)	(7.8)

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

⁽²⁾ התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 43 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2023			31 במרץ 2023			31 במרץ 2024		
הכנסות			הכנסות			הכנסות		
ריבית, הכנסות מימון			ריבית, הכנסות מימון			ריבית, הכנסות מימון		
נטו	שאינן מריבית	סך הכול	נטו	שאינן מריבית	סך הכול	נטו	שאינן מריבית	סך הכול

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%	6.2	(3.4)	2.8	16.6	4.1	20.7	12.0	(1.4)	10.6
מזה: תיק בנקאי	6.2	(1.4)	4.8	16.6	(1.7)	14.9	12.0	(2.0)	10.0

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי של ראה [ביאור 16 לזוחות הכספיים](#).

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה הצמוד למדד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

במסגרת עדכון מסמך המדיניות הפיננסית לשנת 2024, אישר הדירקטוריון את הרחבת מגבלת חשיפת הבסיס הצמודה למדד עד ל 80% מהון רובד 1.

החשיפה לסיכון האינפלציה נכון ליום 31 במרץ, 2024 גבוהה בערכיה למול חשיפת הבסיס ביום 31 בדצמבר, 2023. [ראה גם טבלה מספר 46](#).

חשיפת הבנק במט"ח היא נמוכה מאוד כפי שעולה גם מהמגבלה שנקבעה על פעילות זו, העומדת על 10 מיליון דולר בלבד.

כפי שצוין לעיל, עקב התנדטיות בשווקים ואי הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, פועל הבנק באופן דינאמי לעדכן את חשיפותיו, בהתאם למצב בפועל. השפעת תרחישים שונים בעקבות שינויים בשיעור מדד המחירים לצרכן היא נמוכה, [ראה טבלה 46](#).

טבלה 44 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

מגבלה 2024	חשיפה בפועל ליום 31 במרץ 2024
צמוד (אחוז מהון רובד 1)	31.8%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	(1.8)
80%	10 +/- מיליוני דולר

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ומדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 45 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 במרץ 2024 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 במרץ 2024						
מטבע ישראל			מטבע חוץ			
לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל	
14,976.9	5,352.5	611.7	287.4	443.1	21,671.6	נכסים
14,408.7	4,758.1	770.4	303.8	29.3	20,270.3	התחייבויות
(12.8)	(151.7)	147.9	16.6	-	0.0	מכשירים נגזרים
555.4	442.7	(10.8)	0.2	413.8	1,401.3	סך הכל כללי

טבלה 46 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽²⁾⁽¹⁾ (במיליוני שקלים):

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 31 במרץ 2024	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשנת 2024	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשנת 2024
עלייה של 3% במדד	22.5	28.1	-
ירידה של 3% במדד	(22.5)	-	(28.1)

⁽¹⁾ נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד דצמבר 2023.

⁽²⁾ ליום 31 במרץ 2024 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל. קיימת השפעה של תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-42.1 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2024.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית. לפי מדיניות הבנק, בחישוב החשיפה הבין-מטבעית, השקעות בקרנות שאינן למסחר מחושבות בהתאם למטבע ההשקעה. בביאור 15 לדוחות הכספיים, המוצג בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, קרנות שאינן למסחר מוצגות כפריטים שאינם כספיים ואינן מחושבות בחשיפה לפי בסיסי הצמדה.

טבלה 47 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע באלפי ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מינום שנת 2024		מקסימום שנת 2024		ליום 31 במרץ 2024		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
(1,572.0)	(2,005.0)	1,034.0	7,769.5	107.0	2,262.0	התחזקות של 10%
(1,033.0)	(7,769.5)	1,572.0	2,005.0	(107.0)	(2,262.0)	החלשות של 10%

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי (רגישות הון הבנק לשינויים) של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערות במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערות כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה [ביאור 15 לדוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 31 במרץ 2024 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-28.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-11.6 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 31 במרץ 2024 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה בכ-74.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-77.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2023. כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק משקיע מעת לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתר כספי ההתחייבות. לפרטים נוספים אודות ההתחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות בדוחות הכספיים](#).

בחינה בדיעבד לאיכות המודל (Back Test)

בחינת איכות המודל נבדקת על פי תוצאות הבחינה בדיעבד (Back Test). בדיקה זו כוללת השוואה בין התוצאה המתקבלת על פי התחזית ששימשה את המודל, לבין התוצאה בפועל, קרי מתבצעת השוואה בין הרווח וההפסד שהיה מתקבל בפועל (לבין ההפסד החזוי ע"פ המודל). על פי שיטה זו, תוצאות הבחינה מסווגות לשלושה אזורים בהתאם לשיטת ה"רמזור": ירוק, צהוב ואדום אשר נקבעים בהתאם למספר החריגות שנמצאו בבדיקה. לקביעת האזור נדרש מינום של 250 תצפיות. נכון לרבעון הראשון 2024, בבחינת ה Back Test למול נתוני VAR היסטורי לתקופת החזקה של יום אחד ולתקופת החזקה של 10 ימים נמצא כי המודל הינו ב"איזור הירוק". מספר החריגות היה נמוך מארבע חריגות. החריגות התרחשו בחודש אוקטובר, 2023 עם פרוץ המלחמה ,

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הוא הסיכון שנובע מאי-ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות של פיקדונות ומביקוש בלתי צפוי לאשראי שעל הבנק לספק באופן מיידי ושייגרמו לכך שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות בשל החשש להאטה או קושי ביכולת הגיוס של חוב סחיר או מלקוחות מוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים וביחס LCR גבוה, ובנוסף בפערי תזרים נמוכים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים בפיקדונות ובאשראי במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

הבנק נכנס לאירוע המלחמה עם עודפי נזילות גבוהים. במהלך השנה וחצי האחרונים השכיל הבנק לשפר עוד יותר את פרופיל הנזילות שלו, והגדיל את סך הפיקדונות מהציבור. שיעור הפיקדונות של אנשים פרטיים מהווה כ- 70% מסך פיקדונות הציבור, הדבר נובע מיכולת הבנק להציע ללקוחות הפרטיים הצעות ערך מהטובות בשוק, החל מתחילת תהליך העלאת הריבית בשנת 2022. עם פרוץ המלחמה החל הבנק בניטור מוגבר של אינדיקטורים מרכזיים בנזילות. פרופיל הסיכון התאפיין בצבירה חיובית של פיקדונות מהציבור, כאשר הוא מצליח לגייס פיקדונות חדשים, וזאת, עדות למוניטין ואמון הציבור בבנק לאור הצעות הערך שהציע ללקוחותיו עוד טרום המלחמה. יחס כיסוי הנזילות, ה- LCR, המשיך לשמור על ערכים גבוהים והוא נע במהלך התקופה סביב 200% ומעלה. היקף הנכסים הנזילים (מהמודל) נשמר על ערך גבוה מאוד, כ-5 מיליארד ש"ח. לבקשת בנק ישראל מהממכרת הבנקאית, העביר הבנק אליהם בנובמבר 2023 תוצאת תרחיש קיצון ליחס כיסוי הנזילות. בתרחיש זה, גדלו שיעור המשיכות מפיקדונות הבנק לשיעורים גבוהים מאוד יחסית להנחות ה- LCR כפי שהוא מחושב בשגרה. נציין, שגם בחישוב שבשגרה, מניח ה- LCR שיעורי משיכות בקיצון. שיעורים אלה הוגדלו על ידי הבנק בתרחיש המלחמה. גם בתרחיש זה, שמר הבנק על יחס ה- LCR הגבוה מהיחס הרגולטורי שנקבע. למרות מצב הנזילות של הבנק, לאור אי הוודאות לגבי התנהגות גורמי המאקרו במהלך המלחמה ואחריה, מגוון תחזיות מומחים השוות זו מזו, ואף מתחזית בנק ישראל, ולאור הקשת הנרחבת של התרחישים היכולים להתפתח עקב המלחמה, העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון הנזילות בגורמי הסיכון מרמה של סיכון נמוך לרמה של סיכון נמוך – בינוני.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן, הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 31 במרץ, 2024 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-1,302 מיליון, כ-7.9% מפיקדונות הציבור, בהשוואה ל-1,435 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2023. לאחר הערכת פרופיל סיכון הנזילות ברבעון הראשון של שנת 2024, החליט הבנק להשאיר את דירוג סיכון הנזילות על הרמה שנקבעה ברבעון השלישי לשנת 2023. לפירוט ראה [טבלת גורמי הסיכון בפרק 3.5](#). לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2024 על 185%. הבנק מנהל פעילות עסקית מול מוסדות פיננסיים. בשנה האחרונה הבנק הגדיל את היקף הפיקדונות הקצרים ממוסדות כספיים (עד חודש). לו יתפתח משבר נזילות, פיקדונות אלה קצרים, וניתנים למשיכה בפרק זמן קצר מתחילת משבר, ביזמת הבנק או המפקידים, קרי, ערך ה- LCR של הבנק יעלה.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
 - סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים (מכנה).
- על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.
- [טבלה 48](#) להלן מראה כי יחס כיסוי הנזילות של הבנק הממוצע עמד בסוף הרבעון הראשון של השנה על כ-225%, דומה מאוד לערכו המסורתי ברבעונים הקודמים (בנטרול עסקאות מרווח היחס עומד על 303%).

טבלה 48 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 במרץ		
2023	2024	
218%	225%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

יחס מימון יציב (NSFR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III. החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על פני סך המטבעות ושלא יפחת מ-100%.

יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 31 במרץ 2024 על 137%.

לפרטים נוספים אודות יחס מימון יציב ראה [ביאור 18 בדוחות הכספיים](#).

אופק השרידות

אופק השרידות מודד את הזמן שבו הבנק מסוגל לעמוד בכל התחייבויות התשלום שלו הנובעות מפעילות עסקית מתמשכת בתרחיש קיצון חמור. מקדמי המשיכה נקבעו בהתאם לסוג המוצר וסגמנט הלקוח.

אופק (ימי) השרידות עמד ליום 31 במרץ, 2024 על 105 ימים, גבוה מערך המגבלה שקבע הבנק.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-73% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיינת בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-81% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-50% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליון ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירותי בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים. לבנק יכולת לקבל הלואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים, אך נמצאת במעקב שוטף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2024, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי בבנק כוללת את מכלול סיכונים הבקרה הפנימית, תפעולי, מעילות והונאות, טכנולוגיים, א. מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, משפטי, ציות, הוגנות, מוניטין. ניהול ובקרת סיכונים אלה מתבצע בכל מצב טבע (שיגרה, התרעה, איום/קיצון).

הסיכונים התפעוליים שונים מהסיכונים הבנקאיים האחרים, בהיותם סיכונים פסיביים, שאינם מקושרים ישירות לפעילות המניבה תגמול צפוי, אלא קיימים כחלק טבעי מפעילות הבנק. סיכונים תפעוליים גלומים בפעילות של כל עובד בבנק ובכל תהליכי העבודה בארגון, בשל מגוון הפעילויות שבו, בהיות הארגון בעל נכסים, מפעיל מערכות מידע, ובהתקיים קשר עם לקוחות, עובדים וספקים. בשל עובדה זו, סוגו אירועי כשל תפעולי לפי סוגים שנקבעו על ידי וועדת באזל ובאופן דומה, בהוראה 350 של בנק ישראל לניהול הסיכון התפעולי – מעילה, הונאה, נזק לנכסים פיזיים, תקלות מחשב, אירועי קיצון כולל אירוע טבע(רעידת אדמה, תקלת מחשב, מגיפה) ועוד. בנוסף, אירוע של כשל או כמעט כשל תפעולי יכול לעורר התממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון מוניטין יכול להתממש כתוצאה של אירוע סיכון בקרה פנימית כגון, אירוע סייבר או אירוע טכנולוגי והוא יכול להוביל להתממשות סיכון נזילות.

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים, ומבצע סקרי ותהליכי הערכה באופן שוטף המשולבים לתוך מפת סיכונים כוללת של הפעילויות העיקריות בבנק, ובנוסף, מבצע תהליך ארגוני להפקת לקחים מאירועי כשל או אירועים של כמעט כשל. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי עודכנה במהלך השנה האחרונה כדי שתתאים להנחיות באזל משנת 2021, והבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה לטפל בכל היבטי הסיכון התפעולי מתוך תפיסה של ראייה רחבה, הכוללת את מכלול סיכונים הבקרה הפנימית, ובפרט, את סיכון המוניטין, כפי שהוזכרו לעיל. עם זאת, כל אחד מסיכונים הבקרה הפנימית של הבנק מנוהל במסגרת טיפול פרטנית.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים הנובעים מפעילות מחוץ לבנק, בעיקר, בהיבט סיכונים סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים. מוקדי הסיכון העיקריים כאמור לעיל, הינם סיכונים סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכונים מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות ומיקור חוץ.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים: הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ולייעל את שיטות העבודה ואת תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.

הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי. ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך. ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים מקיפים ואינטגרטיביים ככל הניתן וגיוש תכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר בכמה של פעילויות וקווי עסקים. יצירת מפת סיכונים כוללת של הבנק, המבטא את סיכונים הבקרה הפנימית השונים להם חשוף הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון טכנולוגי, ציות והוגנות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, מעילות והונאות, סייבר, הגנת הפרטיות ועוד, בכל אחד מהתהליכים העסקיים המהותיים לפעולת הבנק. הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים, כולל תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים והקמת פורומים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים וסיכונים בקרה פנימית וטיפול בהם.

הטמעת יכולות לניתוח מתמשך של תרחישי קיצון עבור הסיכון התפעולי וסיכונים הבקרה הפנימית הנוספים.

יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורומים שנקבעו ברמת חטיבה, ברמת ההנהלה או דירקטוריון הבנק, וזאת, בהתאם למדיניות ייעודית של הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי. איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקות לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד מהותי ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.

מפת הסיכונים התפעוליים, תכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.

מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.

פרק ייעודי במסמך הסיכונים הרבעוני במסגרת דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים טכנולוגיים, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית וסיכונים בקרה פנימית נוספים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.

הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים והוא פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה, המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, פורומים ייעודיים, תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי ההערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוניטין, סיכונים מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכונים בקרה פנימית. כחלק מראיה זו, נמצא הבנק במהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו, וכפי שצוין בדוח זה, בוצע ברבעון הנוכחי תרגיל הנהלה נרחב במתווה תרחיש מלחמה. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית מנוהלת כתהליך מתמשך בשגרה. עם פרוץ המלחמה, הגביר הבנק את תשומת הלב ונקט משנה זהירות על מנת להבטיח כי בעידן כזה, שבו הפוטנציאל להתממשות סיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית עלה באופן משמעותי יחסית לשגרה, מסגרת הטיפול של הבנק אכן הולמת את האתגר שכפה עלינו המצב.

למידע מפורט על פעילות מערך הבקרה הפנימית של הבנק במהלך המלחמה, ראה בהמשך פרק זה, בדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2023 ודוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 במרץ, 2024.

להלן תיאור אופן הטיפול של הבנק בסיכון הבקרה הפנימית:

סיכון המשכיות עסקית – הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, כאשר גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנוכח תרחישי ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה, תרחיש רעידת אדמה, תרחיש "עלטה" (בשל היערכות המשק למצב של הסלמה בצפון ולתרחיש של עלטות עד 48 שעות ל- 60% מהאוכלוסייה בארץ, הפסקות חשמל ממושכות ושיבושים בתקשורת) ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

על פריצה מלחמה חרבות ברזל, הופעלה מיידית תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק. התכנית פועלת מאז כהלכה. כל התהליכים העסקיים של הבנק פועלים. מבוצעות הערכות סיכונים ופעילות ההמשכיות העסקית של ההנהלה, דיווח מנכ"ל ליו"ר, ישיבות דירקטוריון, משק שוטף עם בנק ישראל (כולל שיחות בין מנהל הסיכונים להערכה מוסדית) ומענה לדוחות שביקשו, ביניהם תרחישי קיצון בקשר עם תכנון הון ותכנון הנזילות, ראה לעיל. טיפול במתווה ההקלות שנקבע על ידם, ובפרט, במתווה ההקפאות. בתכנית העבודה לשנת 2024 נבנתה תכנית תרגול להמשכיות עסקית, אשר החלה כבר ברבעון הראשון של השנה עם תרגיל מלחמה (נוכח הפוטנציאל להסלמה בגזרה הצפונית). לבנק מדיניות עבודה היברידית המשלבת עבודה בבית ובאתרי הבנק באופן ההולם את הנחיות וציפיות בנק ישראל. לעקרונות מדיניות זו חשיבות בכל הקשור ליכולת ההמשכיות העסקית של הבנק, בעיקר, בגין המשאבים שהושקעו והעקרונות שנקבעו בעת הקורונה, חודדו ועודכנו עם פרוץ המלחמה, המאפשרים לעובדי הבנק וליחידות הנדרשות לגיבוי(לו) נמנעה פעילות באתר הראשי(לעבוד מהבית).

סיכון סייבר ואבטחת מידע – הבנק, כמו יתר התאגידים במערכת הבנקאית בישראל חשוף לאיומי סייבר הולכים ומתפתחים. התממשות עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, לגניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. עוד במהלך שנת 2022, כתוצאה מהתגברות האיומים המתמשכים ועל אף הרמה הגבוהה והשקעת המשאבים הנרחבת שמבצע הבנק לטיפול בסיכון זה, העלה הבנק את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לבינוני גבוה. בשל העלייה ברמת הסיכון, בנק ירושלים פעל להתאים את מבנה אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע, תוך הקצאת המשאבים הנדרשים לטיפול בסיכון. ראיית הבנק היא כי סיכון זה הוא אחד מהסיכונים המהותיים לפעילות הבנק שפוטנציאל הנזק ממנו יכול להיות גבוה ולפיכך, הוא פועל בהתמדה להפחתת סיכונים סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום, של הגנת הסייבר ואבטחת המידע.

כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. מתקיימות בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחידרות, הטמעה של מוצרי אבטחת מידע מתקדמים, ניטור שוטף 24/7 ועוד, כל זאת למול הצורך לתת מענה למטרות וליעדי הבנק העסקיים.

מעת פרצה מלחמת חרבות ברזל, הבנק נמצא במוכנות גבוהה לחסימת אירועי מניעת שירות (DDOS). בנוסף, ניתן דגש על מודעות עובדים נוכח המלחמה: הפצת ידיעות לעובדי הבנק באמצעות הדוא"ל וקבוצת ה-Facebook, הרחבה וטיוב של חוקי הניטור – בדגש על גישה מרוחקת ולמערכות הבנק (לצד הניטור הקבוע בכל שעות היממה, כוננים נוספים זמינים 24/7 לטיפול בהתרעות ואירועים), קשר רציף עם הפיקוח על הבנקים, מערך הסייבר הלאומי וה-Cert הפיננסי. דיווח יומי של סטאטוס הגנת הסייבר ואבטחת המידע לפיקוח על הבנקים.

הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועבור כל מאגר נבחנה עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות הוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואחר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את ההמשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין אירועי סייבר.

לאור האיומים הגיאופוליטיים המתמשכים, מלחמת חרבות ברזל, מלחמת רוסיה ואוקראינה, וכן, העלייה בשימוש באמצעים הדיגיטליים, בשימוש בענן ושימוש במיקור חוץ, קיימת להערכת הבנק עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים. אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע פועלת באופן שוטף ורציף. מתבצעת פעילות ענפה של הדרכה והסברה לעובדים, בין היתר באמצעות תרגול דיוג (פישנינג) ואירועי כופרה וכן, אירועים נוספים, בהתאם לתרחישי הייחוס של הבנק, והבנק מקפיד לבצע תרגולי סייבר (שחלקם משולבים עם אירועים וסיכונים אחרים, כגון, סיכון הנזילות), וכן, היה שותף לתרגיל שביצע בנק ישראל למערכת הבנקאית. מתקיים קשר שוטף למול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים. ניתן דגש מיוחד לשירותי מודיעין נוספים עליהם הבנק מנוי. פעילות הבנק בתחום אבטחת מידע וסייבר, וכן, בענן, מעוגנת במסמכי מדיניות מפורטים, הקובעים את העקרונות לניהול ובקרת סיכונים אלה, את קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכון, ואת הדיווחים הנדרשים, כולל לחברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק ודירקטוריון הבנק. הבנק בוחן סיכון זה גם באמצעות פורומים המשמשים אותו לניתוח תרחישי קיצון.

אגף הסייבר, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ומחלקת סיכונים תפעוליים הסדיר מערך לטיפול באנומליות, באמצעות חוקים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות היכולות להתריע על פוטנציאל לאירוע שאיננו בשגרה. מתודולוגיה חדשה לניטור סיכון סייבר ואבטחת מידע – אושרה ונמצאת בהטמעה. המודל מאפשר הסתכלות כוללת ורחבה יותר על היבטי ניהול סיכון הסייבר ואבטחת מידע בבנק, מרחיב את הנושאים המקצועיים לניהול תיאבון הסיכון כגון: ממשל תאגידי, תפעול ובקרה, תהליכי ניהול סיכונים, יכולת התמודדות בזמן אמת עם אירועי סייבר ואבטחת מידע.

סיכוני טכנולוגיית המידע – טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכוני סייבר ואבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק.

הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי החל מפרוץ חרבות ברזל, להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה, ובשנת 2023 הפונקציה שולבה בתהליכי הערכת הסיכונים בחטיבת הטכנולוגיה. הבנק פועל בהתאם לאסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל שלו שאושרה לפני כשנה, הקובעת את העקרונות ליצירת תשתית טכנולוגית מתאימה לעמידה בצרכי העסקיים של הבנק כפי שעולה מהאסטרטגיית העסקית שלו. עיקר האסטרטגייה קובע תהליכי מודרניזציה המאפשרים לבנק ליצור תשתית טכנולוגית ודיגיטלית הפועלת בשכבה "מעל" למערכות הליבה של הבנק. עת פרצה מלחמת חרבות ברזל, בוצעה היערכות מהירה במטרה לאפשר עבודה מהבית לכלל העובדים החיוניים בכל תרחיש (יחידת תשלומים, חדר מסחר, מוקד הבנק). באגף מערכות מידע גויסו 24 עובדים למילואים, מתוכם 16 ממחלקת תשתיות. מבוצע קידום מהיר של פריסת תשתית חיבור מרוחק באתר ה-DR. בוצעו פיתוחים ליישום מתווה ההקלות שפרסם בנק ישראל, הכולל, בין היתר, הקפאת תשלומים ופריסה של הלוואות משכנתא ואשראי צרכני, פטור מעמלות לאוכלוסייה מוגדרת, שיוניים בתקנות צ'קים ללא כיסוי ועוד.

מניעת מעילות והונאות – לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. הבנק ביצע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאליים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסקרים. תוצאות הסקרים משולבים במפת הסיכונים הכוללת של הבנק. עם תחילת המלחמה, בוצעה הערכת סיכון למעילות והונאות (בדומה ליתר סיכוני בקרה פנימית) והוגברו הבקורות (או תדירות הבקורות). בנוסף, בשיתוף עם אגף הסייבר והגורמים העסקיים הוטמעו חוקי ניטור נוספים רלבנטיים לתקופת המלחמה במערך ניטור האנומליות של הבנק, במטרה לבצע ניטור ובקרה על פעילויות שפוטנציאל הסיכון מהם גבר והופעל מוקד לטיפול בהונאות המטפל בהתרעות אלה. המוקד פועל במחלקת סיכונים תפעוליים של הבנק. ברבעון הנוכחי, באופן דומה לעלייה במקרי ההונאות במערכת הבנקאית, חלה עלייה גם במקרי ההונאה בבנק. הבנק גיבש תכנית עבודה מוסדרת להתמודדות עם מקרים אלה המתבססת על העקרונות הקיימים, ביניהם: הדרכה וחזקת המודעות, תחקירים והפקת לקחים, עיבוי המערך לניטור אנומליות וצעדים נוספים.

ציאות, איסור הלבנת הון ומימון טרור – סיכון הציאות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.

כחלק מניהול סיכון הציאות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכונים הציאות, מטופלים מקרים של הפרות ציאות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק.

ניהול סיכון הציאות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם להוראה 308. הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו. תכנית העבודה של הבנק נותנת דגש להמשך המהלכים להטמעת סיכון ההוגנות ביחידות הבנק, לשדרוג הבקורות של הקו הראשון (הקווים העסקיים) והקו השני (יחידת הציאות ואיסור הלבנת הון בחטיבת ניהול הסיכונים), בין היתר, באמצעים טכנולוגיים, ולמהלכי הדרכה הנדרשים כדי להגביר באופן שוטף את המודעות לטיפול בסיכונים אלה. עת פרצה מלחמת "חברות ברזל", הוגברו מהלכי הבקרה הממוקדים במוקדי סיכון פוטנציאליים ובהם פעילות עמותות שיתכן ויש להם קשר לגורמים עוינים, וכן, פעילות הכרטיסים הנטענים ברצועת עזה.

במהלך הרבעון הנוכחי המשיכה יחידת הציאות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה, הבנק מקפיד לעמוד במלוא ההנחיות והציפיות של בנק ישראל בנושא זה. בדוח בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 – יוני 2022 נמצאו הפרות לכאורה של הוראות הצו הבנקאי לניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן של הוראות נוהל בנקאי תקין 411. בהתבסס על הממצאים האמורים, הודיע המפקח על הבנקים ביום 7 ביוני 2023 על כוונתו להטיל עיצומים כספיים על הבנק בגין הפרות לכאורה של הוראות ניהול בנקאי תקין 411 וכן על בקשתו מהוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאים להטיל על הבנק עיצומים כספיים, בגין הפרת הצו הבנקאי. במהלך חודש ספטמבר 2023 התקיימו דיונים בשני ההליכים האמורים, האחד בפני ועדת העיצומים והשני בפני המפקח. הבנק ביצע פרויקט מיוחד לאורך כל שנת 2023 לטיפול בכלל הממצאים שעלו בדוח הביקורת. נכון לרבעון הראשון של שנת 2024 הסתיים הטיפול בכל ממצאי הדוח.

סיכונים משפטיים

נובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון קיים גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות מהותיות, או תשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל מלקוח או מצד שלישי בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה. מפרוץ המלחמה האגף לייעוץ משפטי מרכז ומעדכן את יחידות הבנק בכל ההוראות וההנחיות שפורסמו לאור מצב המלחמה, על ידי הרגולטורים השונים, ובמיוחד ההוראות וההקלות שפורסמו ע"י בנק ישראל, ובכלל זה מתווה ההקלות וההקפאות שהוסכם בין הבנקים ובנק ישראל.

נכון ליום 31 במרץ 2024, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשות הינה אפשרית (Reasonably Possible) או אינה קלושה למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 [בביאור 11 לדוחות הכספיים](#).

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול ובקרת הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינויי מאקרו, אי הוודאות מתמשכת, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקורות, קרי, את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחדיד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. מתחילת המלחמה, עם העלייה באי הוודאות והתמשכותה כולל ברבעון הנוכחי, הגבירו ההנהלה והדירקטוריון את תדירות הערכת הסיכונים שהם מבצעים, תוך בחינה של השינוי בפרופיל הסיכון של הבנק מול המגבלות (תאבון הסיכון) שקבעו במדיניות הבנק.

[טבלה מספר 49](#) מציגה את גורמי הסיכון של הבנק, נכון למועד פרסום דוח זה. העמודה הראשונה בטבלה מפרטת את גורמי הסיכון. העמודה השנייה בטבלה מציגה את דירוג גורם הסיכון ליום 31 במרץ, 2024 שינויים שבוצעו בגורמי הסיכון החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 (תחילת המלחמה) סומנו בטבלה בכוכבית. הסבר על מהות השינוי ניתן בפרקים הרלוונטים בדוח זה. ברבעון הנוכחי, לאור יציבות פרופיל הסיכון כפי שהוצג בדוח זה, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון של הבנק, יחסית לסוף שנת 2023.

טבלה 49 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכת הסיכון
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכונים שוק *	נמוכה - בינונית
סיכון ריבית*	נמוכה - בינונית
סיכון אינפלציה *	נמוכה - בינונית
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח *	נמוכה - בינונית
סיכון נזילות	נמוכה - בינונית
סיכון תפעולי (כולל סיכון מעילות והונאות)	בינונית- גבוהה
סיכון מודל	בינונית
סיכונים טכנולוגית המידע	בינונית
סיכונים אבטחת מידע וסייבר	בינונית- גבוהה
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית
סיכון ציות ואכיפה פנימית	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית

* גורמי הסיכון בהם הועלתה דרגת הסיכון ממועד פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2023.

ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו בעת יישום המדיניות החשבונאית בדוחות כספיים אלה, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023, לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2023.

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחווות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

- (1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- (2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום תקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

פרק 5- מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

החל מיום 7 באוקטובר 2023 מדינת ישראל נמצאת במלחמה. בנק ירושלים נרתם בעת הזו לסיוע עבור הקהילה, ביזמות קהילתיות שונות ובהן אירוח משפחות שפנו מבתיאור עוטף עזה והדרום, רכישה ושינוע של ציוד ומזון לתושבי העוטף והדרום, לחיילי צה"ל ותרומה למטה החטופים והנעדרים. בישיבתו מיום 10 באוקטובר 2023 דירקטוריון הבנק אישר את הגדלת תקציב התרומות בסך של 125 אלפי ש"ח.

כמו כן, על מנת לעודד את העובדים להמשיך להתנדב בשלל היוזמות הקהילתיות, הבנק יצא בקמפיין בקרב עובדי הבנק לעידוד יוזמות התנדבות בקהילה המקומית, במסגרתו הבנק מכיר ב-8 שעות התנדבות בחודש כשעות עבודה למטרות תרומה בקהילה. בנוסף, הוקם בבנק פורום מתנדבים המשגר מדי בוקר מתנדבים למיזמי התנדבות שונים, כגון ביטול ואריזת מנות חמות לחיילים, חלוקת מזון לקשישים, קטיף במשקים חקלאיים ועוד).

הבנק מחויב, מזה שנים רבות, לפעול ולתרום למען הקהילה, והינו פועל לעידוד התנדבות ומודעות חברתית בקרב עובדיו, המעצימות אותם ומחזקות את תחושת הגאווה והשייכות לבנק. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות כגון אנשים עם מוגבלות, נוער בסיכון, ומקלטי נשים. בשנים האחרונות הגדיל הבנק באופן משמעותי את היקף התנדבות העובדים בפעילויות משותפות עם העמותות להן הוא תורם ומקיים עמן מגוון פעילויות על פני השנה. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד.

במהלך שנת 2022 הבנק החליט להשתתף, בפרויקט "גדולים במדים" של עמותת יד לילד המיוחד ואימץ יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף. זהו שיתוף פעולה מיוחד המשלב תרומה כספית לצד קשר שוטף עם היחידה וקיום פעילויות משותפות יחד והכל במטרה לתת הזדמנות לצעירים אלו לממש את הפוטנציאל שלהם דרך תרומה משמעותית לחברה, ושרות בצצה"ל.

נכון לסוף שנת 2023 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 960 אלפי ש"ח. לשנת 2024 גדל תקציב התרומות לסך של 1 מיליון ש"ח. הבנק ער וקשוב לצרכי הלקוחות כמתחייב ממכתב הדגשים של הפיקוח על הבנקים וכמובן ממצב השוק, הבנק נוקט בשורה של צעדים להקלת הנטל על לקוחותיו ובנוסף לאימוץ מתווה ההקלות של הפיקוח על הבנקים כמפורט [בביאור 18](#).

הבנק יזם מול לקוחות עו"ש בעלי מסגרת אשראי ומתגוררים 30 ק"מ מהעוטף בהצעה להגדיל את המסגרת ב-20% או 2,000 ש"ח, לנמוך מביניהם. היוזמות העיקריות בגינתן ניתנו תרומות הבנק במהלך הרבעון הראשון הן בעיקר עבור מלחמת חרבות ברזל, סלי מזון ותרומות עוגנים, לרבות עבור סלי מזון לחג הפסח.

לפרטים נוספים [ראה בפרק 1.3 - סביבה, חברה וממשל](#).

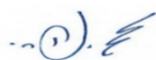
5.2 נושאים נוספים

דירקטוריון הבנק מביע הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם ותרומתם לקידום עסקיו.

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

28 במאי, 2024

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנקללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן
מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

28 במאי, 2024

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 (להלן: "הדוח").
- ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
- ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
- ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
- קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
- ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

28 במאי, 2024

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים - תוכן עניינים

98	דוח סקירה של ראי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
99	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
100	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
101	תמצית מאזן מאוחד
102	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
103	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
105	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2024 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
28 במאי, 2024

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			ביאור	
	2023	2024			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
1,370.9	312.2	330.5	2		הכנסות ריבית
639.2	136.0	158.3	2		הוצאות ריבית
731.7	176.2	172.2	2		הכנסות ריבית, נטו
133.3	17.6	11.0	7,14		הוצאות בגין הפסדי אשראי
598.4	158.6	161.2			הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
37.0	8.3	11.6	3		הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
123.8	31.0	32.3	4		עמלות
160.8	39.3	43.9			סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
254.3	62.9	61.5			משכורות והוצאות נילוות
126.8	30.7	33.9			אחזקה ופחת בניינים וציוד
165.1	35.8	37.7			הוצאות אחרות
546.2	129.4	133.1			סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
213.0	68.5	72.0			רווח לפני מיסים
76.3	24.3	24.5			הפרשה למיסים על הרווח
					רווח נקי
136.7	44.2	47.5			לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.10	1.60	2.90			המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
134.6	42.6	44.6			המיוחס לבעלי המניות
					רווח בסיס ומדולל למניה (בש"ח)
1.91	0.60	0.63			רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

28 במאי, 2024

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2023	2023	2024	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	ביאור	
136.7	44.2	47.5		רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.1	1.6	2.9		בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
134.6	42.6	44.6		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח (הפסד) כולל אחר:
				התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן,
13.0	(3.4)	(1.4)		נטו
1.8	(1.3)	(0.9)		התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
14.8	(4.7)	(2.3)	5	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
(5.1)	1.6	0.8		השפעת המס המתייחס
9.7	(3.1)	(1.5)		רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
146.4	41.1	46.0		הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.1	1.6	2.9		הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
144.3	39.5	43.1		הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

ראה גם [ביאור 5- רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 במרץ	
2023	2023	2024	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
נכסים			
5,157.1	3,962.0	4,850.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,098.8	1,325.0	1,210.7	ניירות ערך ⁽¹⁾
15,282.3	14,547.6	15,299.2	אשראי לציבור
(212.1)	(165.6)	(205.8)	הפרשה להפסדי אשראי
15,070.2	14,382.0	15,093.4	אשראי לציבור, נטו
232.5	204.3	231.8	בניינים וציוד
1.3	8.0	2.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
265.6	270.2	282.8	נכסים אחרים
21,825.5	20,151.5	21,671.6	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
16,479.1	14,777.8	16,556.0	פיקדונות הציבור
196.8	380.3	228.2	פיקדונות מבנקים
3,463.3	3,358.9	3,145.0	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
7.3	11.0	3.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
311.2	340.3	337.8	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
20,457.7	18,868.3	20,270.3	סך כל ההתחייבויות
1,329.2	1,245.2	1,359.8	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
38.6	38.0	41.5	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,367.8	1,283.2	1,401.3	סך כל ההון
21,825.5	20,151.5	21,671.6	סך כל ההתחייבויות וההון

⁽¹⁾ לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו [ראה ב"אור 6 - השקעות בניירות ערך](#).

⁽²⁾ מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 31 במרץ, 2024, 31 במרץ, 2023 ו- 31 בדצמבר, 2023 בסך 3.2 מיליוני ש"ח ו- 1.7 מיליוני ש"ח ו- 2.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון	זכויות	סך הכל	עודפים (גירעונות)	רווח	סך הכל הון	פרמיה	הון המניות	
	שאינן			(הפסד)	המניות			
	מקנת			כולל אחר	הנפרע			
עצמי	שליטה	שנצבר	מצטבר	וקרנת הון	וקרנת הון	וקרנת הון	הנפרע	
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)								
1,367.8	38.6	1,329.2	1,093.9	(25.2)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
47.5	2.9	44.6	44.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(12.5)	-	(12.5)	(12.5)	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
(1.5)	-	(1.5)	-	(1.5)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,401.3	41.5	1,359.8	1,126.0	(26.7)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2024
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
								מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן
-	1.6	(1.6)	-	-	(1.6)	(1.6)	-	מקנות שליטה
44.2	1.6	42.6	42.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(13.9)	-	(13.9)	(13.9)	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
(3.1)	-	(3.1)	-	(3.1)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,283.2	38.0	1,245.2	1,023.5	(38.0)	259.7	132.4	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2023
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2023 (מבוקר)								
1,256	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
								מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן
0.9	1.7	(0.8)	-	-	(0.8)	(0.8)	-	מקנות שליטה
136.7	2.1	134.6	134.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(35.5)	-	(35.5)	(35.5)	-	-	-	-	דיבידנד
9.7	-	9.7	-	9.7	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,367.8	38.6	1,329.2	1,093.9	(25.2)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
136.7	44.2	47.5	רווח נקי לשנה
			התאמות:
78.7	18.6	21.0	פחת על בניינים וציוד
133.3	17.6	11.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(43.0)	(14.1)	(11.5)	רווח ממכירת תיקי אשראי
0.5	-	-	הפסד ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(7.3)	(2.4)	(4.6)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
1.8	* 3.3	(0.1)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(3.5)	* (0.7)	(0.6)	דיבידנדים שהתקבלו בגין מניות שאינן למסחר
(16.3)	(5.2)	3.0	מיסים נדחים, נטו
-	0.2	(0.2)	פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
(20.6)	* (12.2)	(5.9)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
4.8	(1.9)	(0.8)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
66.0	(287.0)	(335.3)	ניירות ערך למסחר
(3.6)	(12.6)	(19.4)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(2.2)	1.5	(4.0)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
98.7	11.6	23.6	התחייבויות אחרות
(5.4)	(7.9)	(5.4)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
418.6	(247.0)	(281.7)	מזומנים נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תדרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
בדצמבר 2023			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תדרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(2,294.8)	(840.9)	(391.8)	שינוי נטו באשראי לציבור
(1,060.3)	(233.1)	(535.2)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
911.3	246.8	468.1	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
69.4	-	300.3	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
1,191.8	512.9	369.1	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(110.5)	(18.2)	(14.6)	רכישת בניינים וציוד
(1,293.1)	(332.5)	195.9	מזומנים נטו, שנבעו (ששימשו) לפעילות השקעה
תדרימי מזומנים מפעילות מימון			
2,212.3	511.0	76.9	שינוי נטו בפקדונות הציבור
(146.1)	37.4	31.4	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
1,423.9	662.4	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(754.3)	(2.2)	(334.2)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
0.9	-	-	הנפקת הון בחברות מאוחדות לבעלי מניות חיצוניים
(70.6)	(35.1)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
2,666.1	1,173.5	(225.9)	מזומנים נטו, ששימשו (שנבעו) מפעילות מימון
5.4	7.9	5.4	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
1,791.6	594.0	(311.7)	גידול (קטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
3,360.1	3,360.1	5,157.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
5,157.1	3,962.0	4,850.8	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
988.0	226.2	288.2	ריבית שהתקבלה
356.8	46.3	129.5	ריבית ששולמה
68.9	17.5	32.6	מיסים על הכנסה ששולמו
18.9	1.1	15.8	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח			
21.4	16.0	4.6	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
11.1	15.1	5.7	רכישת רכוש קבוע באשראי
-	13.9	12.5	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

106	עיקרי המדיניות החשבונאית	1.
109	הכנסות והוצאות ריבית	2.
110	הכנסות מימון שאינן מריבית	3.
111	הכנסות מחוזים עם לקוחות	4.
113	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	5.
114	השקעות בניירות ערך	6.
118	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	7.
122	פיקדונות הציבור	8.
123	זכויות עובדים	9.
124	הלימות הון, מינוף ונדילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	10.
128	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	11.
129	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	12.
134	מגזרי פעילות פיקוחיים	13.
138	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	14.
156	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	15.
159	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	16.א.
163	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	16.1.
166	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16.1.1.
166	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16.1.2.
167	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	17.
169	הוראות פיקוח ויזמות חקיקה	18.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 31 במרץ, 2024 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023 והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 במאי, 2024.

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה [ביאור 18 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה](#).

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנוטרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת (ראה להלן) הפרשה להפסדי אשראי).

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי. הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2024 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

פרסומים של הפיקוח על הבנקים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 17 בדצמבר 2023 הוארך תוקף המתווה הקיים בשלושה חודשים נוספים, החל מתאריך 1 בינואר 2024, לשתי קבוצות האוכלוסייה - מעגל ראשון ומעגל שני, כך שלקוח שלא ביצע דחיית תשלומים מכוח המתווה, יהיה זכאי לדחיית תשלומים לתקופה של שלושה חודשים, בכפוף להגשת בקשה. מאידך, לקוח שכבר ביצע דחיית תשלומים בפועל לתקופה של שלושה חודשים, יהיה זכאי לדחיית תשלומים של שלושה חודשים נוספים בכפוף להגשת בקשה, כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית תהיה שישה חודשים במצטבר. יתר הטבות המתווה ימשיכו לחול אוטומטית למשך שלושה חודשים נוספים, בדומה לתנאי המתווה המקוריים;

*הורחבה אוכלוסיית המעגל הראשון;

*ניתן פטור מחיוב בריבית על יתרת חובה עד לסכום של 30,000 ש"ח, לחשבונות של עסקים עם מחזור פעילות של עד 5 מיליון ש"ח שנכללו במעגל הראשון;

*חודדה האפשרות של אופן פריסת התשלומים כך שמעבר לאפשרויות של פריסה לאורך יתרת תקופת המשכנתא או הארכת תקופת המשכנתא תתווסף אפשרות של העמדת הלוואה, בסכום הדחיה, ללא ריבית, לתקופה של 4 שנים לפחות, שמועד פירעונה יחל בחלוף שנה מסוף תקופת הדחיה.

1. עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 19 באוקטובר 2023 פורסם החוזר הסופי לעדכון הוראת הדיווח לציבור בקשר לעדכון תקינה ASU 2022-02 בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. העדכון כולל, בין היתר, את השינויים הבאים:

- החלפת המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" – "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים".
 - עדכון דרישות הגילוי – יש לתת גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, הכולל ויתור על קרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים. לאור השינוי אין צורך לבצע בדיקה האם ניתן ללווה ויתור כלכלי.
 - תוספת דרישה לגילוי על מחיקות ברוטו, תחת הגילוי "איכות אשראי לפני שנת העמדת האשראי", כמפורט [בביאור 14 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).
 - עבור אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיר ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח, אומצו דגשים רלבנטיים מההנחיות שפורסמו על ידי רשויות פיקוח בארה"ב אשר מטרתם חיזוק אפקטיביות הבקרה הפנימית על שינויים בתנאי חוב של אשראי מסוג זה.
- עיקרי הוראות המעבר שנקבעו בחוזר:
- נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2024.
 - בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בשינויים המתחייבים. בהתאם, הוראות הגילוי החדשות מיושמת ללא עדכון מספרי השוואה.
 - תאגיד בנקאי אינו נדרש לכלול בדוחות בשנת 2024 ואילך גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31.12.2023, אם מידע זה לא נדרש לפני כן בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
 - תאגיד בנקאי רשאי לקבוע את יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31.12.2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31.12.2023, ובלבד שיינתן לכך גילוי.
 - ההוראות שנקבעו בחוזר חלות מיום 1 בינואר 2024. כאמור לעיל, ההשפעה העיקרית הנבעת מאימוץ ההוראות החדשות הינה הרחבת הגילוי ביחס לשינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים של לווים בקשיים פיננסיים. הוראות הגילוי החדשות יושמו ללא סיווג מספרי השוואה. יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר, 2023 נקבעה לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31 בדצמבר, 2023. כמתאפשר בהוראות הדיווח לציבור, הבנק יכול את הגילוי הכמותי המורחב אשר כולל פירוט של סוגי השינויים שבוצעו במהלך הרבעון הראשון ושל ההשפעות הכספיות שלהם החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2024. למידע נוסף ראה [ביאור 14 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

2. עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות

ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה"FASB" – את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי יתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד וינתן גילוי לסכומן במועד היישום החל ביום 1 בינואר 2024. להערכת הבנק השפעת ההוראות החדשות על הדוחות הכספיים אינה מהותית.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
ASU 2023-07 עדכון תקינה בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023, ולגבי תקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי.	ביום 27 בנובמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-07 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים. העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת ביאור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM, מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי, הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים, חשיפת זהות ותפקידו של ה-CODM וכן הבהרה כי נושא 280 חל גם על ישויות בעלות מגזר בודד.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
ASU 2023-09 עדכון תקינה בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מיסים הכנסה	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה בדרך של מכאן ולהבא. יישום למפרע עבור תקופות קודמות מוצגות אפשרי.	בדרישות הגילוי של מיסים על הכנסה (ה-"FASB" ביום 14 בדצמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית) את ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי על מיסים על הכנסה. התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מוחקים דרישות גילוי מסוימות.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית		
276.3	283.1	מאשראי לציבור
29.4	39.9	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
0.7	0.6	מפיקדונות בבנקים
5.8	6.9	מאגרות חוב
312.2	330.5	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית		
97.8	142.0	על פיקדונות הציבור
1.1	0.5	על פיקדונות מבנקים
37.1	15.8	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
-	-	על התחייבויות אחרות
136.0	158.3	סך הכל הוצאות הריבית
סך הכנסות ריבית, נטו		
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
3.5	5.6	זמינות למכירה
2.3	1.3	למסחר
5.8	6.9	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	2023	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים	0.6	3.7
2. מהשקעה באגרות חוב		
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	-	-
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	-	-
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾	-	-
סך הכל מהשקעה באג"ח		
	-	-
3. הפרשי שער, נטו		
	(2.2)	(3.6)
4. מהשקעה במניות		
דיבידנד ממניות שאינן למסחר	0.6	0.7
רווחים שטרם מומשו	0.1	(3.3)
סך הכל מהשקעה במניות		
	0.7	(2.6)
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו		
	11.5	14.1
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
	10.6	11.6
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
	-	(3.3)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾	(0.5)	(0.1)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾	1.5	0.1
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר		
	1.0	(3.3)
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית		
	11.6	8.3
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון		
חשיפת רבית		
	(0.1)	(3.1)
חשיפה למניות		
	1.5	0.1
חשיפת מטבע חוץ		
	(0.4)	(0.3)
סך הכל		
	1.0	(3.3)

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 31 במרץ 2024, ליום 31 במרץ 2023 סך של (1.6) מיליוני ש"ח ו-0.3 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) מזה חלק מהפסדים הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 במרץ 2024, ליום 31 במרץ 2023 בסך של 1.0 מיליוני ש"ח ו-0.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(5) מזה חלק ההפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 במרץ 2024, ליום 31 במרץ 2023 בסך של 0.5 מיליוני ש"ח ו-0.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(6) לפרטים אודות רוח בגין הלוואות שנמכרו ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות](#) וביאור 14 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים ביטניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	1.2	0.5	1.0	-	-	-	-	2.7
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	2.4	1.0	2.3	-	-	5.7
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	0.6	-	-	-	-	-	2.9	3.5
טיפול באשראי	1.9	-	0.1	-	0.1	-	-	2.1
הפרשי המרה	1.2	0.3	1.7	-	-	-	-	3.2
עמלות מביטוח חיים	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.2	0.2	0.4	-	-	0.8
עמלות מביטוח נכס	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	0.5	0.1	-	-	-	-	-	0.6
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	3.3	-	-	-	-	-	-	3.3
עמלות מכרטיסים נטענים	8.9	-	-	-	-	-	-	8.9
עמלות אחרות	1.0	-	-	-	-	-	-	1.0
סך כל העמלות התפעוליות	19.1	0.9	5.4	1.2	2.8	-	2.9	32.3
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים ביטניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	1.2	0.4	2.2	-	-	-	-	3.8
עמלות ליווי פרויקטים	0.1	-	3.2	0.9	2.1	-	-	6.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	0.8	-	-	-	-	-	2.3	3.0
טיפול באשראי	1.9	-	-	-	0.2	-	-	2.2
הפרשי המרה	1.2	0.3	1.8	0.0	0.1	-	-	3.4
עמלות מביטוח חיים	0.3	-	-	-	-	-	-	0.3
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.3	0.1	0.5	-	-	0.9
עמלות מביטוח נכס	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	0.6	0.1	-	-	-	-	-	0.7
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	3.4	-	-	-	-	-	-	3.4
עמלות מכרטיסים נטענים	6.2	-	-	-	-	-	-	6.2
עמלות אחרות	-	-	0.7	-	-	-	-	0.7
סך כל העמלות התפעוליות	15.9	0.9	8.1	1.0	2.9	-	2.3	31.0

ביאור 4א – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים		ניהול פיננסי	סה"כ
					וגדולים	ביטניים		
פעילות בניירות ערך	4.7	1.8	5.5	-	-	-	-	12.0
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	11.5	3.2	9.5	-	-	24.2
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	2.7	-	-	-	-	-	10.2	12.9
טיפול באשראי	6.1	1.1	0.3	-	0.7	-	-	8.2
הפרשי המרה	4.8	1.6	6.6	-	0.3	-	-	13.3
עמלות מביטוח חיים	1.5	-	-	-	-	-	-	1.5
עמלות מעסקי מימון	-	-	1.1	0.6	1.7	-	-	3.4
עמלות מביטוח נכס	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.0	0.5	-	-	-	-	-	2.5
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	14.8	-	-	-	-	-	-	14.8
עמלות מכרטיסים נטענים	26.1	-	-	-	-	-	-	26.1
עמלות אחרות	4.5	-	-	-	-	-	-	4.5
סך כל העמלות התפעוליות	67.6	5.0	25.0	3.8	12.2	-	10.2	123.8

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	0.6	(25.2)
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.6)	(1.5)
יתרה ליום 31 במרץ 2024	-	(26.7)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(0.5)	(34.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.9)	(3.1)
יתרה ליום 31 במרץ 2023	(1.4)	(38.0)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2023 (מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(34.4)	(0.5)	(34.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	8.6	1.1	9.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	(25.8)	0.6	(25.2)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 וביום 31 במרץ 2023 ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2024			2023		
(בלתי מבוקר)			(מבוקר)		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן

רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי

הוגן	(1.4)	0.5	(0.9)	(3.4)	1.2	(2.2)	12.5	(4.2)	8.3
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו	-	-	-	-	-	-	0.5	(0.2)	0.3
מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	-	-	-	-	-	-	0.5	(0.2)	0.3
שינוי נטו במהלך התקופה	(1.4)	0.5	(0.9)	(3.4)	1.2	(2.2)	13.0	(4.4)	8.6

הטבות לעובדים

רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה

(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח

והפסד ⁽²⁾	(*)-	(*)-	(*)-	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.9)	0.3	(0.6)	(1.3)	0.4	(0.9)	1.8	(0.7)	1.1
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	(2.3)	0.8	(1.5)	(4.7)	1.6	(3.1)	14.8	(5.1)	9.7

^(*) נמוך מ-1 אלפי ש"ח.

⁽¹⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה [ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

⁽²⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה [ביאור 9 - זכויות עובדים](#).

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2024					
(בלתי מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
474.1	499.3	-	0.2	25.4	474.1
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾					
75.1	80.7	-	-	5.6	75.1
של ממשלות זרות					
70.3	72.2	-	-	1.9	70.3
של מוסדות פיננסיים בישראל					
155.5	163.4	-	0.2	8.1	155.5
של אחרים בישראל					
775.0	815.6	-	0.4	41.0	775.0
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן
ב. השקעה במניות שאינן למסחר				
82.2	83.2	-	0.4	82.2
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽⁵⁾				
74.5	74.5	-	-	74.5
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר				
857.2	898.8	-	0.8	42.4

ג. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
292.2	293.1	-	0.5	1.4
של ממשלת ישראל				
31.1	31.1	-	-	-
ממשלות זרות				
0.8	0.9	-	-	0.1
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8.3	9.3	-	-	1.0
של אחרים בישראל				
332.4	334.4	-	0.5	2.5
סך הכל איגרות חוב למסחר				
21.1	20.4	-	1.6	0.9
מניות למסחר				
353.5	354.8	-	2.1	3.4
סך כל ניירות ערך למסחר				
1,210.7	1,253.6	-	2.9	45.8
סך הכל ניירות הערך				

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נדקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שוועד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-225.1 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נציפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽⁴⁾
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
649.6	686.3	-	-	36.7	649.6
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾					
73.4	79.3	-	-	5.9	73.4
של ממשלות זרות					
47.1	49.2	-	-	2.1	47.1
של מוסדות פיננסים בישראל					
112.8	123.7	-	-	10.9	112.8
של אחרים בישראל					
5.4	5.4	-	-	-	5.4
של אחרים זרים					
888.3	943.9	-	-	55.6	888.3
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות ⁽³⁾	שווי הוגן ⁽⁴⁾	
ב. השקעה במניות שאינן למסחר					
75.1	77	-	-	1.9	75.1
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽⁵⁾					
69.6	69.6	-	-	-	69.6
963.4	1,020.9	-	-	57.5	963.4
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר					
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
344.3	345.7	-	1.2	2.6	344.3
של ממשלת ישראל					
0.7	0.8	-	-	0.1	0.7
של מוסדות פיננסיים בישראל					
8.9	10.0	-	-	1.1	8.9
של אחרים בישראל					
353.9	356.5	-	1.2	3.8	353.9
סך הכל איגרות חוב למסחר					
7.7	7.9	-	0.3	0.5	7.7
מניות למסחר					
361.6	364.4	-	1.5	4.3	361.6
סך כל ניירות ערך למסחר					
1,325.0	1,385.3	-	1.5	61.8	1,325.0
סך הכל ניירות הערך					

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-357.3 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נציפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
698.1	721.4	-	0.9	24.2	698.1
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾					
74.6	79.8	-	-	5.2	74.6
של ממשלות זרות					
73.9	75.8	-	0.1	2.0	73.9
של מוסדות פיננסיים בישראל					
154.1	162.9	-	0.1	8.9	154.1
של אחרים בישראל					
1,000.7	1,039.9	-	11	40.3	1,000.7
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות ⁽³⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות ⁽³⁾	שווי הוגן
84.5	85.6	-	0.4	1.5
ב. השקעה במניות שאינן למסחר				
77.0	77.0	-	-	-
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין				
1,085.2	1,125.5	-	1.5	41.8
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר				

ג. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
0.2	0.2	-	-	-
של ממשלת ישראל				
0.8	0.9	-	-	0.1
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8.5	9.6	-	-	1.1
של אחרים בישראל				
9.5	10.7	-	-	1.2
סך הכל איגרות חוב למסחר				
4.1	4.9	-	0.1	0.9
מניות למסחר				
13.6	15.6	-	0.1	2.1
סך כל ניירות ערך למסחר				
1,098.8	1,141.1	-	1.6	43.9
סך הכל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שוועד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-368.1 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 - הכנסות והוצאות רבית](#) ו-[ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

ליום 31 במרץ 2024							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
30.1	-	30.1	339.3	2.8	-	2.8	243.6
של ממשלות ומוסדות פיננסיים							
8.1	-	8.1	139.7	*-	-	*-	0.5
של אחרים							
38.2	-	38.2	479.0	2.8	-	2.8	244.1
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
10.5	-	10.5	105.0	34.2	-	34.2	665.0
של ממשלות ומוסדות פיננסיים							
0.0	-	0.0	5.4	10.9	-	10.9	112.3
של אחרים							
10.5	-	10.5	110.4	45.1	-	45.1	777.3
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
30.5	-	30.5	632.3	1.0	-	1.0	75.9
של ממשלות ומוסדות פיננסיים							
8.2	-	8.2	95.8	0.6	-	0.6	49.8
של אחרים							
38.7	-	38.7	728.0	1.6	-	1.6	125.7
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

*נמוך מ-1 מיליוני ש"ח.

⁽¹⁾ בהתאם לסעיף 7(ד) בביאור 1 אין צורך ברישום ירידת ערך.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

1. חובות(1), אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום 31 במרץ 2024 (בלתי מבוקר)					
בנקים ממשלות ואג"ח זמין					
סך הכל	למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
4,794.2	1,363.8	3,430.4	-	9.5	3,420.9
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
11,868.8	-	11,868.8	1,454.6	9,670.4	743.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,663.0	1,363.8	15,299.2	1,454.6	9,679.9	4,164.7
סך הכל חובות ^(*)					
מזה: ^(*)					
146.6	-	146.6	1.2	127.7	17.7
חובות לא צוברים					
13.2	-	13.2	10.3	-	2.9
חובות בפיקוד 90 ימים או יותר					
15.1	-	15.1	9.3	-	5.8
חובות בעייתיים אחרים					
174.9	-	174.9	20.8	127.7	26.4
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
16.2	-	16.2	-	2.4	13.8
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
189.6	-	189.6	123.0	52.6	14.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
205.8	-	205.8	123.0	55.0	27.8
סך הכל ^(**)					
12.8	-	12.8	0.8	7.7	4.3
** מזה: בגין חובות לא צוברים					
18.1	-	18.1	13.9	-	4.2
**מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות(1), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)					
בנקים ממשלות ואג"ח זמין					
סך הכל	למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
4,181.0	1,526.9	2,654.1	-	29.3	2,624.8
חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
11,893.5	-	11,893.5	1,585.8	9,650.6	657.1
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,074.5	1,526.9	14,547.6	1,585.8	9,679.9	3,281.9
סך הכל חובות (*)					
מזה:					
133.0	-	133.0	1.7	112.5	18.8
חובות לא צוברים					
13.3	-	13.3	10.9	-	2.4
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
13.4	-	13.4	9.4	-	4.0
חובות בעייתיים אחרים					
159.7	-	159.7	22.0	112.5	25.2
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
9.1	-	9.1	-	1.5	7.6
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני *					
156.5	-	156.5	99.1	44.7	12.7
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי *					
165.6	-	165.6	99.1	46.2	20.3
סך הכל(**)					
7.2	-	7.2	0.7	4.2	2.3
** מזה: בגין חובות לא צוברים					
10.8	-	10.8	8.9	-	1.9
** מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

* סווג מחדש.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. חובות(1), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
בנקים ממשלות ואג"ח זמין					
סך הכל	למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
4,446.6	1,251.0	3,195.6	-	10.3	3,185.3
חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
12,086.7	-	12,086.7	1,536.1	9,823.8	726.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,533.3	1,251.0	15,282.3	1,536.1	9,834.1	3,912.1
סך הכל חובות (*)					
מזה:					
155.0	-	155.0	1.3	132.8	20.9
חובות לא צוברים					
14.1	-	14.1	11.2	-	2.9
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
16.5	-	16.5	10.5	-	6.0
חובות בעייתיים אחרים					
185.6	-	185.6	23.0	132.8	29.8
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
15.7	-	15.7	-	2.4	13.3
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
196.4	-	196.4	129.2	53.3	13.9
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
212.1	-	212.1	129.2	55.7	27.2
סך הכל(**)					
12.3	-	12.3	0.8	7.6	3.9
** מזה: בגין חובות לא צוברים					
17.8	-	17.8	13.5	-	4.3
** מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ						
(בלתי מבוקר)						
בנקים ממשלות						
סך הכל	ואג"ח זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022
17.6	-	17.6	17.9	(1.9)	1.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(17.1)	-	(17.1)	(16.4)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
4.5	-	4.5	4.5	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12.6)	-	(12.6)	(11.9)	-	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023
215.0	-	215.0	129.8	57.6	27.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023
11.0	-	11.0	8.6	(0.2)	2.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22.3)	-	(22.3)	(20.2)	(0.5)	(1.6)	מחיקות חשבונאיות
5.3	-	5.3	5.3	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(17.0)	-	(17.0)	(14.9)	(0.5)	(1.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
209.0	-	209.0	123.5	56.9	28.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2024
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
3.2	-	3.2	0.5	1.9	0.8	ליום 31 במרץ 2024
2.9	-	2.9	0.6	1.9	0.4	ליום 31 בדצמבר 2023
1.7	-	1.7	0.6	0.9	0.2	ליום 31 במרץ 2023

ביאור 8 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	יתרה ליום 31 במרץ 2024	
	2023	2024
(בלתי מבוקר)		
בישראל		
לפי דרישה		
אינם נושאים ריבית	1,465.1	1,560.3
נושאים ריבית	594.1	689.6
סה"כ לפי דרישה	2,059.2	2,249.9
לזמן קצוב	14,419.9	14,306.1
סה"כ פיקדונות הציבור*	16,479.1	16,556.0
* מזה:		
פיקדונות של אנשים פרטיים	13,179.0	13,421.3
פיקדונות של גופים מוסדיים	1,603.2	1,276.8
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,696.9	1,857.9
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד		
תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח		
עד 1	7,920.4	8,207.5
מעל 1 עד 10	5,232.4	5,350.0
מעל 10 עד 100	1,560.9	1,558.7
מעל 100 עד 500	802.3	612.6
מעל 500 עד 827	963.1	827.2
סה"כ	16,479.1	16,556.0

(1) נכון ליום 31 במרץ 2024, 32.6% מסך יתרת פיקדונות הציבור לזמן קצוב הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 9 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
	2023	2024	
	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
עלות שירות	0.7	0.7	4.7
עלות ריבית	1.0	0.9	3.8
עלויות אחרות	-	-	-
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(0.9)	(0.8)	(3.4)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
הפסד (רווח) אקטוארי נטו	-	-	-
סך עלות ההטבה, נטו	0.8	0.8	5.1

2. הפקדות

תחזית ⁹⁾	הפקדות בפועל		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
	2024	2023	
			(מבוקר)
הפקדות	3.0	0.7	3.0

(1) אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וכילולות לפי הוראות המפקח על הבנקים

טכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתי המאוחד

	ליום 31 במרץ	
	2023	2024
	ליום 31 בדצמבר 2023	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,366.1	1,280.6
הון רובד 1 נסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	365.8	351.8
סך הכל הון כולל	1,731.9	1,632.4
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	11,742.4	11,120.9
סיכונים שוק	15.4	70.6
סיכון תפעולי	1,276.8	1,147.4
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	13,034.6	12,338.9
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.5%	10.4%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.3%	13.2%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽⁴⁾	9.5%	9.5%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽⁴⁾	12.5%	12.5%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון		
1. הון עצמי רובד 1		
הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,329.2	1,245.2
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות המיעוט	37.7	36.7
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	1,366.9	1,281.9
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
אחר	(0.8)	(1.3)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	(0.8)	(1.3)
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,366.1	1,280.6
2. הון רובד 2		
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים	208.8	204.6
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	157.0	147.2
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	365.8	351.8
ניכויים - הון רובד 2	-	-
סך הכל הון רובד 2	365.8	351.8
ג. השפעת התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות	10.5	10.4
השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע	-	-
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.5	10.4

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וסיליות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

⁽¹⁾ הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל 3 כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסי המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה ההקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח הינם 9.50%- ו-12.50% בהתאמה.

⁽²⁾ על בסיס תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימית של הבנק ותוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים הגדיר הדירקטוריון יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1. יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+.

במידה והורדת הדירוג הייתה מתרחשת ביום 31 במרץ, 2024 היה קיטון ביחס ההון רובד 1 של הבנק של 0.05% וקיטון ביחס ההון הכולל של הבנק של 0.04%.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2023	2024
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר ⁽²⁾⁽¹⁾	10.5%	10.4%
השפעת הוראות המעבר	-	-
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	10.5%	10.4%

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד) ⁹

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2023	2024
יחס כיסוי הנזילות	199%	225%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%	100%

⁽¹⁾ המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2023	2024
הון רובד 1	1,366.1	1,395.1
סך החשיפויות	22,633.0	22,513.3
יחס המינוף	6.0%	6.2%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	4.5%	4.5%

4. יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד) ⁹

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בדבר יחס מימון יציב נטו.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2023	2024
יחס מימון יציב נטו	132%	137%
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	100%	100%

1. ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 15 בנובמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר, 2023 תוקף ההקלה האורך עד ליום 31 בדצמבר, 2025. תאגיד בנקאי שניצל את ההקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

2. מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וסילולת לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

4. דיבידנדים

- ביום 21 במרץ, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון השני לשנת 2023 בסך כולל של 12.48 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מתקן על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 25 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-031032) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- ביום 9 במאי 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות כדיבידנד סופי לשנת 2023 את הדיבידנד כדלקמן:
- סך של 21.6 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023.
 - סך של 12.48 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024.
- לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי בדבר זימון אסיפת בעלי המניות מיום 3 באפריל, 2024 (מספר אסמכתא 2024-01-032626) ודוח מיידי על תוצאות אסיפה כללית מיום 9 במאי, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-046372) אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- לפרטים נוספים על אודות מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק ראה סעיף "מדיניות חלוקת דיבידנדים" בדוח הדירקטוריון אשר צורף לדוח שנת 2023 שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2023	2024
דיבידנדים שהוכרזו ושולמו	-	-
דיבידנדים שהוכרזו וטרם שולמו ליום הדוח	13.9	12.5
	-	35.5

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. תביעות משפטיות

- הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
- ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"ד עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי במחצית השנייה של שנת 2024. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, קלושים סיכויי התביעה להתקבל.
- בדוח בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 – יוני 2022 נמצאו הפרות לכאורה של הוראות הצו הבנקאי לניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן של הוראות נוהל בנקאי תקין 411. בהתבסס על הממצאים האמורים, הוגשו ביום 7 ביוני 2023 לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאים ולמפקח שתי בקשות להטיל על הבנק עיצומים כספיים, האחד – בגין הפרת הצו הבנקאי והשני – בגין הפרת הוראות נב"ת 411. מועד הדיונים בבקשות להטלת עיצומים נקבע לחודש ספטמבר 2023. דיוני הוועדות התקיימו אך בשלב זה לא ניתנו החלטות בעקבות הדיונים הללו. הבנק השלים את תיקון ממצאי הבדיקה.
- ביום 3 ביולי, 2023 הוגשה נגד הבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, בעילה שהבנק לא מעדכן את הריבית בפקידונות מיד עם העלאת הריבית ע"ד בנק ישראל, אלא רק יום עסקים לאחר מכן. בבקשות דומות הוגשה נגד בנקים נוספים. הבנק פעל ופועל בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא, ויש לו טענות הגנה טובות כנגד התביעה. בפברואר 2024 הבנק הגיש לבית המשפט את תגובתו לבקשה. לאור הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, עדיין לא ניתן להעריך את סיכוייה.
- ביום 19 במרץ, 2024 התקבלו בבנק, כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשו כנגד הבנק, בעילה שהבנק, לכאורה, אינו נותן ללקוחותיו גילוי נאות כנדרש בקשר עם הפרשי המרה אותם הוא גובה מלקוחותיו, בקשר עם ביצוע פעולות המרת מט"ח, בחוזה עם הלקוח או בתעריפיו הבנק. בבקשות דומות הוגשו נגד בנקים נוספים. הבנק פעל ופועל בהתאם להוראות הרגולציה בנושא, ויש לו טענות הגנה טובות כנגד התביעה. לאור הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, עדיין לא ניתן להעריך את סיכוייה.
- נכון ליום 31 במרץ 2024, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו או בקשות להטלת עיצום כספי אשר ההסתברות להתממשות אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	יתרה ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
1,148.8	498.8	357.6	הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה
1,191.8	512.9	369.1	תמורה שהתקבלה במזומן
43.0	14.1	11.5	סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה

יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 במרץ, 2024 כ-3,070.3 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#).

2. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

יתרה ליום 31 במרץ		
2023	2024	
33.0	23.2	התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

ביאור 12 - פעילות במכשירים נזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נזרים

31 בדצמבר 2023			31 במרץ 2023			31 במרץ 2024		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים
שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם
למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ
חוזי ריבית								
47.0	47.0	-	196.2	196.2	-	23.8	23.8	-
חוזי Forward-Futures								
300.0	-	300.0	200.0	-	200.0	150.0	-	150.0
⁽¹⁾ Swaps								
347.0	47.0	300.0	396.2	196.2	200.0	173.8	23.8	150.0
סה"כ⁽²⁾								
חוזי מטבע חוץ								
153.5	3.6	149.9	184.8	113.1	71.7	219.7	45.7	174.0
חוזי Forward-Futures ⁽³⁾								
110.6	110.6	-	10.4	10.4	-	128.1	128.1	-
אופציות שנכתבו								
110.6	110.6	-	10.4	10.4	-	128.1	128.1	-
אופציות שנקנו								
374.7	224.8	149.9	205.6	133.9	71.7	475.9	301.9	174.0
סה"כ								
חוזי בגין מניות								
429.7	429.7	-	637.1	637.1	-	1,107.4	1,107.4	-
אופציות שנכתבו								
429.7	429.7	-	637.1	637.1	-	1,107.4	1,107.4	-
אופציות שנקנו ⁽⁴⁾								
859.4	859.4	-	1,274.2	1,274.2	-	2,214.8	2,214.8	-
סה"כ								
חוזי אשראי								
34.9	-	34.9	43.2	-	43.2	34.1	-	34.1
הבנק מוטב								
34.9	-	34.9	43.2	-	43.2	34.1	-	34.1
סה"כ								
1,616.0	1,131.2	484.8	1,919.2	1,604.3	314.9	2,898.6	2,540.5	358.1
סה"כ סכום נקוב								

⁽¹⁾ מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0.0 ו-0.0 מיליוני ש"ח לימים 31.3.2024, 31.3.2023 ו-31.12.2023.

⁽²⁾ מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו-31.12.2023 בסך 150.0, 200.0 ו-300.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו-31.12.2023 בסך 14.8, 19.3 ו-15.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נסחרים בבורסה לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו-31.12.2023 בסך 1,106.1, 636.9 ו-429.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2024					
(בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר
-	-	-	0.1	-	0.1
1.8	0.4	1.4	1.5	0.3	1.2
1.5	0.5	1.0	0.5	0.5	-
1.8	-	1.8	-	-	-
5.1	0.9	4.2	2.1	0.8	1.3
1.8	-	1.8	-	-	-
3.3	0.9	2.4	2.1	0.8	1.3

[∞]

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר
6.0	0.2	5.8	-	-	-
0.8	0.2	0.6	7.7	0.1	7.6
4.2	0.3	3.9	0.3	0.3	-
1.1	-	1.1	-	-	-
12.1	0.7	11.4	8.0	0.4	7.6
1.1	-	1.1	-	-	-
11.0	0.7	10.3	8.0	0.4	7.6

[∞]

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2023						
(מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם			
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	
5.7	0.2	5.5	0.4	-	0.4	חוזי ריבית
0.6	0.3	0.3	0.6	0.4	0.2	חוזי מטבע חוץ
1.0	0.3	0.7	0.3	0.3	-	חוזי בגין מניות
1.6	-	1.6	-	-	-	חוזי אשראי
8.9	0.8	8.1	1.3	0.7	0.6	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ^(א)
1.6	-	1.6	-	-	-	סכומים שקודצו במאזן
7.3	0.8	6.5	1.3	0.7	0.6	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2024							
(בלתי מבוקר)							
ממשלות							
גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות			
סה"כ	אחרים						
2.1	-	-	-	0.1	1.3	0.7	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
							סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2.1	-	-	-	0.1	1.3	0.7	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
25.4	-	-	-	(0.1)	-	25.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
27.5	-	-	-	-	1.3	26.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5.1	2.8	-	-	-	1.5	0.8	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
5.1	2.8	-	-	-	1.5	0.8	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
ממשלות							
גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות			
סוה"כ	אחרים						
8.0	-	-	-	-	7.6	0.4	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
							סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
8.0	-	-	-	-	7.6	0.4	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.2	-	-	-	-	(7.6)	15.8	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
16.2	-	-	-	-	-	16.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12.1	5.0	-	-	-	6.7	0.4	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
							סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
12.1	5.0	-	-	-	6.7	0.4	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
ממשלות							
גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקים	בנקים	בורסות			
סוה"כ	אחרים						
1.3	-	-	-	0.6	0.7	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	
1.3	-	-	-	0.6	0.7	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	
17.5	-	-	-	-	17.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	
18.8	-	-	-	0.6	18.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	
8.9	2.3	-	-	6.0	0.6	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד	
8.9	2.3	-	-	6.0	0.6	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
ג. פירוח מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)							
ליום 31 במרץ 2024							
מעל 3 חודשים ועד							
עד 3 חודשים	שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל			
(בלתי מבוקר)							
50.0	100.0	-	-	150.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)		
23.8	-	-	-	23.8	חוזי ריבית (אחר)		
475.4	0.5	-	-	475.9	חוזי מטבע חוץ		
2,212.7	0.6	1.5	-	2,214.8	חוזים בגין מניות		
-	-	-	34.1	34.1	חוזי אשראי		
2,761.9	101.1	1.5	34.1	2,898.6	סך הכל		
ליום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
1,674.5	201.4	0.1	43.2	1,919.2	סך הכל		
ליום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
1,430.4	150.0	0.7	34.9	1,616.0	סך הכל		

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו-31.12.2023 בסך 1.4 מיליוני ש"ח, 0.8 מיליוני ש"ח ו-1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

דוחות נספיים | 31.03.2024
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

1. הגדרות
 - (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדירור ואחר".
 - (2) מגזר בנקאות פרטיים - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
 - (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטיות.
 - (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
 - (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
 - (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
 - (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
 - (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
 - (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
 - (10) מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לנידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ובמבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
 - (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.
2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:
 - הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).
 - הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
 - הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
 - מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

הערות רלוונטיות לטבלאות להלן:

- (1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
- (2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.
- (3) ליום 31 במרץ, 2024 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 158.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - 176.6 מיליוני ש"ח).
- (4) לפרטים אודות גידול בהפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2024 ראה **ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי**.
- (5) הגילוי הרחב מעתה ואילך בעקבות חוזר שפורסם ב-9 בינואר 2024 על ידי המפקח על הבנקים בנושא "שיפור הגילוי על סיכונים ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים".

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
מסקי בית ^א							
	סה"כ מסקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים ^ב	מבזר ניהול פיננסי ^א	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	201.8	148.3	0.1	61.6	16.0	-	330.5
הוצאות ריבית מחיצוניים	92.5	-	25.0	7.1	5.2	12.2	158.3
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	109.3	148.3	(24.9)	54.5	10.8	(12.2)	172.2
בינעצרי	(0.7)	(100.3)	30.3	(24.3)	(2.5)	13.4	-
סך הכנסות ריבית, נטו	108.6	48.0	5.4	30.2	8.3	1.2	172.2
סך הכנסות שאינן מריבית	19.1	2.4	0.9	6.6	2.8	-	43.9
סך ההכנסות	127.7	50.4	6.3	36.8	11.1	1.2	216.1
הוצאות (הכנסות) בבין הפסדי אשראי	8.5	(0.2)	-	1.6	(0.5)	-	11.0
הוצאות תפעוליות ואחרות	107.5	43.0	4.1	12.7	4.3	1.1	133.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	11.7	7.6	2.2	22.5	7.3	0.1	72.0
הפרשה למיסים על הרווח	3.9	2.6	0.7	7.6	2.5	-	24.5
רווח (הפסד) לאחר מיסים	7.8	5.0	1.5	14.9	4.8	0.1	47.5
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	7.8	5	1.5	14.9	4.8	0.1	47.5
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2.9	-	-	-	-	-	2.9
המיוחס לבעלי מניות הבנק	4.9	5.0	1.5	14.9	4.8	0.1	44.6
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	65.0	22.9	2.5	7.2	2.1	0.7	79.1
הוצאות עקיפות	42.5	20.1	1.6	5.5	2.2	0.4	53.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	35.8	18.3	2.5	18.5	6.3	0.3	83.1
יתרה ממוצעת של נכסים	11,297.1	9,668.6	29.7	3,180.6	776.3	-	21,587.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	11,297.1	9,668.6	29.7	3,180.6	776.3	-	15,357.3
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,195.0	9,678.7	26.0	3,118.6	801.7	-	15,299.2
יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום	139.2	127.7	-	2.9	15.0	-	159.8
יתרת חובות בעייתיים אחרים	19.6	-	-	3.6	-	-	28.3
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	180.4	56.9	-	12.0	2.9	-	209.0
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח	15.4	0.5	-	-	-	-	17.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות	10,681.6	-	2,840.0	1,060.6	695.9	1,227.5	21,587.0
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	10,681.6	-	2,840.0	1,060.6	695.9	1,227.5	16,505.6
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	10,573.5	-	2,847.9	1,182.6	675.2	1,276.8	16,556.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,691.6	5,768.3	57.4	3,242.7	1,048.9	7.3	13,175.1
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,608.3	5,698.7	70.7	3,300.6	1,103.1	6.8	13,315.7
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,791.5	253.4	1,304.5	365.0	1,155.3	118.6	7,799.6
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	78.5	45.1	0.1	21.9	5.6	-	109.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	22.7	0	4.9	6.1	2.1	1.1	36.9
אחר	7.4	2.9	0.4	2.2	0.6	0.1	25.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	108.6	48	5.4	30.2	8.3	1.2	172.2

31.03.2024 | דוחות כספיים
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - פעילות בישראל

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
סך הכל	מסד ניהול פיננסי ¹	גופים מוסדיים	עסקים		בנקאות פרטית	מגזר: הלוואות	
			בינוניים ונדולים ²	עסקים קטנים וזעירים		לדיר	סה"כ משקי בית
312.2	40.0	-	9.0	43.7	0.4	160.4	219.1
136.0	37.6	9.7	5.2	3.5	16.4	-	63.6
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
176.2	2.4	(9.7)	3.8	40.2	(16.0)	160.4	155.5
-	30.6	11.2	1.9	(16.8)	20.5	(109.4)	(47.4)
מחיצוניים							
בינמזרי							
176.2	33.0	15	5.7	23.4	4.5	51.0	108.1
סך הכנסות ריבית, נטו							
39.3	10.6	-	2.9	9.1	0.9	2.8	15.8
סך הכנסות שאינן מריבית							
215.5	43.6	15	8.6	32.5	5.4	53.8	123.9
סך ההכנסות							
17.6	(0.4)	-	1.2	0.8	-	(1.9)	16.0
129.4	3.1	0.6	2.7	8.3	2.2	41.5	112.5
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות							
68.5	40.9	0.9	4.7	23.4	3.2	14.2	(4.6)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
24.3	14.6	0.3	1.8	8.3	1.0	5.1	(1.7)
הפרשה למיסים על הרווח							
44.2	26.3	0.6	2.9	15.1	2.2	9.1	(2.9)
רווח (הפסד) לאחר מיסים							
44.2	26.3	0.6	2.9	15.1	2.2	9.1	(2.9)
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה							
(1.6)	-	-	-	-	-	-	(1.6)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה							
42.6	26.3	0.6	2.9	15.1	2.2	9.1	(4.5)
המיוחס לבעלי מניות הבנק							
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
78.3	2.1	0.3	1.4	4.6	1.4	21.6	68.5
הוצאות ישירות							
51.1	1.0	0.3	1.3	3.7	0.8	19.9	44.0
הוצאות עקיפות							
77.2	27.0	0.8	3.9	17.5	2.6	22.0	25.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות							
19,927.5	5,755.4	-	641.0	2,185.4	17.7	9,505.0	11,328.0
יתרה ממוצעת של נכסים							
14,429.2	257.1	-	641.0	2,185.4	17.7	9,505.0	11,328.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
14,547.6	237.8	-	524.7	2,428.9	13.7	9,679.9	11,342.5
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
133.0	2.3	-	16.5	-	-	112.5	114.2
יתרת חובות פגומים ^(*)							
13.3	-	-	-	2.4	-	-	10.9
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
18,615.8	3,874.7	906.3	939.7	898.9	2,611.8	-	9,384.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
14,741.1	-	906.3	939.7	898.9	2,611.8	-	9,384.4
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור							
14,777.8	-	880.1	877.9	905.6	2,643.4	-	9,470.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
12,005	1,094.9	3.6	619.8	2,726.6	35	5,810.4	7,525.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
12,338.9	1,060.2	7.0	726.8	2,953.4	39.3	5,806.8	7,552.2
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח							
6,288.9	2,552.7	98.5	403.7	354.7	1,138.4	288.2	1,740.9
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
104.9	4.1	-	2.9	15.9	0.1	48.1	81.9
מרווח מפעילות מתן אשראי							
33.3	-	15	2.4	5.9	4.1	-	19.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
38.0	28.9	-	0.4	1.6	0.3	2.9	6.8
אחר							

(*) סווג מחדש.

דוחות נספיים | 31.03.2024
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

5. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
מגזר ניהול	עסקים בינניים	עסקים קטנים	מזה: הלוואות	מסקי בית ⁵	לדיר	בנקאות פרטית	סך הכל
פיננסי ⁶	גופים מוסדיים	וגדולים ⁷	וזעירים	מדינות	מדינות	מדינות	מדינות
1,370.9	189.8	-	52.2	209.7	1.1	695.5	918.1
639.2	125.5	51.5	25.5	21.4	84.5	-	330.8
731.7	64.3	(51.5)	26.7	188.3	(83.4)	695.5	587.3
-	42.8	56.9	3.1	(82.2)	103.9	(479.7)	(124.5)
731.7	107.1	5.4	29.8	106.1	20.5	215.8	462.8
160.8	47.2	-	12.2	28.8	5.0	11.1	67.6
892.5	154.3	5.4	42.0	134.9	25.5	226.9	530.4
133.3	7.6	-	1.4	5.9	-	9.2	118.4
546.2	16.0	2.4	11.4	39.7	11.1	170.6	465.6
213.0	130.7	3.0	29.2	89.3	14.4	47.1	(53.6)
76.3	46.9	1.1	10.4	31.9	5.2	16.8	(19.2)
136.7	83.8	1.9	18.8	57.4	9.2	30.3	(34.4)
136.7	83.8	1.9	18.8	57.4	9.2	30.3	(34.4)
2.1	-	-	-	-	-	-	2.1
134.6	83.8	1.9	18.8	57.4	9.2	30.3	(36.5)
336.5	7.9	1.7	5.8	21.7	7.0	96.3	292.4
209.7	8.1	0.7	5.6	18.0	4.1	74.3	173.2
271.4	89.0	2.3	22.4	69.0	11.8	78.1	76.9
20,495.5	5,766.0	-	830.4	2,486.9	14.8	9,759.6	11,397.4
14,948.1	218.6	-	830.4	2,486.9	14.8	9,759.6	11,397.4
15,282.3	176.7	-	745.6	2,904.4	10.5	9,834.1	11,445.1
169.1	2.0	-	18.9	2.9	-	132.8	145.3
30.6	6.0	-	-	2.9	-	-	21.7
215.0	13.9	-	2.7	11.0	-	57.6	187.4
80.6	6.8	-	-	-	-	0.7	73.8
19,179.8	3,772.6	1,093.7	882.4	960.5	2,683.1	-	9,787.5
15,407.2	-	1,093.7	882.4	960.5	2,683.1	-	9,787.5
16,479.1	-	1,603.2	716.1	980.9	2,840.5	-	10,338.4
12,449.0	1,087.8	5.0	736.9	2,935.0	39.0	5,833.2	7,645.3
13034.6	1028	7.8	994.9	3184.8	44.2	5838	7774.9
7,032.8	2,756.2	105.2	850.4	359.9	1,215.6	272.6	1,745.5
435.1	14.9	-	17.1	73.5	0.3	187.9	329.3
147.8	-	4.9	10.7	25.0	18.8	-	88.4
148.8	92.2	0.5	2	7.6	1.4	27.9	45.1
731.7	107.1	5.4	29.8	106.1	20.5	215.8	462.8

(*) סווג מחדש.

דוחות נספיים | 31.03.2024
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות^(*), אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור		בנקים ממשלות		מסחרי		
סך הכל	ואג"ח זמין למכירה	סך הכל				
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
27.6	57.6	129.8	215.0	-	215.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
2.6	(0.2)	8.6	11.0	-	11.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.6)	(0.5)	(20.2)	(22.3)	-	(22.3)	מחיקות חשבונאיות
-	-	5.3	5.3	-	5.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.6)	(0.5)	(14.9)	(17.0)	-	(17.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
28.6	56.9	123.5	209.0	-	209.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2024 (*)
0.8	1.9	0.5	3.2	-	3.2	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(*) , ועל חובות ^(*) בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,420.9	9.5	-	3,430.4	1,363.8	4,794.2	שנבדקו על בסיס פרטני
743.8	9,670.4	1,454.6	11,868.8	-	11,868.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
4,164.7	9,679.9	1,454.6	15,299.2	1,363.8	16,663.0	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
13.8	2.4	-	16.2	-	16.2	שנבדקו על בסיס פרטני
14.0	52.6	123.0	189.6	-	189.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי
27.8	55.0	123.0	205.8	-	205.8	סך ההפרשה להפסדי אשראי

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
בנקים ממשלות		אשראי לציבור			
סך הכל	ואג"ח זמין למכירה	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה					
17.6	-	17.6	17.9	(1.9)	1.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(17.1)	-	(17.1)	(16.4)	-	(0.7)
מחיקות חשבונאיות					
4.5	-	4.5	4.5	-	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(12.6)	-	(12.6)	(11.9)	-	(0.7)
מחיקות חשבונאיות נטו					
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023(*)					
1.7	-	1.7	0.6	0.9	0.2
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^א , ועל חובות ^ב בגינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
4,181.0	1,526.9	2,654.1	-	29.3	2,624.8
שנבדקו על בסיס פרטי					
11,893.5	-	11,893.5	1,585.8	9,650.6	657.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,074.5	1,526.9	14,547.6	1,585.8	9,679.9	3,281.9
סך הכל חובות ^א					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
9.1	-	9.1	-	1.5	7.6
שנבדקו על בסיס פרטי *					
156.5	-	156.5	99.1	44.7	12.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי *					
165.6	-	165.6	99.1	46.2	20.3
סך ההפרשה להפסדי אשראי					

* סווג מחדש.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח זמין למכירה	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
19.6	49.0	93.7	162.3	-	162.3
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
14.8	9.3	109.2	133.3	-	133.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(6.9)	(0.7)	(89.9)	(97.5)	-	(97.5)
מחיקות חשבונאיות					
0.1	-	16.8	16.9	-	16.9
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(6.8)	(0.7)	(73.1)	(80.6)	-	(80.6)
מחיקות חשבונאיות נטו					
27.6	57.6	129.8	215.0	-	215.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)					
0.4	1.9	0.6	2.9	-	2.9
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל חובות⁽²⁾ בינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
3,185.3	10.3	-	3,195.6	1,251.1	4,446.7
שנבדקו על בסיס פרטני					
726.8	9,823.8	1,536.1	12,086.7	-	12,086.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
3,912.1	9,834.1	1,536.1	15,282.3	1,251.1	16,533.4
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
13.3	2.4	-	15.7	-	15.7
שנבדקו על בסיס פרטני					
13.9	53.3	129.2	196.4	-	196.4
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
27.2	55.7	129.2	212.1	-	212.1
סך ההפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרץ 2024 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	-	1,378.7	5.5	-	1,373.2	בינוי ונדל"ן- בינוי
9.3	2.9	1,465.9	9.5	2.9	1,453.5	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	461.9	2.7	5.1	454.1	שירותים פיננסיים
0.7	-	858.2	-	0.7	857.5	מסחרי- אחר
10.0	2.9	4,164.7	17.7	8.7	4,138.3	סך הכל מסחרי
99.4	-	9,679.9	127.7	-	9,552.2	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
7.1	10.3	1,454.6	1.2	19.6	1,433.8	אנשים פרטיים - אחר
116.5	13.2	15,299.2	146.6	28.3	15,124.3	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,192.0	6.3	0.1	1,185.6	בינוי ונדל"ן- בינוי
0.8	2.3	1,163.5	10.2	2.3	1,151.0	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	543.8	2.3	4.0	537.5	שירותים פיננסיים
-	-	382.6	-	-	382.6	מסחרי- אחר
0.8	2.4	3,281.9	18.8	6.4	3,256.7	סך הכל מסחרי
21.0	-	9,679.9	112.5	-	9,567.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
6.9	10.9	1,585.8	1.7	20.3	1,563.8	אנשים פרטיים - אחר
28.7	13.3	14,547.6	133.0	26.7	14,387.9	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

(*) סווג מחדש
(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.
(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים ליום 31 במרץ, 2024 וליום 31 במרץ, 2023 בסך של כ- 10.3 ו- 7.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים, בהתאמה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

באשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים (1)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	-	1,338.6	9.1	-	1,329.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
15.2	2.9	1,451.4	9.8	2.9	1,438.7	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	506.7	2.0	6.0	498.7	שירותים פיננסיים
-	-	615.4	-	-	615.4	מסחרי - אחר
15.2	2.9	3,912.1	20.9	8.9	3,882.3	סך הכל מסחרי
87.2	-	9,834.1	132.8	-	9,701.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
8.1	11.2	1,536.1	1.3	21.7	1,513.1	אנשים פרטיים - אחר
110.5	14.1	15,282.3	155.0	30.6	15,096.7	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים בסך 9.1 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

31 במרץ 2024							
(בלתי מבוקר)							
ייתרת חוב רשומה של הלוואות	ייתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
	קודם	2020	2021	2022	2023	2024	ציבור- מסחרי
סה"כ	מתחדשות						
2,844.6	-	129.2	96.0	203.6	562.0	1,347.4	506.4
ביטי ונדל"ן- סה"כ							
2,802.8	-	127.6	95.7	177.4	554.7	1,341.0	506.4
23.9	-	-	-	10.4	7.3	6.2	-
2.9	-	1.6	0.3	0.8	-	0.2	-
15.0	-	-	-	15.0	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר- סה"כ							
1,320.1	-	75.6	55.6	38.0	347.7	445.8	357.4
1,311.6	-	75.6	55.0	37.0	347.7	438.9	357.4
-	-	-	-	-	-	-	-
5.8	-	-	0.4	0.8	-	4.6	-
2.7	-	-	0.2	0.2	-	2.3	-
1.6	-	-	0.1	-	1.5	-	-
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ							
9,679.9	-	2,340.0	828.4	1,730.3	1,914.8	2,336.1	530.3
6,251.9	-	1,524.9	445.0	936.5	1,179.4	1,774.2	391.9
3,057.3	-	710.2	341.4	725.9	671.3	491.0	117.5
370.7	-	104.9	42.0	67.9	64.1	70.9	20.9
9,452.8	-	2,200.8	816.6	1,688.7	1,891.8	2,325.0	529.9
99.4	-	47.5	8.2	23.4	13.6	6.4	0.3
127.7	-	91.7	3.6	18.2	9.4	4.7	0.1
0.5	-	0.5	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ							
1,454.6	38.1	49.0	85.9	148.0	440.0	578.0	115.6
1,335.5	38.1	27.8	78.1	133.2	400.4	544.1	113.8
98.3	-	20.4	6.1	12.6	35.2	23.3	0.7
9.3	-	0.6	1.3	0.9	1.5	4.4	0.6
10.3	-	0.2	0.1	1.0	2.6	6.0	0.4
1.2	-	-	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1
20.2	0.8	0.4	1.0	2.2	7.3	8.1	0.5
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל							
15,299.2	38.1	2,593.8	1,065.9	2,119.9	3,264.5	4,707.3	1,509.7

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)								
יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
סה"כ	של הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023	ציבור - מסחרי
2,355.5	-	118.6	105.2	120.4	263.6	1,006.1	741.6	ביטי ונדל"ן- סה"כ (**)
2,331.2	-	116.4	105.2	118.8	243.1	1,006.1	741.6	אשראי בדירוג ביצוע
5.4	-	-	-	-	5.4	-	-	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
2.4	-	2.2	-	0.2	-	-	-	אשראי בעייתי צובר
16.5	-	-	-	1.4	15.1	-	-	אשראי שאינו צובר
926.4	-	71.6	51.8	79.4	61.0	453.3	209.3	מסחרי- אחר- סה"כ (**)
920.1	-	71.6	51.1	78.2	61.0	448.9	209.3	אשראי בדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
4.0	-	-	0.5	1.0	-	2.5	-	אשראי בעייתי צובר
2.3	-	-	0.2	0.2	-	1.9	-	אשראי שאינו צובר
9,679.9	-	2,293.7	663.0	987.2	2,323.0	2,802.3	610.7	אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ
6,374.6	-	1,527.1	425.7	553.3	1,425.3	1,986.2	457.0	LTV עד 60%
2,950.0	-	612.4	219.6	378.7	851.0	762.7	125.6	LTV מעל 60% ועד 75%
355.3	-	154.2	17.7	55.2	46.7	53.4	28.1	LTV מעל 75% (*)
9,546.4	-	2,211.5	651.4	980.4	2,319.2	2,773.2	610.7	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
21.0	-	16.1	3.4	0.5	1.0	-	-	בפיגור של 30 ימים או יותר
112.5	-	66.1	8.2	6.3	2.8	29.1	-	אשראי שאינו צובר
1,585.8	33.3	44.8	80.3	176.7	269.6	761.0	220.1	אנשים פרטיים- אחר- סה"כ
1,453.6	33.3	42.0	75.6	155.4	241.7	695.1	210.5	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
110.2	-	1.2	3.8	17.5	24.0	55.5	8.2	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
9.4	-	1.4	0.5	2.0	1.3	3.7	0.5	בפיגור 30-89 יום
10.9	-	0.1	0.3	1.2	2.2	6.6	0.5	בפיגור של 90 ימים או יותר
1.7	-	0.1	0.1	0.6	0.4	0.1	0.4	אשראי שאינו צובר
14,547.6	33.3	2,528.7	900.3	1,363.7	2,917.2	5,022.7	1,781.7	סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

(**) סווג מחדש

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
ציבור - מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות
	2023	2022	2021	2020	2019	קודם	של הלוואות	
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ
ביטי ונדל"ן - סה"כ	1,655.4	583.8	223.5	108.8	92.1	126.4	-	2,790
אשראי בדירוג ביצוע	1,655.4	583.6	198.9	108.0	73.8	124.8	-	2,744.5
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	5.7	-	18.0	-	-	23.7
אשראי בעייתי צובר	-	0.2	-	0.8	0.3	1.6	-	2.9
אשראי שאינו צובר	-	-	18.9	-	-	-	-	18.9
מסחרי - אחר - סה"כ (*)	565.5	357.1	42.8	61.2	36.4	59.1	-	1,122.1
אשראי בדירוג ביצוע (*)	565.5	350.4	42.8	60.5	35.8	59.1	-	1,114.1
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	-	4.8	-	0.6	0.6	-	-	6.0
אשראי שאינו צובר	-	1.9	-	0.1	-	-	-	2.0
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סה"כ	2,377.9	2,171.9	1,897.6	860.9	571.7	1,954.1	-	9,834.1
LTV עד 60%	1,843.2	1,385.7	1,073.2	474.2	353.1	1,321.0	-	6,450.4
LTV מעל 60% ועד 75%	464.2	717.3	761.6	343.9	202.7	535.1	-	3,024.8
LTV מעל 75% (**)	70.5	68.9	62.8	42.8	15.9	98.0	-	358.9
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	2,363.1	2,156.2	1,866.2	849.5	543.1	1,836.0	-	9,614.1
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	3.0	5.9	15.5	6.2	9.6	47.0	-	87.2
אשראי שאינו צובר	11.8	9.8	15.9	5.2	19.0	71.1	-	132.8
אנשים פרטיים - אחר - סה"כ	657.8	502.1	170.8	101.7	43.8	19.8	40.1	1,536.1
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	598.8	459.6	153.9	90.0	41.9	18.9	40.1	1,403.2
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	48.9	35.0	14.1	10.1	1.3	0.5	-	109.9
בפיגור 30-89 יום	4.8	3.3	1.3	0.8	0.3	-	-	10.5
בפיגור של 90 ימים או יותר	4.7	4.2	1.1	0.5	0.3	0.4	-	11.2
אשראי שאינו צובר	0.6	-	0.4	0.3	-	-	-	1.3
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	5,256.6	3,614.9	2,334.7	1,132.6	744.0	2,159.4	40.1	15,282.3

(*) סווג מחדש.

(**) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. אשראי לציבור (המשך)
2א. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

ליום 31 במרץ 2024 (בלתי מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגם קיימת הפרשה		יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגם לא קיימת הפרשה		יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים
	יתרת הפרשה	צוברים בניגם	יתרת הפרשה	צוברים בניגם	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	15.0	-	2.1	15.0	15.0
מסחרי- אחר	2.7	-	2.2	2.7	2.7
סך הכל מסחרי	17.7	-	4.3	17.7	17.7
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	127.7	-	7.7	127.7	127.7
אנשים פרטיים - אחר	1.2	-	0.8	1.2	1.2
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	146.6	-	12.8	146.6	146.6
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	146.6	-	12.8	146.6	146.6
^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 8.3 מיליוני ש"ח					
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	10.2	-	4.0	10.2	10.2
נמדד על בסיס קבוצתי	136.4	-	8.8	136.4	136.4

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2א. מידע נוסף על חובות ⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ליום 31 במרץ 2023 (בלתי מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בנינם קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בנינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים
ציבור מסחר					
בינוי ונדל"ן	6.3	0.9	-	6.3	6.3
מסחרי- אחר	12.5	1.4	-	12.5	12.5
סך הכל מסחר	18.8	2.3	-	18.8	18.8
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	112.5	4.2	-	112.5	112.5
אנשים פרטיים - אחר	1.7	0.7	-	1.7	1.7
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	133.0	7.2	-	133.0	133.0
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	133.0	7.2	-	133.0	133.0

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 4.1 מיליוני ש"ח

מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	16.9	2.2	-	16.9	16.9
נמדד על בסיס קבוצתי	116.1	5.0	-	116.1	116.1

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
באשראי לציבור (המשך)

2א. מידע נוסף על חובות ⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	
ציבור מסחר					
בינוי ונדל"ן	18.9	2.5	-	18.9	
מסחרי- אחר	2.0	1.4	-	2.0	
סך הכל מסחרי	20.9	3.9	-	20.9	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	132.8	7.6	-	132.8	
אנשים פרטיים - אחר	1.3	0.8	-	1.3	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	155.0	12.3	-	155.0	
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל	155.0	12.3	-	155.0	

⁽¹⁾ אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 6.3 מיליוני ש"ח

מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	11.8	4.5	-	11.8	
נמדד על בסיס קבוצתי	143.2	7.8	-	143.2	

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

ב.2.1 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

31 במרץ 2024					
יתרת חוב רשומה ^(א)					
לא בעייתי			בעייתי		
בפיגור של 30 ימים או יותר			צובר הכנסות ריבית		
סך הכל	לא בפיגור		לא צובר		
-	-	-	-	-	מסחרי
11.0	4.9	2.0	-	4.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
3.3	-	-	2.1	1.2	אנשים פרטיים - אחר
14.3	4.9	2.0	2.1	5.3	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
14.3	4.9	2.0	2.1	5.3	סך הכל אשראי לציבור

ב.2.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשלושה חודשים שהסתיימו 31 במרץ 2024					
יתרת חוב רשומה ^(א)					
לא בעייתי			בעייתי		
בפיגור של 30 ימים או יותר			צובר הכנסות ריבית		
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בפיגור	לא צובר		
-	-	-	-	-	מסחרי
-	0.2	0.2	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	0.2	0.2	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
-	0.2	0.2	-	-	סך הכל אשראי לציבור

⁽¹⁾ יתרת אשראי בגין לקוחות בקשיים פיננסיים שבוצע להם שינוי תנאים שלא במסגרת מתווה בנק ישראל.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023					
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל	
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	
מסחרי- אחר	-	-	-	-	
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	8.0	-	11	5.3	14.4
אנשים פרטיים - אחר	1.7	-	-	2.5	4.2
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	9.7	-	11	7.8	18.6
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	9.7	-	11	7.8	18.6
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	5.7	-	19	5.3	12.9
אנשים פרטיים - אחר	1.3	-	-	2.4	3.7
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	7.0	-	19	7.7	16.6
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	7.0	-	19	7.7	16.6

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעיתיים על הלוואות לדיור.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 31 במרץ, 2024 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי. בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

ב.3.2. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינויים בתקופת הדיווח

הוראות הגילוי החדשות יושמו כנדרש, ללא סיווג מספרי השוואה. כמתאפשר בהוראות הדיווח לציבור, הבנק יכלול את הגילוי הכמותי המורחב שבוצע במהלך הרבעון הראשון ושל ההשפעה הכספית שלו החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2024.

ארגונים שבוצעו מחדש			מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן			-	-	-
מסחרי- אחר			-	-	-
סך הכל מסחרי			-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			5.0	0.2	0.2
אנשים פרטיים - אחר			9.0	0.5	0.5
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל			14.0	0.7	0.7

ארגונים שבוצעו מחדש וכשלו ^א		מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
(בלתי מבוקר)			
ציבור מסחרי			
בינוי ונדל"ן	-		-
מסחרי- אחר	-		-
סך הכל מסחרי			-
אנשים פרטים - הלוואות לדיור			-
אנשים פרטיים - אחר			-
סך הכל אשראי לציבור -פעילות בישראל			-

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

⁽³⁾ סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽⁴⁾ בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל מלחמת "חרבות ברזל" מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
1. אשראי לציבור (המשך)
2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

ליום 31 במרץ 2024								
(בלתי מבוקר)								
	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 עד 180 ימים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סה"כ
מסחרי	5.5	12.2	-	-	-	-	-	17.7
הלוואות לדיוור אנשים פרטיים -	28.0	25.9	40.5	23.5	5.4	0.9	3.5	127.7
אחר	1.2	-	-	-	-	-	-	1.2
סך הכל	34.7	38.1	40.5	23.5	5.4	0.9	3.5	146.6
ליום 31 במרץ 2023								
(בלתי מבוקר)								
מסחרי	15.1	2.3	-	1.4	-	-	-	18.8
הלוואות לדיוור אנשים פרטיים -	29.3	32.9	23.1	16.1	4.5	1.6	5.0	112.5
אחר	1.7	-	-	-	-	-	-	1.7
סך הכל	46.1	35.2	23.1	17.5	4.5	1.6	5.0	133.0
ליום 31 בדצמבר 2023								
(מבוקר)								
מסחרי	18.9	2.0	-	-	-	-	-	20.9
הלוואות לדיוור אנשים פרטיים -	20.4	42.9	36.3	23.7	4.8	0.6	4.1	132.8
אחר	1.3	-	-	-	-	-	-	1.3
סך הכל	40.6	44.9	36.3	23.7	4.8	0.6	4.1	155.0

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

יתרה ליום 31 במרץ 2024					
(בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
828.8	3,825.4	202.7	6,251.9	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
228.0	2,111.6	113.1	3,428.0	מעל 60%	
-	-	-	-		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,056.8	5,937.0	315.8	9,679.9		סך הכל

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
1,051.8	4,186.7	224.8	6,327.2	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
205.1	2,131.8	139.7	3,352.7	מעל 60%	
-	-	-	-		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,256.9	6,318.5	364.5	9,679.9		סך הכל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
מאזני סך הכל					
854.4	4,014.3	195.9	6,450.5	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
170.5	2,095.0	85.3	3,383.6	מעל 60%	
-	-	-	-		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,024.9	6,109.3	281.2	9,834.1		סך הכל

(4) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. מכירה, רכישה⁽¹⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024							
(בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור
שנמכר בתקופה	שנמכר בתקופה	שנרכש בתקופה	שנרכש בתקופה	האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נותן עבור שירות	אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	מזה: אשראי בעייתי
-	-	-	-	5.6	-	-	-
-	-	-	-	3,064.7	11.5	-	357.6
-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור				3,070.3	11.5	-	357.6
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023							
(בלתי מבוקר)							
-	-	-	-	10.3	-	-	-
-	-	-	-	2,552.7	14.1	-	498.8
-	-	-	-	22.1	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור				2,585.1	14.1	-	498.8
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
-	-	-	-	9.0	-	-	-
-	-	-	-	2,858.7	43.0	-	1,148.8
-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור				2,867.7	43.0	-	1,148.8

⁽¹⁾ לתאריך 31 במרץ, 2024 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

נכון ליום 31 במרץ, 2024 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיר של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 במרץ 2023		ליום 31 במרץ 2024		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
יתרת הפרשה		יתרת הפרשה		יתרת הפרשה		
להפסדי	יתרות	להפסדי	יתרות	להפסדי	יתרות	
אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾	אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾	אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
-	122.9	0.1	102.7	0.2	108.9	ערבויות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
-	0.6	-	0.5	0.2	0.6	ערבויות לרוכשי דירות
0.1	90.1	-	119.5	-	108.2	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.6	74.1	0.4	67.5	0.5	73.4	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.2	53.5	0.3	48.3	0.4	59.7	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
2.0	1,689.1	0.9	1,811.4	1.9	1,814.6	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
2.9	2,030.3	1.7	2,149.9	3.2	2,165.4	סך הכל

⁽¹⁾ יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

⁽²⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2024					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	כרטיסים שאינם כספיים	מטבע חוץ ¹⁾		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	צמוד למדד
לא צמוד					
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	4,850.80	-	86.90	150.20	-
ניירות ערך	1,210.70	103.40	73.30	179.8	137.30
אשראי לציבור, נטו(2)	15,093.40	-	117.40	232.40	5,203.00
בניינים וציוד	231.80	231.80	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	2.10	-	1.10	0.90	0.10
נכסים אחרים	282.80	182.40	-	-	12.10
סך הכל נכסים	21,671.60	517.60	278.70	563.30	5,352.50
התחייבויות					
פיקדונות הציבור	16,556.00	-	302.80	765.50	1,612.90
פיקדונות מבנקים	228.20	-	-	-	15.30
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,145.0	-	-	-	3,129.9
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.3	0.7	0.1	0.2	-
התחייבויות אחרות	337.8	28.6	0.9	4.7	-
סך הכל התחייבויות	20,270.3	29.3	303.8	770.4	4,758.1
הפרש	1401.3	488.3	(25.1)	(207.1)	594.4
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ³⁾					
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	16.6	147.9	(151.7)
סך הכל כללי	1,401.3	488.3	(8.5)	(59.2)	442.7
538.0					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 42.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
מטבע חוץ ^{א)}			מטבע ישראלי		
פרטים שאינם		צמוד למדד			
סך הכל	נספיים	אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,962.0	-	76.7	153.6	-	3,731.7
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
1,325.0	13.2	121.1	166.5	79.8	944.4
ניירות ערך					
14,382.0	-	129.5	302.8	4,059.0	9,890.7
אשראי לציבור, נטו(2)					
204.3	204.3	-	-	-	-
בניינים וציוד					
8.0	0.4	6.8	0.8	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
270.2	202.9	-	-	10.2	57.1
נכסים אחרים					
20,151.5	420.8	334.1	623.7	4,149.0	14,623.9
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
14,777.8	-	420.3	702.1	1,146.7	12,508.7
פיקדונות הציבור					
380.3	-	-	-	18.5	361.8
פיקדונות מבנקים					
3,358.9	-	-	-	2,690.2	668.7
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
11.0	0.4	0.4	0.3	5.9	4.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
340.3	53.4	1.0	-	-	285.9
התחייבויות אחרות					
18,868.3	53.8	421.7	702.4	3,861.3	13,829.1
סך הכל התחייבויות					
1283.2	367.0	(87.6)	(78.7)	287.7	794.8
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ^{א)}					
-	-	81.6	67.2	(204.2)	55.4
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
1,283.2	367.0	(6.0)	(11.5)	83.5	850.2
סך הכל כללי					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		צמוד למדד		לא צמוד	
		דולר של ארה"ב	אחר	המחירים	
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	5,157.1	-	64.0	-	4,938.4
ניירות ערך	1,098.8	88.6	116.0	139.7	644.5
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	15,070.2	-	120.9	5,049.8	9,635.6
בניינים וציוד	232.5	232.5	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.3	0.5	-	0.6	-
נכסים אחרים	265.6	189.1	-	13.0	63.5
סך הכל נכסים	21,825.5	510.7	300.9	5,203.1	15,282.0
התחייבויות					
פיקדונות הציבור ⁽³⁾	16,479.1	-	308.5	1,574.9	13,900.3
פיקדונות מבנקים	196.8	-	-	14.3	182.5
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,463.3	-	-	3,114.5	348.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	7.3	0.6	0.3	5.5	0.7
התחייבויות אחרות	311.2	28.5	0.8	-	281.9
סך הכל התחייבויות	20,457.7	29.1	309.6	4,709.2	14,714.2
הפרש	1367.8	481.6	(8.7)	493.9	567.8
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	1.3	(308.6)	191.6
סך הכל כללי	1,367.8	481.6	(7.4)	185.3	759.4

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'י. כמו כן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. **ניירות ערך סחירים** – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2024				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ^א	רמה 2 ^א	רמה 3 ^א	סה"כ
נכסים פיננסיים				
4,850.8	4,850.8	-	-	4,850.8
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
1,210.7	1,136.2	-	-	1,136.2
ניירות ערך ⁽²⁾				
15,093.4	-	-	15,134.3	15,134.3
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾				
2.1	0.8	1.3	-	2.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
63.5	-	-	63.5	63.5
נכסים פיננסיים אחרים				
21,220.5	5,987.8	13	15,197.8	21,186.9
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾				
התחייבויות פיננסיות				
16,556.0	-	2,249.9	14,306.9	16,556.8
פיקדונות הציבור				
228.2	47.1	-	181.1	228.2
פיקדונות מבנקים				
3,145.0	3,032.8	53.8	35.1	3,121.7
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
3.3	0.9	14	1.0	3.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
293.9	-	-	293.9	293.9
התחייבויות פיננסיות אחרות				
20,226.4	3,080.8	2,305.1	14,818.0	20,203.9
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾				

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ¹	רמה 2 ²	רמה 1 ³	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,962.0	-	-	3,962.0	3,962.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,325.0	-	69.6	1,255.4	1,325.0	ניירות ערך ⁽²⁾
14,370.9	14,370.9	-	-	14,382.0	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
8.0	-	7.6	0.4	8.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
67.3	67.3	-	-	67.3	נכסים פיננסיים אחרים
19,733.2	14,438.2	77.2	5,217.8	19,744.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
14,761.0	12,426.7	2,334.3	-	14,777.8	פיקדונות הציבור
380.3	301.9	-	78.4	380.3	פיקדונות מבנקים
3,270.5	41.0	-	3,229.5	3,358.9	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11.0	3.9	0.6	6.5	11.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
286.9	286.9	-	-	286.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
18,709.7	13,060.4	2,334.9	3,314.4	18,814.9	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ¹	רמה 2 ²	רמה 3 ³	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	5,157.1	-	-	5,157.1
ניירות ערך ⁽²⁾	1,098.8	-	-	1,010.2
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	15,070.2	-	15,128.8	15,128.8
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.3	0.6	-	1.3
נכסים פיננסיים אחרים	76.5	-	76.5	76.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	21,403.9	0.6	15,205.3	21,373.9
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	16,479.1	-	2,059.2	16,514.6
פיקדונות מבנקים	196.8	3.1	-	196.8
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,463.3	3,382.7	-	3,418.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	7.3	6.3	0.3	7.3
התחייבויות פיננסיות אחרות	282.7	-	282.7	282.7
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	20,429.2	3,392.1	2,059.5	20,420.1

⁽¹⁾ רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור 12 ניירות ערך](#).

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שנבייתו מותנית בביטחון לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו- 31.12.2023 בסך 137.2 מיליוני ש"ח, 122.7 ו-142.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו- 31.12.2023 בסך 6,052.6 מיליוני ש"ח, 5,362.3 ו-6,245.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2024, 31.03.2023 ו-31.12.2023 בסך 5,808.1 מיליוני ש"ח, 3,012.5 ו-2,546.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 16ב](#).

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 31 במרץ 2024			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (1) (2)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (2) (3)	נתונים לא נצפים משמעותיים (3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה:			
474.1	-	-	474.1
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
75.1	-	-	75.1
אגרות חוב של ממשלת זרות			
70.3	-	-	70.3
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
155.5	-	-	155.5
אגרות חוב של אחרים בישראל			
-	-	-	-
אגרות חוב של אחרים זרים			
775.0	-	-	775.0
סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה			
7.7	-	-	7.7
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
292.2	-	-	292.2
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
31.1	-	-	31.1
אגרות חוב של ממשלת זרות			
0.8	-	-	0.8
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8.3	-	-	8.3
אגרות חוב של אחרים בישראל			
21.1	-	-	21.1
מניות למסחר			
353.5	-	-	353.5
סך כל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
0.1	-	0.1	-
חוזי ריבית - אחר			
1.5	-	1.2	0.3
חוזי מטבע חוץ			
0.5	-	-	0.5
חוזי מניות			
2.1	-	1.3	0.8
סך הכל נכסים בגין מכשירים נצפים			
1,137.0	-	1.3	1,138.3
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
47.1	-	-	47.1
פקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית- שקל מדד			
1.8	-	1.4	0.4
חוזי מטבע חוץ			
1.5	1.0	-	0.5
חוזי מניות			
1.8	1.8	-	-
נצרי אשראי			
0.9	2.8	1.4	5.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
48.0	2.8	1.4	52.2
סך הכל ההתחייבויות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 31 במרץ 2023			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים			
איגרות חוב זמינות למכירה:			
649.6	-	-	649.6
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
73.4	-	-	73.4
אגרות חוב של ממשלת זרות			
47.1	-	-	47.1
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
112.8	-	-	112.8
אגרות חוב של אחרים בישראל			
5.4	-	-	5.4
אגרות חוב של אחרים זרים			
888.3	-	-	888.3
סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה			
5.5	69.6	-	75.1
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
344.3	-	-	344.3
אגרות חוב של ממשלת ישראל			
0.7	-	-	0.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8.9	-	-	8.9
אגרות חוב של אחרים בישראל			
7.7	-	-	7.7
מניות למסחר			
361.6	69.6	-	361.6
סך כל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.1	7.6	-	7.7
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	-	0.3
חוזי מניות			
0.4	7.6	-	8.0
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,255.5	77.2	-	1,333.0
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
78.4	-	-	78.4
פקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
5.8	-	-	5.8
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	0.6	-	0.8
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	3.9	4.2
חוזי מניות			
-	-	1.1	1.1
נגזרי אשראי			
6.5	0.6	5.0	12.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
84.9	0.6	5.0	90.5
סך הכל ההתחייבויות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023			
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽³⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
698.1	-	-	698.1
אגרות חוב ממשלת ישראל			
74.6	-	-	74.6
ממשלת זרות			
73.9	-	-	73.9
מוסדות פיננסיים			
154.1	-	-	154.1
של אחרים בישראל			
1,000.7	-	-	1,000.7
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
7.5	-	-	7.5
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
0.2	-	-	0.2
אגרות חוב ממשלת ישראל			
0.8	-	-	0.8
מוסדות פיננסיים			
8.5	-	-	8.5
של אחרים בישראל			
4.1	-	-	4.1
מניות ותעודות סל			
13.6	-	-	13.6
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.4	-	0.4	-
חוזי ריבית- אחר			
0.6	-	0.2	0.4
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	-	0.3
חוזי מניות			
13	-	0.6	0.7
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,023.1	-	0.6	1,022.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
3.1	-	-	3.1
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
5.5	-	-	5.5
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	-	-	0.2
חוזי ריבית- אחר			
0.6	-	0.3	0.3
חוזי מטבע חוץ			
1.0	0.7	-	0.3
חוזי מניות			
1.6	1.6	-	-
חוזים בגין נגזרי אשראי			
8.9	2.3	0.3	6.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
12.1	2.3	0.3	9.4
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024						
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו				
		מכירות	רכישות	ברוח כולל		שווי הוגן לתחילת תקופה
				אחר	בדוח רווח והפסד	
	(0.3)	(1.0)	-	-	(0.3)	(0.7)
חוזי ריבית						
	(0.2)	(1.8)	-	-	(0.2)	(1.6)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
	-	(3.9)	-	-	-	(3.9)
חוזי ריבית						
	(1.0)	(1.1)	-	-	(1.0)	(0.1)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי						

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
	3.2	(0.7)	-	-	3.2	(3.9)
חוזי ריבית						
	(1.5)	(1.6)	-	-	(1.5)	(0.1)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי						

ביאור 16 - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2024			
(בלתי מבוקר)			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נציפים	ממוצע משוקלל
ריבית משכנתאות			
1.8	היוון תזרימי מזומנים	סיכון לכשל המשכנתאות	1.70%
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
1.0	B&S	סטיית תקן שנתית	25.2%
חוזים בגין מניות			
ליום 31 במרץ 2023			
(בלתי מבוקר)			
ריבית משכנתאות			
(1.1)	היוון תזרימי מזומנים	סיכון לכשל המשכנתאות	2.36%
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
(3.9)	B&S	סטיית תקן שנתית	2.14%
חוזים בגין מניות			
ליום 31 בדצמבר 2023			
(מבוקר)			
ריבית משכנתאות			
1.6	היוון תזרימי מזומנים	סיכון לכשל המשכנתאות	1.79%
התחייבויות בגין נגזרי אשראי			
0.7	B&S	סטיית תקן שנתית	24.20%
חוזים בגין מניות			

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 באוקטובר, 2023 החלה מלחמת "חרבות ברזל", אשר הביאה להרעה כלכלית בפעילות המשק בישראל אליה חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית ואשראי עסקי, עליה בסיכונים הפיננסיים וסיכונים תפעוליים. בשלב זה לא ניתן להעריך את היקף והשלכות המלחמה בעתיד, לאמוד ולכמת את משך האירוע ועומקו ואת ההשפעה העתידית על המשק הישראלי, על לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו.
הנהלת הבנק עוקבת אחר התפתחות המלחמה וההשלכות הפיננסיות והעסקיות בגינה ובוחנת את התאמת האסטרטגיה העסקית נוכח האירועים. הוגדר ניטור ומעקב הדוק בתחומי הפעילות השונים של הבנק. באופן שוטף, נבחנים תרחישים שונים להתפתחות האירוע ולהשפעותיו על מכלול הסיכונים ועל פעילות הבנק. כמו כן, הנהלת הבנק מדווחת באופן שוטף לדירקטוריון הבנק וועדותיו אודות צעדיה בניהול האירוע בתחומים הרלוונטיים.
לנוכח פרוץ המלחמה והשלכותיה האפשריות על מצב המשק והלווים, במטרה להקל על הלקוחות, פרסם בנק ישראל מתווה מוסכם עם המערכת הבנקאית, להקפאת תשלומים בגין אשראים שקיבלו לקוחות מהבנק. במסגרת המתווה, ניתנו דחיות תשלומי הלוואות לתקופה של 3 חודשים, כאשר לקבוצה של לקוחות שמתגוררים בעוטף עזה והדרום, כוחות הביטחון שגויסו ללחימה, אוכלוסייה שפונתה מביתה וקרובים של נרצחים, נעדרים והחטופים (מעגל 1) תתאפשר דחיה ללא חיוב בריבית או עמלות. לקבוצה של יתר הלקוחות (מעגל 2) תתאפשר דחיה בריבית מקורית של ההלוואה ללא חיוב בעמלות. כמו כן, מתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לאפשר ללווים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון ההלוואות פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו הסדרים הנ"ל. לאור התמשכות מלחמת חרבות ברזל, הוארך מתווה בנק ישראל לשתי תקופות נוספת של שלושה חודשים, כל אחת.
כמו כן, בשנת 2023 הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין ההשפעה של מלחמת "חרבות ברזל" בסך של כ-35.7 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדיור, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ויעדכן את ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף ובהתאם לתוצאות בפועל שתיתכנה ותהיינה שונות מהערכות הבנק בשלב זה.
2. ביום 7 בינואר, 2024 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, את מינויה של הגב' מורן אופיר וינשטיין לדירקטוריות חיצונית, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינויה כדירקטוריות חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. כמו כן אושרה עסקה עם קרובה של בעל השליטה. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה. מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו-2024-01-003324).
3. ביום 22 בינואר, 2024 פדתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של סדרה 3 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-333.1 מיליוני ש"ח.
4. ביום 9 בפברואר, 2024 הודיעה מודיע'ס על הורדת דירוג המדינה ואופק הדירוג עם תחזית שלילית וביום 13 בפברואר, 2024 הודיעה על הורדת הדירוג ואופק הדירוג של הבנקים הגדולים עם תחזית שלילית. בנוסף, ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיעה חברת S&P על הורדת דירוג המדינה והורדת דירוג שני הבנקים הגדולים ביום 5 במאי, 2024. להורדות דירוג אלו הייתה השפעה ישירה נמוכה על הבנק, כפי שצוין בדוחות הקודמים ובפרק 1.5 לעיל.
עם זאת, יש להן השפעה על אי הוודאות המתמשכת במצב הכלכלי במדינה ומכאן, יש לה גם פוטנציאל השפעה על פעילות הבנק.
ביום 18 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A-.
5. ביום 13 במרץ, 2024, אושרה במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובעת כי בנק שאינו "בנק בעל היקף פעילות קטן" (דהיינו: בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל ואינו נשלט ע"י בנק אחר), ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה הקובעת (מ-1 באפריל 2024 ועד 31 בדצמבר, 2025) תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. צעד זה מגיע על רקע זינוק ברווחי הבנקים כתוצאה מהעלאות הריבית של בנק ישראל, וצפוי להכניס לקופת המדינה 1.2 מיליארד שקלים נוספים בשנת 2024, ו-1.3 מיליארד שקלים בשנת 2025. הואיל ובנק ירושלים נכנס לגדר "בנק בעל היקף פעילות קטן", הוא מוחרג מתחולת חוק זה. ביום 14 באפריל, 2024 ולאחר תאריך המאזן פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024, במסגרתו תוקן צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשנ"ג-1992 כך ששיעור מס השכר ומס הרווח המשולמים על פעילות בישראל של מוסד כספי יעלה מ-17% ל-18%, וזאת החל מיום 1 בינואר, 2025. בהתאם ליתרות של הרבעון הנוכחי הבנק צפוי להכיר בגידול ביתרת המס הנדחה בסך כ-0.5 מיליוני ש"ח אשר יקבל ביטוי בדוחות הכספיים ברבעון השני לשנת 2024.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

6. ביום 20 במרץ, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיר שסכומו הכולל כ-397 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיר שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות").
- יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק הלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיר עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-11.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024, בגין עסקה זו.
7. על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חברות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 הנחייה לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות במדיניות כאמור. בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023 בסך של כ-12.4 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-8 באפריל, 2024 לבעלי המניות של הבנק.
- ביום 16 במאי, 2024 ולאחר תאריך המאזן, בשל התמשכות המצב הגיאופוליטי ואי הודאות באזורנו, ולמרות שמערכת הבנקאית ממשיכה להראות חוסן, פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים נוספת, ולפיה נדרשים הבנקים להמשיך לבחון באופן שמרני ומושכל את תכנון ההון, מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע הרכישות העצמיות, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.
8. ביום 2 במאי, 2024, לאחר תאריך המאזן, אישרה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק ilAA- למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.
9. ביום 9 במאי, 2024 ולאחר תאריך המאזן, אישרה אסיפה כללית של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משותנים לנושאי משרה בבנק בגין שנת 2023, הארכת כתבי פטור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי, 2024. מס' אסמכתאות: 2024-01-032626 ו-2024-01-046372, בהתאמה, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה).
10. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בהמשך - ביאור 18 הוראות פיקוח ויזמות חקיקה.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה

הוראות חוק רגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2023 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2023. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות והנחיות של רגולטורים שונים לאור מצב המלחמה שהוכרז בישראל

לאור מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר, 2023 והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ובמצב בו יש בישראל אלפי פצועים והרוגים, מאות חטופים ונעדרים, עשרות אלפי אזרחים שפוננו מבתיהם, ומאות אלפי אזרחים שגוייסו למילואים, פרסמו רגולטורים רבים הנחיות, הוראות והקלות לגופים השונים, במטרה לסייע לאזרחים ולמערכות בארץ להתמודד עם אתגרי המצב.

במהלך רבעון 1 לשנת 2024, לאור התמשכותה של המלחמה, פורסמו עידכונים של הוראות הרגולציה הבאות:

- א. **הוראות המתווה לסייע ללקוחות הבנקים להתמודדות עם מצב החירום הביטחוני**, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 15 באוקטובר, 2023 הוארכו תחילה עד ליום 1 באפריל, 2024 ולאחר מכן הוארכו פעם נוספת – עד ליום 1 ביולי, 2024. הבנק מיישם את המתווה, ואת המתווה המוארך בהתאם להוראות בנק ישראל.
- ב. **נב"ת 251 – התאמות להוראות נב"ת לצורך התמודדות עם המלחמה**, אשר נוסחו הראשון פורסם ביום 22 באוקטובר, 2023 והרחבות שלו פורסמו בימים 31 באוקטובר, 2023, 21 בנובמבר, 2023, 28 בדצמבר, 2023, 4 בפברואר, 2024 ועודכן גם ביום 31 במרץ, 2024. במסגרת העדכון האחרון לא התווספו הקלות נוספות, אלא הוארכו מספר הקלות שהיו קיימות, ואילו הקלות אחרות שתוקפן היה קבוע עד ליום 31 במרץ, 2024 נמחקו לאחר שהוחלט שלא להאריך את תוקפן מעבר לכך.
- ג. בנוסף להוראות בנק ישראל, פרסמו רגולטורים שונים הנחיות והקלות שונות, הנוגעות גם לבנק, אך אין להם השלכה משמעותית לגבי. כמו הוראות רגולציה אחרות, הוארך גם תוקפן של חלק מההוראות אלו. הבנק מכיר ופועל גם בהתאם לרגולציות הללו, ומעדכן את תום תוקף תחולתן ככל שנדרש.

2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון עו"ש וניהולו"

ביום 29 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון בנק וניהולו" ובה הבהרה לגבי חובתו של תאגיד בנקאי לפתוח חשבון בנק ללקוח, ובפרט פורטו מקרים בהם לא תתקבל טענת תאגיד בנקאי ל"סירוב סביר" לפתיחת חשבון בנק ביתרת זכות וניהול החשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים, ואף לאפשר ניהול חשבון בנק ביתרת חובה, כל עוד הפעילות היא במסגרת אשראי מאושרת. בין היתר נקבעה בהוראה חובה שלא להפלות קבוצות אוכלוסייה בשל מאפייניהן (למשל פושטי רגל, אפוטרופסיים, עובדים זרים וכדומה). כן קובעת ההוראה כי אין לסרב להעמיד לרשות לקוח כרטיס חיוב מידי ולאפשר לו לעשות שימוש בערוצי בנקאות בתקשורת. הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה.

תחילתה של ההוראה ביום 26 ביוני, 2024. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות"

ביום 26 במרץ, 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות" המעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים. מטרת ההוראה, כפי שהוצגה, הינה לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות, והטמעת הגישה של "הלוקח במרכז". בהתאם, בהוראה נקבעו חובות החלות על התאגיד הבנקאי בתחום הממשל התאגידי, כגון: חובות הדירקטוריון לגיבוש אסטרטגיית שירות ותמיכה ללקוחות, פיקוח אחר יישום האסטרטגיה ושילובה בתכניות העבודה של הביקורת הפנימית, ואישור מדיניות השירות והתמיכה בלקוחות שתגובש על ידי ההנהלה. בנוסף, נקבעו חובות ההנהלה ליישום אסטרטגיית הדירקטוריון, לקבוע מדיניות ולפתח תכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות לקידום עקרונות מתן השירות והתמיכה, להקצות משאבים לצורך יצירת מנגנוני פיקוח ובקרה, ולקבוע מנגנוני תגמול לעובדים העוסקים במתן שירות לרבות עובדי מיקור חוץ. התאגיד הבנקאי נדרש לקבוע אמנת שירות אשר תיתן ביטוי למדיניות השירות והתמיכה של הבנק כלפי לקוחותיו, בדגש על שירותים משמעותיים ובעלי ערך גבוה ללקוחות. על האמנה לכלול הצהרת שירות ארגונית בה יבטא הבנק את תפיסת השירות והמדיניות שהוא מבקש לקדם מול לקוחותיו, להגדיר תנאי השירות (SLA) אשר יפורסמו ובהם יפורטו השירותים המוצעים ללקוחות, ערוצי השירות והתמיכה שבאמצעותם יכול הלוקח לקבל שירותים מהבנק, התנאים לקבלת השירותים השונים בערוצי השירות השונים ורמות השירות להן מתחייב הבנק בכל ערוץ שירות. התאגיד הבנקאי מחויב לפרסם את האמנה בערוצים בהם הוא נוהג לפרסם מידע ללקוחותיו, ובכלל זה באתר האינטרנט שלו. בנוסף, מחויב תאגיד בנקאי לפרסם פרסום רבעוני של ממוצע זמני ההמתנה ומענה בפועל בהתייחס לכל אחד מהשירותים וערוצי השירות המפורטים באמנת השירות. תחילתם של עיקר החיובים לפי ההוראה ביום 26 ביוני, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תצרוך היערכות משמעותית וכוללת עלויות היערכות. לא צפויה להיות להוראה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4. הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר"

ביום 19 ביולי, 2023 תוקנה הוראה 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר". עדכון ההוראה צפוי להגביר את השקיפות לטובת הלווים ולהקל עליהם בביצוע פעולות ביחס להלוואות שנטלו. במסגרת התיקון נקבעו הקלות ללווים לגבי אופן ביצוע פעולות באופן מקוון, אופן ההודעה על כוונה לבצע פירעון מוקדם (כך שיהיה באמצעות הבנק בו הלוקח מבקש למחזר את ההלוואה ולא באופן עצמי) וכדומה. עוד נקבעו הוראות לפירעון הלוואה באמצעות הלוואה ממלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי ולחובת התאגיד הבנקאי לפעול באותו אופן בו פועל התאגיד הבנקאי מול תאגיד בנקאי אחר. תחילתו של העדכון להוראה תהיה ביום 19 באוקטובר, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. הוראת ניהול בנקאי תקין 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים"

ביום 12 ביוני, 2023 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים" אשר קובעת "עקרונות על" לניהול אפקטיבי של החשיפה לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים ולסיכונים סביבתיים אחרים. עקרונות אלו מתייחסים לתחומי הממשל התאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי/ שוק/ נזילות/ סיכון תפעולי/ ואחרים וכן דורשת ניתוח תרחישים אפשריים. תחילת ההוראה ביום 10 ביוני, 2025. הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה. בשלב זה, להערכת הבנק, להוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

6. הוראת ניהול בנקאי תקין 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי 'היוותרות בחיים' וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה"

ביום 11 ביוני, 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי 'היוותרות בחיים' וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה", באופן המשקף ללקוחות משותפים בחשבון את קיומו של סעיף "היוותרות בחיים", ואת השלכותיו, כדי שיוכלו לבחור באופן מודע האם להחילו או לא להחילו על החשבון בו הם שותפים. במסגרת התיקון להוראה נקבעו הנחיות בנוגע לחובת הבנק להציע ללקוחות המבקשים לפתוח חשבון משותף, לחתום על קיומו של הסעיף בהסכם לפתיחת חשבון משותף, תוך מתן הסבר משמעותי תנאי "היוותרות בחיים" והבהרה כי הסעיף מתייחס למישור היחסים שבין הבנק ללקוחות בלבד. כמו-כן הוטלו על תאגיד בנקאי חובות לידוע בדבר קיומו של הסעיף ותייעוד בחירת הלקוחות כתנאי לכריתת הסכם לפתיחת חשבון, תוך התייחסות לזכויות חתימה שונות שהוגדרו על ידי השותפים, ידוע הלקוחות על הבחירה הקיימת בסעיף זה בעת כל שינוי במהלך חיי החשבון והאפשרות לשנות את בחירתם. תחילתו של התיקון ביום 11 בספטמבר, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

7. הוראת ניהול בנקאי תקין 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כבורקר דילר"

ביום 19 ביולי, 2023 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כבורקר דילר", במסגרתו נקבעו נורמות התנהגות מקובלות לעניין קבלת הוראות וביצוע פעולות בניירות ערך ובמכשירים פיננסיים עבור לקוחות התאגיד הבנקאי, הן כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. במסגרת ההוראה נדרש מתאגיד בנקאי, המבצע פעילות כבורקר-דילר עבור לקוחותיו, לקבוע מדיניות, נהלים ולקבוע דרכי פעולה שיגנו על לקוחותיו ויבטיחו ביצוע מיטבי של עסקאות עבורם, תוך שמירה על מקצועיות ויחש. ההוראה מסדירה עקרונות לניהול הסיכונים (לרבות סיכונים תפעוליים), הנובעים מפעילות התאגידים הבנקאיים כבורקר דילר. במסגרת ההוראה נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע מבנה ארגוני, מדיניות ונהלים לביצוע עסקאות ולבקרה עליהן ולמניעת ניגודי עניינים; לאמץ קוד התנהגות לפעילות ביושרה, הוגנות ומקצועיות לטובת האינטרסים של הלקוחות, לרבות מתן מידע הנוגע לעסקה; לוודא התאמת פעילות הלקוחות בני"ע ובמכשירים פיננסיים לרמת הידע או הניסיון שלהם, לרבות מתן אזהרה ללקוחות אם יבקשו לבצע פעולה שלדעת התאגיד הבנקאי אינה תואמת את הידע או הניסיון שלהם; לקבוע נהלים לביצוע הוגן ומהיר של הוראות לקוחות; לנקוט בכל האמצעים הסבירים על מנת להשיג את התוצאה המיטבית עבור הלקוחות, תוך התחשבות, בין היתר, במאפייני העסקה: גודל, מחיר, עלות, מהירות ביצוע סבירות ביצוע וזירות המסחר האפשריות; להטמיע מערכות מידע נאותות כדי להבטיח רמה גבוהה של הגנה מפני התממשות סיכונים תפעוליים וסיכונים סייבר; לשמור תיעוד על כל פעולה הקשורה לעסקה של לקוח; ולפתח כלי ניטור ובקרה לאיתור פעולות חשודות או חריגות. הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תחילתה ביום 1 באוגוסט, 2025. להוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

8. חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 ("חוק ההסדרים")

א. תיקון בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (להלן: "החוק"), מסדיר פעילות "ייזום תשלומים" במקביל להסדר הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368, וקובע משטר פיקוח ורישוי חדש אשר יחול על נותני שירותי תשלום חוץ-בנקאיים. הוראות החוק הרלוונטיות לתאגיד בנקאי עוסקות בחובה להעניק גישה לצדדי ג' (יזמי תשלומים) לחשבונות תשלום המתנהלים בבנק, וכן בחובה לקבל אישור לצורך מתן שירותי ייזום, ככל שבנק יהיה מעוניין להעניק שירותי ייזום כאמור. ככלל, תחילתו של התיקון ביום 6 ביוני, 2024 אך להוראות מסויימות בו תחילה מאוחרת יותר. בנק ירושלים קיבל פטור מהשירותים הנלווים במערכת התשלומים המידיים במס"ב.

ב. תיקון סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

תוקן סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 בנושא מסירת הודעות חודשיות בדבר סכומי עמלות וריביות, כך שהוטלה על תאגיד בנקאי חובה לשלוח ללקוח על בסיס חודשי, סכימה של העמלות והריביות שגבה התאגיד הבנקאי מהלקוח. חלק מהוראות התיקון נכנסו לתוקף בינואר 2024 (וביום 19 בפברואר, 2024 נדחה מועד תחולתן למרץ 2024), וחלקן ייכנסו לתוקף ביוני 2024. הבנק מיישם את חלקן של הוראות התיקון שנכנסו לתוקף, ונערך ליישם את יתרת ההוראה במועד. להערכת הבנק עשויה להיות לתיקון השפעה בהיבט הגברת המודעות הפיננסית של הלקוחות להתנהלותם בחשבונות הבנק שלהם, אך לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

173	הדירקטוריון
173	הנהלה ונושאי משרה בכירה
174	עסקאות עם בעל שליטה
175	המבקרת הפנימית
175	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
175	דירוג האשראי של הבנק
176	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה דירקטוריון הבנק 10 דירקטורים, מתוכם 4 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301.

ביום 7 בינואר, 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מינויה של ד"ר מורן אופיר וינשטיין לדירקטורית חיצונית, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינויה כדירקטורית חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו-2024-01-003324), אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 קיים דירקטוריון הבנק 5 ישיבות מליאה ו-12 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

לא חלו שינויים במצבת הנהלה ונושאי משרה בכירה במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024 ועד למועד פרסום דוח זה.

מדיניות התגמול וענייני תגמול לנושאי משרה בבנק

ביום 4 בדצמבר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, ואישור דירקטוריון הבנק, אישרה אסיפת בעלי המניות את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול"), בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 ב' לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראו דוח זימון אסיפת בעלי המניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה, וכן בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו-2023-01-045798).

ביום 27 בספטמבר, 2023, אישרה אסיפה שנתית כללית ומיוחדת תיקון למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025, בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 ב' לחוק החברות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A 301 (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 22 באוגוסט 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 27 בספטמבר, 2023 מס' אסמכתאות 2023-01-096954 ו-2023-01-110304).

ביום 27 בספטמבר, 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, תיקון למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025, (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 22 באוגוסט, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 27 בספטמבר, 2023, אשר המידע המופיע בהם מובא על דרך ההפניה. מספרי אסמכתאות: 2023-01-096954 ו-2023-01-110304, בהתאמה).

ביום 9 במאי, 2024 לאחר מועד המאזן, אישרה האסיפה הכללית מענק שנתי לנושאי משרה בהתאם למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (כפי שתוקנה ביום 27 בספטמבר, 2023 – לפרטים ראו דוח זימון אסיפה מיום 22 באוגוסט 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 27 בספטמבר, 2023 מס' אסמכתאות 2023-01-096954 ו-2023-01-110304, בהתאמה). לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי 2024 (מספרי אסמכתאות: 2024-01-032626, 2024-01-046372 ו-2024-01-046372, בהתאמה), אשר המידע המופיע בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 12 במרץ 2024, לאחר קבלת החלטת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את העקרונות לחלוקת מענק שנתי משתנה וכן מענק מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה. בהתאם למדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025. (בכפוף לעמידה בתנאי הסף לחלוקתו על פי מדיניות התגמול).

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

אישור ביטוח

מסגרת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק (לרבות בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O), אושרה בהחלטת האסיפה הכללית של הבנק ביום 25 באפריל 2021. לפרטים אודות תנאי ההתקשרות ראו דוח מיידי על אסיפה מיום 21 במרץ, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה. ההתקשרות דלעיל הוחלה גם על מנכ"ל הבנק וכן על בעלי שליטה בבנק או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק (וזאת מכוח החלטות ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק מהימים 14 במרץ, 2021 ו-18 במרץ, 2021, בהתאמה), ובהתאם לתקנות ההקלות (להלן: "החלטת המסגרת").

ביום 21 במרץ 2024 אישר דירקטוריון הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת, ביושבה כוועדת תגמול, בישיבתה מיום 10 במרץ, 2024) את חידוש פוליסת הביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק (כולל בחברות הבת), כפי שיהיו מעת לעת, בהיקף ביטוח של 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר ארה"ב לתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 במרץ 2025.

בהתאם להחלטת המסגרת (אישור גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה והחלטה על מנכ"ל הבנק, בעלי השליטה בבנק או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק) כאמור לעיל, יחולו תנאי ההתקשרות המעודכנים גם על מנכ"ל הבנק וגם על בעל שליטה בבנק וקרובו המכהנים כדירקטורים ונושאי משרה בבנק. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-030207), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

פטור, שיפוי וגמול דירקטורים

לפרטים אודות מתן פטור ומתן שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות הדירקטורים בבנק, וכן לפרטים אודות גמול לשיבה וגמול שנתי לדירקטורים בבנק, ראו חלק א' לדוח ממשל תאגידי בדוח התקופתי לשנת 2023 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862).

ביום 21 במרץ 2024, לאחר אישור ועדת התגמול מיום 10 במרץ 2024, אישר הדירקטוריון הארכה של כתבי הפטור כאמור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 13 במאי 2024, באותם התנאים של הפטור שאושר ליתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים בבנק. על אף האמור לעיל, הפטור הנ"ל לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ועל אף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיו עקב הפרת חובת הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות. והכל, מהנימוקים המפורטים בסעיף 2 על סעיפיו הקטנים המפורטים לעיל. להלן נימוקי הדירקטוריון:

- הענקת הפטור לנושאי משרה כולל לדירקטורים בבנק הינה בהתאם ובכפוף לחוק החברות, הקובע כי חברה רשאית להעניק פטור לנושאי המשרה בה מאחריותו, כולה או מקצתה, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה, אם נקבעה הוראה מתאימה בתקנון ובכפוף לסייגים שנקבעו בחוק החברות;
- הגנה זו הינה פרקטיקה מקובלת שבנקים בפרט וחברות ציבוריות בכלל מבקשים להעניק לנושאי המשרה, והדירקטורים הפועלים מטעמם, וזאת על מנת לאפשר לנושאי המשרה והדירקטורים לפעול לטובת הבנק בידיעה כי גם אם תיפול טעות בשגגה תחת ידם, תוענק להם ההגנה בהתאם למגבלות חוק החברות והדין.
- כמו כן, בהתחשב בהיקף ובמגוון הפעילות של הבנק ומורכבותו, הסיכונים והחשיפות הכרוכים בפעילות זו והחובות והאחריות המוטלות על דירקטורים בבנק ובהם הדירקטורים שהינם מקרב בעלי השליטה ו/או קרוביהם, הענקת פטור תאפשר לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם בבנק להמשיך ולמלא את תפקידם כראוי וליצור סביבת עבודה נאותה ומוגנת, תוך הבטחת עצמאותם והפעלת שיקול דעת חופשי; וכן תסייע למילוי תפקידיהם וחובותיהם על פי דין בין היתר בהתחשב בסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק ובאחריות האישית המוטלת עליהם כמו על הדירקטורים האחרים בבנק.
- הענקת פטור הינה הגנה מקובלת בשוק בכלל ובענף הבנקאות בפרט בהתאם ובכפוף למגבלות הדין. לפיכך ולמעלה מהצורך, ועדת התגמול קבעה כי קיום הליך תחרותי או הליך אחר כנדרש על פי סעיף 117(ב) לחוק החברות אינו רלוונטי לצורך הענקת כתב פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה.
- ההחלטה בדבר הענקת כתב פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק אינה מהווה "חלוקה" כהגדרתה בחוק החברות.

6. לאור כל השיקולים והנימוקים המפורטים לעיל, ועדת התגמול בדעה כי ההחלטה בדבר אישור ההארכה של כתבי פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק הינה סבירה, ראויה ולטובת הבנק.

אישור הארכת הפטור כאמור כפופה לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ברוב מיוחד בהתאם לסעיף 275(א)(3) לחוק החברות. אישור כאמור התקבל באסיפת בעלי המניות מיום 9 במאי 2024. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי 2024 (מספרי אסמכתאות: 2024-01-032626, 2024-01-046372, בהתאמה), אשר המידע המופיע בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפנייה.

עסקת שכירות

ביום 7 בינואר, 2024, אישרה אסיפת בעלי המניות את עדכון תנאי העסקתה של גב' אריאן גרינהולץ שובל, נכדתם של בעלי השליטה בבנק שהינה קרוב (כהגדרת מונח זה בחוק החברות) של בעלי השליטה בבנק, העובדת בבנק, בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע, החל מיום 1 בינואר, 2024, ואינה מכהנת כנושאת משרה בבנק. לפרטים ראו דוח מידי בדבר זימון אסיפה כללית (המהווה גם דוח לפי תקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל השליטה בה), התשס"א-2001) שפרסם הבנק ביום 30 בנובמבר, 2023 (מס' אסמכתא: 2023-01-131229), וכן דוח מידי בדבר תוצאות אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 7 בינואר, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-003324), אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפנייה.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתי והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2023.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2024 אושרה בוועדת ביקורת ביום 16 בינואר, 2024 ובדירקטוריון ביום 18 בינואר, 2024. סטטוס יישום תוכנית עבודה 2023 והתאמות מתבקשות שבוצעו בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2023 אושר בוועדת הביקורת ביום 18 ביולי 2023 ובדירקטוריון ביום 21 באוגוסט 2023. סטטוס נוסף של עמידה בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2023 בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" אושר בוועדת הביקורת ביום 15 באוקטובר 2023.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2023 נדון בוועדת ביקורת ביום 16 בינואר, 2024 ובדירקטוריון ביום 18 בינואר, 2024.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטיים בדוח זה. בנוסף, הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2023 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2023.

סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת במסגרת [ביאור 18 לדוחות הכספיים](#).

דירוג האשראי של הבנק

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים ליום 31 במרץ, 2024:

מידרג	מעלות S&P	
Aa2.il Stable	ilAA- /Negative	דירוג הבנק למועד הדוח דירוג חוב בכיר (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)
A2.il (hyb) Stable	IIA-	כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) שהונפקו ע"י הבנק
P-1.il	IIA-1+	ניירות ערך מסחריים דירוג זמן קצר

ביום 2 במאי, 2024, לאחר תאריך המאזן, אישררה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק ilAA- למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024		
שיעורי	הכנסות	יתרה ממוצעת ^(א)	שיעורי	הכנסות	יתרה ממוצעת ^(א)
הכנסה	ריבית		הכנסה	ריבית	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
7.66	276.3	14,429.2	7.37	283.1	15,357.3
אשראי לציבור ^{(ב)(ג)}					
1.16	0.7	241.1	0.99	0.6	242.4
פקדונות בבנקים					
3.64	29.4	3,227.8	3.99	39.9	3,999.8
פקדונות בבנקים מרכזיים					
1.53	3.5	914.9	2.43	5.6	920.3
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ^(ד)					
4.27	2.3	215.3	2.47	1.3	210.4
אגרות חוב למסחר ^(ד)					
6.56	312.2	19,028.3	6.38	330.5	20,730.2
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	26.7	-	-	25.1
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	872.4	-	-	831.7
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ה)					
6.27	312.2	19,927.4	6.12	330.5	21,587.0
סך כל הנכסים					

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁶⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024			
שיעורי			שיעורי			
הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית						
3.04	97.8	12,886.2	3.79	142.0	14,992.2	פקדונות הציבור
0.92	1.7	736.4	2.74	4.4	641.9	לפי דרישה
3.16	96.1	12,149.8	3.84	137.6	14,350.3	לזמן קצוב
1.22	1.1	361.3	0.94	0.5	212.3	פקדונות מבנקים
4.60	37.1	3,225.8	1.98	15.8	3,187.6	אגרות חוב
3.30	136.0	16,473.3	3.44	158.3	18,392.1	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	1,854.9	-	-	1,513.4	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	287.6	-	-	283.3	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
2.92	136.0	18,615.8	3.14	158.3	20,188.8	סך כל ההתחייבויות
-	-	1,311.6	-	-	1,398.2	סך כל האמצעיים ההוניים
-	-	19,927.4	-	-	21,587.0	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
3.26	-	-	2.94	-	-	פער הריבית
3.70	176.2	19,028.3	3.32	172.2	20,730.2	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023			2024		
שיעורי	הכנסות/	יתרה	שיעורי	הכנסות/	יתרה ממוצעת
הכנסה	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	הכנסה	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
(הוצאה)	ריבית		(הוצאה)	ריבית	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
6.16	218.5	14,190.2	6.67	244.3	14,640.9
סך נכסים נושאי ריבית					
(2.75)	(85.7)	12,452.2	(3.88)	(123.0)	12,665.9
סך התחייבויות נושאות ריבית					
3.41	-	-	2.79	-	-
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
8.66	87.4	4,038.1	5.96	79.6	5,341.1
סך נכסים נושאי ריבית					
(5.42)	(45.4)	3,350.2	(2.35)	(27.6)	4,695.9
סך התחייבויות נושאות ריבית					
3.24	-	-	3.61	-	-
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
3.15	6.3	800.0	3.53	6.6	748.2
סך נכסים נושאי ריבית					
(2.92)	(4.9)	670.9	(2.99)	(7.7)	1,030.3
סך התחייבויות נושאות ריבית					
0.23	-	-	0.54	-	-
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
6.56	312.2	19,028.3	6.38	332.1	20,730.2
סך נכסים נושאי ריבית					
(3.30)	(136.0)	16,473.3	(3.44)	(158.3)	18,392.1
סך התחייבויות נושאות ריבית					
3.26	-	-	2.94	-	-
פער הריבית					

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות לא צוברים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 31.03.2024 ו- 31.03.2023 בסך (1.4) מיליון ש"ח ו- (3.4) מיליון ש"ח, בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך (1.2) מיליון ש"ח ו- 0.6 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.2024 ו- 31.03.2023, בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
גידול (קטון) בגלל שינוי ^(א)		שינוי נטו	
כמות	מחיר		
מיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור בישראל	17.8	(11.0)	6.8
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	7.0	4.5	11.5
סך הכל הכנסות הריבית	24.8	(6.5)	18.3
התחייבויות נושאות ריבית			
פקדונות הציבור בישראל	16.0	28.2	44.2
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	(0.9)	(21.0)	(21.9)
סך כל הוצאות הריבית	15.1	7.2	22.3

אינדקס

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	47,82,95,148
ב	אקטוארי	118,105
ג	באזל	122,120,79,78,33,32
ד	דירוג	80,69,65,64,55,54,52,47,44,16,14
ה	הון והלימות הון	31
	הלבנת הון	84,83,81,79,65,45,43,42,17
	הלוואות לדירור	146,145,144,143,142,137,135,133,132,120,85,61,60,59,56,55,54,52,51,49,48,46,40,39,33,32,26,18,8,6,5,3
	הפרשה להפסדי אשראי	155,154,153,152,151,149,148,147
ח	חובות בעייתיים	156,141,140,139,116,115,114,113,107,98,93,85,69,56,55,54,52,51,49,29,12
	חובות פגמים	160,115,114,113,100
י	יעד הון	137,133,68
מ	מבזרי פעילות	33,30
	מדיניות חשבונאית	137,135,133,132,97,56,40,38,37,27,8,5,3
	מינוף	98,85,49,4
	מיסוי	122,121,120,119,97,34,33,11,10,5
	מסגרות אשראי	99,41
נ	נזירים	156
	ניירות ערך	161,160,159,158,157,132,131,130,129,128,126,125,120,102,97,95,93,75,74,72,71,55,54,52,47,34,33,32,31,26
	נזילות	164,165,163,162
	נכסי סיכון	162,161,160,159,158,157,132,123,111,110,109,108,107,105,100,98,95,93,92,82,72,71,47,31,29,28,18,12,7,5
ס	סיכון אשראי	164,163
	סיכון נזילות ומימון	121,84,78,77,69,68,30,14,11,10,6,4
	סיכון ריבית	30,128,142,144,146,148
	סיכונים אחרים	153,152,151,149,148,147,146,145,144,143,142,141,140,139,132,129,116,115,114,113,97,68,59,55,54,52,47,44
ע	עמלות	160,156,155,154
פ	פיקדונות הציבור	49,20
ש	שווי הוגן	84,73,4
		79,34,4
		104,103,91,23,22,13,12,10
		159,158,157,137,135,133,117,101,97,93,78,77,40,39,30,26,24,5
		164,163,162,161,160,148,147,146,132,128,126,111,110,109,108,107,105,100,97,92,74,73,71,28,6

רח' נגב 2, קריית שדה התעופה	
מען לדיוור: רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	סקטור נדל"ן
רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה) 9419009	סניף בנקאות פרטית
רח' שמגר 21, רוממה ירושלים 9446124	סניף גאולה – רוממה
רח' אחד העם 21, ת"א 65251	סניף תל אביב
רח' הדסה 90, באר שבע 84221	סניף באר שבע
רח' פל ים 9, בנין צים, חיפה 330512	סניף חיפה
רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק 5126417	סניף המרכז
שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305	סניף אשדוד
רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267	סניף ראשון לציון
רח' הרצל 45, נתניה 42401	סניף נתניה
רח' אבני נזר 18, קריית ספר, מודיעין עילית 7181018	סניף מודיעין עילית
דרך עכו 192, קריית ביאליק 27000	סניף קריון
רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת 16100	סניף נצרת
רח' הגליל, קניון סחנין 3081000	סניף סחנין
רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל 2165006	סניף כרמיאל
קניון SEVEN כניסה לעיר מפלס 3, אום אל פאחם 3001000	סניף עירון
רח' יהודה הנשיא 94, אלעד 4082414	סניף אלעד
רח' דרך יצחק רבין 2, קניון נעימי, בית שמש 9958551	סניף בית שמש
רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית 9055702	סניף ביתר עלית
רח' המסגר 1 נתיבות 8776815	סניף נתיבות
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	תומר ירושלים בע"מ
רח' שרי ישראל 15 ירושלים 9439029	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	תמר אריאל קפיטל בע"מ
www.bankjerusalem.co.il	כתובתו באינטרנט: